JAPON MASALLARI

DORUK

JAPON MASALLARI

Çeviren

Temel Keşoğlu

DOROK

JAPON MASALLARI

Çeviren Temel Keşoğlu

Doruk Yayımcılık

HER YAŞA DÜNYADAN MASALLAR

JAPON MASALLARI

Fransızca'dan Çeviren:

Temel Keşoğlu

Yayıma Hazırlayan

M. Serdar Kayaoğlu

Kitabın Orijinal Adı:

Contes de Japonais

Resimleyen:

Jaroslav Serych

Düzelti:

Ertan Alian

Kapak Tasarımı:

Doruk ve Etki

Dizgi:

Sevda Öztekin

Baskı ve cilt: Ceren Basım-Yayım 0.212. 284 37 21 Birinci Baskı, 2000 ISBN: 975- 553-341-9

Adres: Mithatpaşa Cad. 24/A Kızılay / Ankara

Tel.Fax: (0. 312) 433 50 18 Doıuk Yayımcılık Hat Ltd.
Şii’nin Kuruluşudur

JAPON MASALLARI

(Contes de Japonais)

Çeviren

Temel Keşoğlu

HER YAŞA DÜNYADAN MASALLAR

Japon Masalları,

Çev: Temel Keşoğlu, I. Baskı, Ankara 2000, Doruk Yayınları, 256 s. ISBN: 975-553-341-9

İçindekiler

Şeftali Çocuk Mamotaro

Porsukla Tilkinin Çekişmesi

Kutsal Desteler

Üç Milyon Üç Yüz Otuz Üç Bin Üç Yüz Otuz Üç Palamut

Yoksulların Tanrısı

Kediler Cenneti

Beni Al

İyilikbilir Ağaç

Yamamba

Dişi Kedi ile Keşiş

İyi Arabulucu Gibisi Var mı?

Uraşima

Hasırcının Maceraları

Gönül Borcu

İşçi Tokubei'nin Maceraları

Bay Hansaemon Sinek Yutunca Neler Neler Olmuş

Dokuz Keşiş

Tilkinin İyilikbilirliği

"Üç Telli" Çayevi

Maymunların Buda'sı

Satılan Düş

Beyaz Turna

Beş Hayalet

Kurdun Kirpikleri

Ağaçlara Çiçek Açtıran Yaşlı

Gümüş Çan

Masal 1

ŞEFTALİ ÇOCUK MOMOTARO

Eskiden, köyün dışındaki bir kulübecikte bir dede ile bir nine yaşarmış. Dede her sabah ormana gider, nine de evde kendi işine gücüne bakarmış. İkisi de çalışkanmış ve huzur içinde yaşarmış. Kuşkusuz, büyük bir üzüntüleri olmasaymış, daha memnun ve mutlu olurlarmış; çocukları olmamış ve yaşlılık günlerinde yapayalnız kalmışlar.

Nine küçük avlusunu süpürürken sık sık “Ah, şimdi küçük bir oğlan ya da kız şuracıkta oynasaydı, ne hoş olurdu!” diye düşünürmüş. Dede de sırtında çalı çırpı yüküyle ormandan döndüğü zaman, küçük bir oğlanın kendisini karşıladığını ve sevgiyle kucakladığını düşlermiş. Ama bir düş yalnızca bir düştür.

Çocuksuz, neşesiz bir yaşam içinde yaşayıp gidiyorlarmış.

Bir gün, nine her zamanki gibi dedenin azığını hazırlamış; o ormana gidince çamaşırları toplayıp yakındaki derede yıkamaya gitmiş. Yıkamış, durulamış ve ancak sırtı dayanamayacak kadar ağrıyınca başını işinden kaldırmış.

“Gerinip biraz dinlenmeliyim,” demiş nine ve ayağa kalkmış.

“Orada suyun üstünde yüzen şey de ne!” diye şaşırmış birden ve daha iyi görmek için elleriyle gözlerini korumuş; iri, kırmızı bir şeftali ağır ağır kıyıya yaklaşıyormuş.

“Gerçekten şeftali mi! Bu kadar iri olur mu! Üstelik şeftali mevsimi de değil!” diye düşünmüş nine. Çabucak bir sopa almış ve akıp gitmeden şeftaliyi kıyıya çekmiş. Öyle bir koku yormuş ki başını döndürmüş. “Kokusu böyle olan bir

meyvenin tadı nasıldır kim bilir!” Nine şeftaliyi dişlemiş. “Ne kadar tatlı, insanın ağzında kendiliğinden eriyor”.

Çok hoşlanan nine bir daha, bir daha ısırmış. Ancak son parçayı da yedikten sonra, dedeyi anımsamış.

Ne kadar kötüyüm! Hepsini bir güzel yedim. Dedeye küçük bir parça bile bırakmadım. İşten sonra bir şeftali yemek çok hoşuna giderdi. Ama aptal kafa, bunu neden daha önce düşünmedim!”

Yerinmiş, kendi kendine kızmış; ama neye yarar! Artık şeftali yokmuş.

“Bir tane daha yüzerek gelse”, demiş umutla, “bunu kesinlikle ona götürürdüm”.

Çamaşırı bırakmış ve bir meyvenin yüzerek geldiğini görmeyi umarak dereye bakmış.

Bakmış, bakmış; derken birincisinden daha iri ve kırmızı bir şeftali daha görünmüş.

“Kaçırmasam bari şunu”, diye korkuya kapılmış nine. Eteklerini toplayıp suya girmiş ve bir sopayla yakalamış şeftaliyi.

Bunu yaparken o kadar eğilmiş ki az kalsın boylu boyunca suya düşecekmiş ama yine de şeftaliyi kendisine çekmeyi başarmış.

“Oo, bu daha kırmızı, benim yediğimden daha iyi kokuyor. Dede bu işe bayılacak”.

Çamaşırları sepete koymuş, üstüne şeftaliyi yerleştirmiş ve çabuk çabuk evine dönmüş. Dede girer girmez görsün diye şeftaliyi kapının tam karşısındaki pencerenin kenarına koymuş. Sonra hemen akşam yemeğini hazırlamaya koyulmuş.

Akşama doğru dede eve dönmüş. Altında neredeyse kaybolduğu çalı çırpı yükünden iki büklümmüş. Odunu avluya yıkmış, sonra sandaletlerini çıkarıp içeri girmiş.

Daha eşikten “Bu kadar güzel ne kokuyor burada!” demiş. “Şeftali kokuyor ama daha mevsimi değil ki!”

“Ama şeftali”, demiş nine gülerek. “Onu dereden çıkardım.” Nasıl çıkardığını dedeye anlatmış da kendisinin bir şeftali yediğini söylemeyi unutmuş.

“Bu, kesinlikle olağandışı bir şeftali”, demiş dede. “Çabuk, bana bir bıçak ver. Onu keseceğim; yarısını sen, yarısını ben yiyeceğiz”.

Ama ne olmuş! Bıçak şeftaliye işlemiyormuş. Dede bıçağı iyice biledikten sonra bile, sanki en sert ağaçtanmış gibi kesilmemiş şeftali.

“Komşulardan bir testere isteyeceğim”, demiş dede ve gitmiş. Ama yolda komşularına neden gittiğini tamamen unutmuş.

“Nine beni pirinç köftesi istemeye göndermiştir. Bütün gün çamaşır yıkadı. Yemek yapmaya zamanı olmamıştır”, diye düşünmüş.

Komşularından bir kase pirinç köftesi istemiş. “Yarın da nine size taze köfte getirir”, diye söz vermiş ve eve dönmüş. Kapıyı açıp da kırmızı meyveyi görünce testereyi hatırlamış.

“Ne kadar şaşkınım, nine! Testere yerine, pirinç köftesi getirdim. Yine gitmem gerekecek.”

Ama komşularına gitmek için acele etmesine gerek kalmamış; çünkü aynı anda şeftali kendiliğinden ikiye ayrılmış ve içinden minicik, güzel bir oğlan dışarı atlamış. Gülmüş ve neşeyle: “Ben tüm Japonya’nın en büyük şeftali çocuğu Momotaro’yum”, demiş.

Küçüğü okşamışlar, ellerine almışlar. Nine’nin aklına birden yeni oğullarının aç olabileceği gelmiş.

“Bir şey ister misin şeftali çocuk?”

“Bana yağlı bir balık çorbası yapın lütfen”, diye rica etmiş oğlan.

O günden sonra, nine yağlı balık çorbaları, pirinç ve darı lapaları yapmış. Şeftali oğlan büyümüş de büyümüş. İlkin onu bir fincanda beslemişler, fincanın boyuna ulaşmış. Sonra bir tavada beslemişler, tavanın boyuna ulaşmış. Hep aç olduğu için, nine onu sonunda hamur teknesinde beslemiş ve kısa zamanda teknenin boyuna ulaşmış. Nasıl olduğunu anlamadan iki yaşlının kulübelerinde güçlü bir delikanlıları olmuş. Herkesin bakışlarını üstünde toplarmış. Simsiyah saçları alnına dökülüyor, gözleri yıldızlar gibi ışıldıyormuş, o kadar güçlüymüş ki kayaları bile parçalayabilirmiş. Dede ve nine onu çok iyi beslemekle kalmamış, ona iyi bir eğitim de vermişler. Momotaro yaptığı her işte çok becerikliymiş, alçakgönüllüymüş ve komşularıyla konuşurken çok nazikmiş; köyde herkes onu çok severmiş.

Bir akşam, Momotaro ve dede her zamanki gibi ormandan dönmüş, odunu avluya yığmışlar ve üçü birlikte akşam yemeği için sofraya oturmuş.

İşte o sırada, Momotaro kaşığını bırakmış: "Dede, nine beni yetiştirdiniz. Bana çok iyi baktınız. Güçlü bir delikanlı oldum sayenizde. Size çok teşekkür ederim. Burada, bu köyde gücümü boşuna harcadığımı söylersem, bana kırılmayın. Odun toplayıp pazarda satmak bana göre bir iş değil". Daha uygun bir şey yapmak, insanlara yardım etmek istiyormuş.

"Peki, ne yapacaksın Momotaro?" diye sormuş dede. "Şeytanlar Adası'na gidip insanlara bunca kötülük yapan Şeytanların kökünü kazımak istiyorum. Nine, bana yeni bir kemerle pantolon dik. Bütün Japonya'nın en iyi arpa, darı ve kestane köftelerini yap", diye cevap vermiş Momotaro.

O zaman, nine ağlamaya başlamış.

"Şeftali çocuk, bak bize, iyice yaşlandık. Dünyada senden başka kimsemiz yok. Başına bir felaket gelirse, bizim halimiz ne olur! Şeytanlar Adası çok tehlikelidir. Kimse oradan sağ dönmedi. Sen de dönemeyeceksin. Gitme oraya", diye yalvarmış, ağlayıp inlemiş.

Dedenin de yüzü ciddileşmiş. "Sevgili oğlum, nine haklı", demiş üzüntüyle. Onu dinlesen, iyi edersin. Seni orada

bekleyen tehlikeleri bile bilmiyorsun. Şeytanlar kindardırlar, acımaları yoktur. En iyisi, bunu aklından çıkar. Bak, sana şimdiye kadar kimseye açıklamadığım bir şey anlatacağım:

"Nine de ben de bölgeden değiliz. Şeytanlar Adası denilen yerde yaşıyorduk. Çok güzel bir bölgeydi önceleri. Her yerde verimli tarlalar, av hayvanlarıyla dolu ormanlar vardı. Şeytanlar adaya saldırıncaya kadar, köylerde insanlar mutlu yaşıyorlardı. Bütün insanları yediler, tarlalar verimsizleşti, av hayvanları ormanı terketti. Biz hayatımızı kurtarabildiğimiz için şanslıyız. Buraya kaçmayı başardık. İnsanlar bizi dostça karşıladılar. Şeytanlar Adasına gitme. İnsanlara burada da yararlı olabilirsin".

Ama şeftali çocuğu amacından döndürememişler. İnsanlara, özellikle bu iyi yürekli yaşlılara yaptıklarını öğrendikten sonra, onlara savaşmak için fazladan bir nedeni daha olmuş.

"Bütün gücümü ve bana öğrettiğiniz her şeyi kullanacağım. Göreceksiniz, onları yeneceğim".

O kadar kararlıymış ki yaşlılara boyun eğmekten başka yapacak bir şey kalmamış. Nine, Momotaro'ya bir kemer ve bir pantolon dikmiş. O, tüm Japonya'nın en iyi arpa, darı ve kestane köftelerini pişirirken dede de sandıktan yamrulmuş eski bir çaydanlıkla en iyi çelikten işlemeli bir kılıç çıkarmış.

"Memleketimizden kurtarabildiğimiz eşyalar yalnızca bu silah ve çaydanlık. Atalarımın bu eski kılıcını al, şeytanlara karşı savaşında sana destek olacaktır".

Sonra çaydanlığın kapağını almış ve Momotaro'ya vermiş. "Bu kapak da işine yarayacak. Üstünde Şeytanlar Adası'na giden yol kazınmıştır. İyice bak. Geniş bir ovanın ortasında, kocaman kara bir taş, taşın altında da bir delik var. Bu delikte bir ip sarkar. Şeytanlar Adası'na varmak istiyorsan, bu ip boyunca kayman gerekiyor".

Momotaro dedeye teşekkür etmiş, kılıcı kuşanmış, içinde tüm Japonya'nın en iyi arpa, darı ve kestane köfteleri olan çıkını almış, çıkının içine kapağı da koymuş. Dededen ve

nineden izin almış. İki yaşlı ona şans dileyip avlunun önüne kadar geçirmiş ve uzun zaman arkasından bakmış.

Momotaro neşeyle yürüyormuş. Kendisini bekleyen zor işi, gücünü ve bilgisini sınavdan geçireceğini düşündükçe keyifleniyormuş.

Bir gün, bir köyün önünde, beyaz bir köpek ona doğru koşup onu dostça selamlamış:

“Selam Momotaro, nereye gidiyorsun?”

“Hepsinin kökünü kazımak için, Şeytanlar Adası’na gidiyorum”.

“Peki, çıkınında ne var?”

“Ninenin yaptığı tüm Japonya’nın en iyi arpa, darı ve kestane köfteleri.”

“Tüm Japonya’nın en iyi köftelerinin tadına bakabilir miyim?” diye rica etmiş beyaz köpek.

“Seve seve ama askerim olursan.”

“Olur”, demiş köpek. Momotaro da ona tüm Japonya’nın en köftelerinden bir arpa köftesi vermiş.

Sonra, ikisi birlikte yola devam etmiş.

Bir gün, bir ormana varmışlar. Bir sülün onlara doğru uçmuş ve onları selamlamış.

“Selam delikanlı, selam köpek. Kimsiniz ve nereye gidiyorsunuz?”

“Ben tüm Japonya’nın en büyük şeftali çocuğu Momotaro’yum. Bu da benim askerim köpek Şiro. Şeytanlar Adası’na gidiyoruz, köklerini kazımaya.”

“Peki, çıkınında ne var?”

“Ninenin yaptığı, tüm Japonya’nın en iyi arpa, darı ve kestane köfteleri.”

“Oo, öyleyse bir tane versene”, diye açgözlü sülün yalvarmış.

“Seve seve ama askerim olursan.”

“Olur”, demiş sülün. Tüm Japonya’nın en iyi köftelerinden birini almış ve onlara katılmış. Derin bir ormanda bir maymunla karşılaşmışlar.

“Nereye gidiyorsunuz?” diye bağırmış maymun ta uzaklardan. “Siz kimsiniz?”

“Ben tüm Japonya’nın en büyük şeftali çocuğu Momotaro’yum. Bunlar da askerlerim köpek Şiro ile sülün. Şeytanlar Adası’na gidiyoruz. Hepsinin kökünü kazıyacağız.”

“Peki, çıkınında ne var?”

“Ninenin yaptığı tüm Japonya’nın en iyi arpa, darı ve kestane köfteleri.”

“Ooo, hayatımda bir kere olsun tüm Japonya’nın en iyi köftelerinden tatmak isterdim”, diye içini çekmiş maymun. “Bir tanecik olsun ver”.

“Seve seve ama askerim olursan.”

Olur, demiş maymun. Tüm Japonya’nın en iyi köftelerinden bir arpa köftesi almış ve üç yoldaşa katılmış.

“Sayımız çoğaldığına göre, aramızda iş bölümü yapmalıyız”, demiş Momotaro. “Ben generalinizin ve köpek Şiro benim yardımcım. Sülün ve maymun, sizler de asker olacaksınız”.

Bu, hayvanların hoşuna gitmiş. Dördü de çok yorulduğu için, bir ağacın altına oturmuş ve herkes kendi arpa köftesini yemiş. Öyle nefismiş ki! Bunda şaşılacak bir şey yokmuş; çünkü tüm Japonya’nın en iyi köfteleriymiş. Böylece kuvvet toplamış, dinlenmiş ve yeniden yola koyulmuşlar.

Çevreleri sık ağaçlarla doluymuş ve mavi göğün bir parçası bile görülmüyormuş. Yokuşlar tırmanmış, yalçın vadiler inmişler. Yorgunluktan ilerleyecek fakatları kalmadığı anda, orman birden açılmış ve kendilerini geniş bir ovada bulmuşlar. Gerçek bir taş çölüymüş burası; çevre hep taşlarla dolmuş ve tek yeşillik yokmuş.

Momotaro durmuş, çıkınından kapağı çıkarmış. “Burası dedenin sözünü ettiği ova olmalı”, demiş. Ortasında kocaman kara bir taş olacaktı. Hedefimiz burası. Gelgelelim, nasıl bulacağımı bilmiyorum. Ova o kadar geniş ki merkezini buradan görmek olanaksız. Dosdoğru bu yolu izleyecek olursak, bu taş çölünde yolumuzu yitiririz. Yapılacak en iyi şey, sülünün yükseklerden uçarak bize yolu göstermesi olacak. Ama daha önce gücümüzü toplamalıyız”.

Ormanın gölgesine oturarak tüm Japonya’nın en iyi kestane köftelerini yemişler. Sonra yenilenen güçleriyle yeniden yola koyulmuşlar. Sülün uçarak onlara yolu gösteriyormuş.

Yürümüş de yürümüşler. Güneş kurak ovayı yakıp kavuruyormuş. Hiçbir yerde en ufak bir gölgelik yokmuş. Sülün kanatlarını zorlukla açabiliyormuş. Taşı görebilmek için gerekli yükseklikte kalmakta artık zorlanıyormuş.

Köpek Şiro dili bir karış dışarıda kesik kesik soluk alıyormuş. Ya maymun? Çoktandır eskisi gibi neşeyle zıplamıyormuş, artık yerlerde sürünüyormuş. Öyle ki zaman zaman ötekiler onu beklemek zorunda kalıyormuş. Momotaro ter gözlerine akmasın diye başına bir bez dolamış, hedeflerini görmek umuduyla harıl harıl ufku araştırıyormuş. Sonunda ovaya hakim olan koca taşı uzaktan farketmişler.

“Geldik”, demiş Momotaro. “Bu taşın altında bir delik, delikte de bir ip olacak. Ama bu ipi izleyerek Şeytanlar Adası’na gitmeden önce, gücümüzü toplayalım. Tüm Japonya’nın en iyi köftelerinden, ninenin darı köftelerinden yiyelim”.

Çıkını açıp karınlarını doyurmuşlar ve sonra taze güçleriyle taşı yerinden oynatmışlar. Taşın altında koca, kara bir delik varmış. İlk maymun inmiş, onu köpek Şiro’yu kolunda taşıdığı çıkına yerleştirmiş olan Momotaro izlemiş. Deliğe en son giren sülün olmuş. Koyu bir karanlıkta inmişler de inmişler… İpin hiç sonu gelmeyecek gibiymiş. Sonunda ayaklarının altında sağlam toprağı hissetmişler; Şeytanlar Adası’na varmışlar. Karşılarında tamamen meşe kalaslardan yapılmış kocaman bir şato yükseliyormuş. Kale şeytanların

ulumalarından sallanıyormuş. Momotaro ve dostları savaşa hazırlanmışlar. Sonra maymun kocaman demir kapıyı çalmış.

“Kim kapımızı çalmaya cesaret eden!” diye içeriden bir ses gelmiş. Bir anda dört dostumuzun çevresini küçük, kırmızı Şeytan sürüsü sarmış.

“Ben tüm Japonya’nın en büyük şeftali çocuğu Momotaro’yum. Dostlarımla Ada’ya, bütün şeytanların kökünü kazımaya geldim”, diye bağırmış Momotaro. Kılıcını çekmiş ve başlamış sallamaya. Sülün Şeytanların gözlerini uyuyormuş, Şiro da bacaklarını ısırıyormuş. O zaman, Kırmızı Şeytanlar korkup kaçmışlar. Maymun kaçanların peşine düşmüş, yakaladıklarının derisini paramparça ediyormuş. Kaleye pek az şeytan sığınmayı başarmış. Kurtulanlar salona koşup haber vermişler, karşılarında korkunç bir düşman olduğunu söylemişler.

Kalede Yeşil şeytanlar şölen yapıyormuş. Hasırların üstüne uzanmışlar, başlarında şefleri Kara Şeytan varmış. Kocaman mavi gözlerini devire devire bakıyorlarmış, uzun burunları neredeyse kocaman ağızlarının içine giriyormuş. Kemirdikleri insan kemiklerini dişlerinin arasından tükürüyorlarmış. Şeytanların pirinç rakısı içtikleri salonda öyle büyük bir gürültü varmış ki dışarıda kopan kıyametin hiçbirisi farkında bile olmamış. Çılgın gibi salona doluşan kırmızı Şeytanların farkına varmaları için uzun bir zaman geçmiş.

“Yemek yerken bizi rahatsız etmek de ne demek oluyor!” diye bağırmış Kara Şeytan. “Defolun!”

“Momotaro diye biri ordusuyla kalenin önünü tutmuş, hepimizin kökünü kazımak istiyor”, diye Kırmızı şeytanlar ağlayarak yakınmış.

“Bizim kökümüzü mü! Biz, şeytanların en korkuncunun kökünü, öyle mi! Ha ha, ne komik! Çoktandır bu denli gülünç bir şey işitmemiştim! Nerede o densiz! Tam zamanında geldi. Çereze ihtiyacımız vardı doğrusu”, diye bütün Yeşil şeytanlar hep birlikte bağırmış, gülmekten ikiye katlanmış.

“Buradayım”, diyen güçlü ve açık bir ses işitilmiş. Kapının aralığında Momotaro ve dört dostu duruyormuş.” Ben tüm Japonya’nın en büyük şeftali çocuğu Momotaro’yum. Yağlı balık çorbaları ve en iyi lapalarla büyütüldüm. Askerlerimle kökünüzü kazımak ve öldürdüğünüz insanların öcünü almak için geldim. Biz birlikte ninenin yaptığı tüm Japonya’nın en iyi arpa, darı ve kestane köftelerini yedik. Bize on bin insanın gücünü verdiler. Sizi savaşa çağırıyorum”.

O zaman, Yeşil şeytanlar korkuya kapılmış. Böyle bir kahraman ile boy ölçüşmektense, aman dilemek daha iyiymiş. Barış içinde gitmek isterlerse, dört arkadaşa armağanlar verecek, ne isterlerse yerine getireceklermiş.

“Yeter ki gitsinler”, diyorlarmış şeytanlar, “sonra biz bildiğimizi yaparız.”

Momotaro kurnazlıklarının farkına varmış ve yalvarmalarına, yakarmalarına aldırmamış. Kılıcını çekmiş ve askerleriyle saldırıya geçmiş.

Ne yaman savaş olmuş! Momotaro’nun kılıcından kıl payı bir Şeytan kurtulacak olsa, onu ya köpek ısırıyor ya da sülün onun gözlerini oyuyor, başlarını gagalıyormuş. Öyle kanat çırpıyormuş ki şeytan hiçbir şey göremiyormuş. Maymun da kaçanların arkasından küpler fırlatıyormuş. Kimse kurtulamamış. Bütün kale savaş naralarıyla inliyormuş. Umutsuzluğa kapılan şeytanlar nereye saklanacaklarını bilmiyorlarmış. Sanki on bin kılıç saldırıyor, on bin köpek ısırıyor, ön bin sülün gagalıyor gibi geliyormuş şeytanlara. Bu dehşetten kurtulabilenlerin peşine on bin maymun düşüyor ve derilerini parçalıyor gibiymiş. En sonunda, Momotaro Kara Şeytanın başını uçurmuş ve savaş son bulmuş.

Savaşmaktan bitkin düşen dostlar şatoyu dolaşmış, bulabildikleri bütün hazineleri biraraya toplayarak bir arabaya yüklemişler ve dönmek için yola koyulmuşlar. Ama Ada’yı terketmeden önce, acımasız şeytanlardan hiçbir iz kalmasın diye, kaleyi ateşe vermişler.

Bir gün, köyde garip bir alay görünmüş. Önde bir sülün ve köpeğin koşulduğu tepeleme yüklü bir araba, arkada arabayı

iten bir maymun. Arabanın yanında kılıç taşıyan hoş görünüşlü bir delikanlı herkese sevecenlikle gülümsüyormuş.

“Yahu, bu bizim Momotaro!” diye haykırmış köylüler şaşkınlıkla. Koşup dedeye ve nineye sevinçli haberi vermişler, şeftali çocuğun döndüğünü söylemişler.

Oğullarını, bütün Japonya’nın en büyük şeftali çocuğunu, avluda selamladıklarında bir sevinmişler ki! Gözlerini oğullarından ayıramıyorlarmış. Momotaro kötü şeytanları nasıl yendiğini onlara birçok kez anlatmak zorunda kalmış.

Momotaro’nun kahramanlığı bölgenin prensinin kulağına kadar gelmiş. Prens onu kurtardığı ada’ya vali atamış. Bir zaman sonra, Momotaro tüm Japonya’nın en güzel kızıyla evlenmiş. Yaşamlarının sonuna kadar dede ve nineyle mutlu yaşamışlar. Köpek Şiro, sülün ve maymun sık sık onları ziyarete gelmiş. Bu ziyaretlerinde, nine onlara tüm Japonya’nın en iyi köftelerini yapmaktan geri kalmazmış.

Masal 2

PORSUKLA TİLKİNİN ÇEKİŞMESİ

Bir zamanlar, uzaklardaki Sado adasında porsuk Dansaburo yaşarmış. Adadaki tüm hayvanlar ona büyük saygı gösterirmiş. Hem çok becerikli, hem de çok bilgeymiş. Ne hoşuna gidiyorsa, onun şeklini alabiliyormuş ve bu alandr eşsizmiş. Dansaburo adada mutlu yaşıyormuş. Bütün Sado adasında dengi hiç kimse olmadığı için, keyfi yerindeymiş. Ama zamanla bu yaşam onu sıkmaya başlamış. Bir gün, kendi kendine "Burada herkes beni tanıyor, kimse benimle boy ölçüşemez. Ama krallığımızın bir yerlerinde bazı konularda benden daha başarılı birileri pekala olabilir", demiş. "Daha gencim, öğreneceğim çok şey olmalı".

Böylece dünyayı dolaşmaya karar vermiş. Yeni şeyler öğrenmese bile, başka yerlerde insanların nasıl yaşadıklarını görecekmiş en azından. Böylece bizim porsuk krallıkta dolaşmaya başlamış. Doğal olarak çok ilginç bir sürü şey duymuş ama bütün dünyanın konuştuğu bir bilgeyi uzun süre boş yere aramış.

Bir gün, karanlık bir ormandan geçiyormuş ve hangi yola gireceğini düşünürken bir tilkiyle karşılaşmış. Tilki onu kibarca selamlamış. Söz sözü açmış, derken tilki porsuğa yolculuğunun amacım sormuş.

"Ben Sado adasında yaşayan porsuk Dansaburo'yum. Belirli bir amacım yok, krallıkta dolaşarak yeni bilgiler edinmeye çalışıyorum".

"Oh, demek efendi Dansaburo, Sado adasının ünlü porsuğu sizsiniz!" diye haykırmış çok sevinen tilki. "Adınızı çok duydum."

Gururu okşanan porsuk da tilkiye yolculuğunun nedenini ve amacını sormuş.

“Ben de Eha eyaletinden tilki Hansaburo’yum. Sizin gibi aynı nedenlerle yolculuk yapıyorum. Bizim oralarda adıma yakışır bir rakip bulmak çok zor. Benim türümde tanınmış bilgelerle karşılaşmak, onlardan yeni şeyler öğrenmek için krallığı dolaşmaya karar verdim. Beni burada sizinle karşılaştıran mutlu raslantıya şükürler olsun!”

Porsuk ve tilki uzun bir süre birbirlerine övgüler yağdırmış. Çeşitli konularda karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmuşlar. Sonunda her biri sanatlarından bir örnek göstermek için anlaşmışlar. Böylelikle yalnızca birbirlerinin hünerlerini görmekle kalmayacak, aynı zamanda kimin daha büyük bilge olduğu ortaya çıkacakmış. Kim ötekinin girdiği biçimi bulursa, galip gelecekmiş. Kazanan krallığın en büyük bilgesi olacakmış.

RESİM

“Şu ilerideki tapınağı görüyor musunuz? diye sormuş tilki. “Haydi, oraya gidelim. Birbirimizi yanıltmaya çalışalım. Bakalım, kim daha hünerli”.

Bu sözler üzerine ayrılmışlar. Tilki koşmaya başlamış, az sonra gözden kaybolmuş. Porsuk çıkınını toplamış, ağır ağır tilkinin arkasından gitmiş. Ormandan çıkıp pirinç tarlaları arasından tapınağa giden yola girmiş. Dikkatle çevresine bakınmış ama şüpheli hiçbir şey görmemiş.

“Tilki doğruca tapınağa gitmiş olmalı. Girip çıkan o kadar çok ki saklanmak çok kolay orada”.

Birden, yolun kıyısında aziz Ciso’nun tahta heykelini farketmiş. Aziz bağdaş kurmuş, elleri dizlerinde, başı kazınmış, içtenlikli gözleri uzaklara bakar biçimde yapılmış.

“Gerçekten güzel bir heykel, usta elinden çıktığı belli”, demiş kendi kendine porsuk. Çoktandır böyle güzel bir çalışma görmedim; en küçük bir yontma izi yok. Yolumu kutsaması için, azize bir pirinç köftesi sunacağım”.

Çıkınını açmış, bir pirinç köftesi çıkarmış ve aziz heykelinin ayaklarına koymuş, sonra yerlere kadar eğilerek duanın sözlerini mırıldanmaya başlamış. Ama başını kaldırıp pirinç köftesinin yok olduğunu görünce çok şaşırmış.

“Çok garip!” demiş şaşırarak.” Aziz ne zamandan beri kendisine sunulanı bu kadar çabuk kabul ediyor! Ama belki de rüzgar götürmüştür köfteyi”.

Aramış, çevredeki yerleri koklamış ama pirinç köftesi bal gibi kaybolmuş.

“Aralıktan kaymış olmalı. Azizin bana mutluluk getirmesini istiyorsam, ona bir köfte daha sunmalıyım.”

Çıkınından ikinci bir köfte almış, azizin ayaklarının yanına koymuş ve içtenlikle dua etmeye koyulmuş. Başını kaldırınca ikinci köftenin de kaybolduğunu görmüş.

“Gerçekten çok garip!” demiş Porsuk kendi kendine. Ama işin aslını öğrenmek istediği için -bir bilgeye de bu yakışır- üçüncü bir köfteyi feda etmeye karar vermiş. Ama bu kez dikkatli olmak gerekiyormuş.

Yeniden köfteyi heykelin önüne koymuş; başını öne eğmiş ve duaya başlamış. Ama bir aldatmacaymış bu. Kendisini duaya vermiş gibi görünerek gözucuyla heykeli kolluyormuş. Birden başını kaldırmış ve sözde heykeli köfteyi yerken yakalamış. Porsuk, azizin elini havadayken yakalamış ve aynı anda heykel tilki haline gelmiş.

“Çok iyiydi, Efendi Tilki”, demiş porsuk beğeniyle. “Ben üç pirinç köftesinden oldum ama oburluğunuz sizi ele verdi”.

Bu durumda, kimin kazandığı konusunda bir karara varamamışlar. Her ne kadar, başlangıçta tilki porsuğu kandırmış, porsuk üç köfteyi feda etmişse de sonradan aldatmacanın ayrımına varmış.

Sonunda, tilki: “Efendi Dansaburo,” demiş, “bu heykel numarası benim için yalnızca bir çocuk oyunu. Size çok daha güç bir değişim göstereceğim. Karşımızdaki köyü görüyor musunuz? Şimdi iyi bakın”.

Bu sözler üzerine, gözden yitmiş. Porsuk köye yönelmiş. Uzaktan, köyde bir şeyler olduğunu farketmiş; çünkü insanlar aynı yere doğru koşuşuyormuş.

“Neler oluyor! Bu insanlar nereye gidiyorlar? Gidip u.. bakayım”. O da köylülerin arkasına takılmış. Ama dikkati çekmemek için, gezginci bir keşiş şekline girivermiş.

Köy halkı tapmağa giden yol boyunca toplanmış. Gerçekten de bir olay varmış; bir gelin alayı geçiyormuş. Kırmızı perdeli şahane bir sandalyede oturan genç bir gelini hafif ipekten gösterişli siyah kimonolar giyinmiş akrabaları izliyormuş. Kimonoların yenlerinde ve göğüslerinde zarafetle işlenmiş aile arması varmış. Bir alay hizmetkâr sungular dolu kaseleri taşıyormuş.

Herkes coşkuluymuş; çünkü köyde uzun zamandan beri böyle güzel bir gelin, bu kadar şahane bir gelin alayı görülmemiş. Zengin bir soylunun kızının düğünü olmalıymış bu!

Kalabalığın arasında, keşiş kılığına bürünmüş bizim efendi Dansaburo da varmış. Aniden genç bir keşiş yenini çekmiş ve saygılı bir biçimde “Uzaklardan geliyor olmalısınız”, demiş. “Çünkü sizi tapınağımızda hiç görmedim. Tapmakta biraz dinlenmek ister misiniz?” Sahte keşişi tapınağa götürmüş.

Bu arada gelin alayı da tapınağın önünden geçiyormuş. Gelin sandalyeden inmiş ve tapınağın eşiğinden geçerken sungular arasında bulunan köftelerden biri ayaklarının önüne yuvarlanmış. Gelin onu yerden almak için çabucak eğilmiş. Tam ısıracağı sırada, köfte bir solukta “Ben kazandım”, demiş.

O a’nda gelin alayı da keşiş de kaybolmuşlar. Tapınağın eşiğinde yalnız porsukla tilki duruyormuş. Hemen kaçmışlar, çünkü korkmakta haklıymışlar. Köylüler büyücülüklerinden onları öldürebilirlermiş. Bir ormanın açıklığında, soluk soluğa durmuşlar.

Biraz dinlendikten sonra, porsuk “Bu düğün alayı numarası fena değildi”, demiş. “Ama gücünüzü biraz büyütüyorsunuz, efendi Hansaburo. Siz şunun şurasında küçük bir hayvansınız.

Bu kadar çok insan biçimine girmeniz kaçınılmaz olarak hata yapmanıza yol açtı. Giysinizin altından kuyruğunuzun ucunun görüldüğünün ayrımına varmadığınız belli. Sizi ele veren bu oldu. Yarın hünerimi gösterme sırası benim. Bu iş için iki köy ötedeki tapınağı seçtim. Çünkü yakındaki köyün halkı bizi tanıyor artık. Yarın dediğim köyün tapınağına giden yola gelin. Yaşamınız boyunca hiç görmediğiniz bir prens alayının geçişini göreceksiniz. Ama dikkatli olun! Beni tanıyamayacağınıza iddiaya girerim".

Efendi Hansaburo porsuğa inanmıyormuş. Bir prens alayı! Küçük bir alay haline gelse neyse de kocaman bir prens alayı haline nasıl gelebilirmiş! Porsuk böyle bir alay oluşturmak için, kaç kişinin şekline girmek gerektiğini demek bilmiyormuş! Tabii porsuk tilkiden biraz daha iriymiş. Ama koca bir prens alayı ne demekmiş! Haydi canım sen de!

Porsuk bütün bu düşünceleri bir el hareketiyle küçümseyerek "Siz yarın söylediğim yere gelin, göreceksiniz", demiş.

Tilki bütün gece durmadan düşünmüş. Porsuğa inanmakta güçlük çekse de emin olmak istiyormuş. Sonunda kendi kendine "Prens alayı uzun olur. Bu durumda, uzaklardan gelemez", demiş. Dolayısıyla sokağa porsuk olarak gelecek ve orada değişecek. Söylediği yere zamanında varırsam, elimden kurtulamaz".

O gece tilki pek az uyumuş; çünkü şafakta uyanamamaktan korkuyormuş. Güneş doğduğu zaman, iki köy ötedeki tapınağa giden sokaktaymış. Bir çalılığa saklanmış ve porsuk geliyor mu diye çevreyi araştırmış. Ama güneş uzun zamandır parlıyor, kuşlar ötüyor, arada sırada sırtlarında küfeleriyle köylüler geçiyormuş. Ama porsuk ortalıklarda yokmuş! Öğle olmuş. Güneş ısıtıyormuş ve kuşlar susalı epey olmuş. Bütün hayvanlar gölgelik bir yer aramaya çıkmış. Sonunda, uzaktan atların ayak seslerini işitmiş. Ufukta tilkinin bulunduğu yere doğru yaklaşan bir alay görünmüş.

"Sakın porsuk olmasın!" demiş tilki kendi kendine kararsızlıkla. "Bu sıcakta bu kadar uzun yolu göze alamaz.

Dahası bu kadar zor bir kılıkta!”

Her şeyi gözlemek için çabucak köylü kılığına girmiş. Bu, oldukça görkemli bir alaymış. Hizmetkârlar yol açmak için önde koşuyorlarmış. Baştan ayağa silahlı, yüzleri kımıltısız ve ciddi dört samurayın bindiği dört aygır izliyormuş alayı.

“Kesinlikle gerçek bir prens bu”, demiş tilki kendi kendine. “Böyle bir harika, porsuğun gücünün çok üstünde”. O kadar etkilenmiş ki yolu üstünden geçen bir prens alayının önünde bir köylünün yapması gerektiği gibi yerlere kadar saygıyla eğilmiş. Alay yakınına gelinceye kadar böylece kalmış.

Yumuşacık yastıklar üstünde prensin dinlendiği lake sandalye az sonra gelmiş. Taşıyıcılar soylu beyi gereksiz yere sarsmamak için sakınarak ilerliyorlarmış. Yine tamamen silahlı dört başı dik samuray sandalyenin arkasında yürüyormuş. Onların arkasında, her biri iki kılıç taşıyan muhafızlar sık diziler halinde ilerliyormuş. Sözün kısası, öyle muhteşem, öyle etkileyici bir alaymış ki tilki soluk almaya bile cesaret edemiyormuş. Başını iyice önüne eğmiş, son samurayın da geçmesini beklemiş.

Aniden alay ortadan kaybolmuş. Tilkinin önünde efendi Dansaburo duruyormuş. “Başınızı tozdan kaldırabilirsiniz efendi Tilki”, diyerek alay etmiş. “Basit bir porsuğun önünde bu kadar saygıyla eğilmenize ne gerek var!”

Porsuk tarafından kandırıldığına çok kızmış tilki. Üstelik, porsuk ona önceden hangi kılığa gireceğini de söylemiş. Çok utanmış.

“Hiç de sizden aşağı bir bilge olmadığımı kanıtlayacağım efendi Dansaburo”, demiş öfkeyle. “Yarın buraya gelirseniz, sizinkinden daha kusursuz bir alay göreceksiniz. Yaşamınız boyunca Hansaburo’nun hünerini unutmayacaksınız”.

Ertesi gün, porsuk erkenden kalkmış, söylenen yere varıp bir ağaca çıkmış ve alayı beklemeye başlamış. Tilkinin en iyi durumda küçük bir alay kurmayı başaracağını kabul ediyormuş. Ama yine de kusurları olacakmış. Hilesini sezmek zor olmayacakmış. Böylece, hiç tasalanmadan uzaklardan

atların ayak seslerini işitinceye kadar beklemiş. Ama ufukta görünen küçük bir alay değilmiş. Önde hizmetkârlar, onların arkasında heybetli ve gururlu on altı samuray ikişerli sıralar halinde şahane atlar üstünde ilerliyor, perdeleri ipek işleme yıldızlı bir sandalye taşıyorlarmış. İçeride, yumuşak yastıklar üstünde prens oturuyormuş. Onun arkasında yine yağız atlar üstünde on altı samuray, onların arkasında da kalabalık samuray alayı geliyormuş. Hepsi de çok değerli iki kılıç taşıyormuş.

"Bu, tilkinin alayı olabilir mi! Emin olmalıyım", demiş porsuk kendi kendine. Alay önüne gelmeden samuray haline girmiş ve saygılı bir biçimde yolun kıyısında durmuş. Başını önüne eğmiş ama hiçbir şeyi kaçırmamak için her şeyi dikkatle gözetliyormuş. Alay yanına gelince gülmüş ve sandalyeye doğru koşmuş. İpekten ağır perdeleri aralamış ve "Efendi tilki," demiş, "bana öyle geliyor ki böyle bir iş, gücünü aşar. Alayınız fena değil ama kuyruğunuzun ucu görülüyor".

O neler yapıyormuş öyle! Prens küplere binmiş. Samuraylar kılıçlarını çekip üstüne atılmışlar. Hemen porsuk haline gelip bacaklarının arasından kaçmasaymış, onu öldüreceklermiş.

Tilkinin böyle bir alayı başaramayacağından o kadar eminmiş ki samurayın giysinin altından görünen kılıcı tilkinin kuyruğuyla karıştırmış. Bu alay, gerçek bir prens alayıymış. Tilki önceki gün uzun zaman porsuğu beklerken köylülerin konuşmalarından ertesi gün köyün tapınağında büyük bir şenlik yapılacağını ve bu şenliğe eyalet prensinin de katılacağını öğrenmiş. Öç alma isteğiyle masum porsuğa bu tuzağı kurmuş.

Porsuk ormana varınca bu kadar utanılacak bir aldatmacaya kurban gittiği için öfkeden avaz avaz bağırıyormuş. Bereket versin, tilki çoktan kaçmış. Karşılaşacak olsalarmış, birbirlerine eskisi kadar dostça davranamazlarmış.

Birkaç gün sonra, yaraları iyileşince porsuk Sado adasına dönmüş. Çünkü tilki yüzünden dünyayı gezme hevesi geçmiş. Ama Hansaburo'nun kendisine ettiklerinin cezası olarak bütün

tilkileri adadan kovmuş. Bu yüzden, Sado adasında tek tilki bulamazsınız.

Masal 3

KUTSAL DESTELER

Bir zamanlar, altı çocuklu yoksul bir köylü varmış. Küçük tarla kalabalık aileyi beslemeye zar zor yetiyormuş ve ileride büyük oğul Taro'ya kalacakmış. Bu durumda ana, baba on yaşındaki ikinci oğulları Ciro'nun keşiş olmasına karar vermiş. Böylelikle bakımı sağlanmış olacak, aileden bir boğaz eksilecekmiş. Komşu köyün sınırına yakın küçük bir tapınakta görevli bir keşişle gidip görüşmüşler. O da Ciro'yu çömez olarak yanına almış.

Tapınak bölgedeki bütün tapınaklar gibi gerçekten küçük ve yoksulmuş. Saygıdeğer keşiş bolluk içinde yaşamıyormuş ama yine de Ciro'nun ailesine yardım etmek istemiş. Öte yandan, oldukça yaşlandığı için tapınakta ve ev işlerinde kendisine yardım edecek biri iyi olurmuş. Ayrıca yerine geçecek birini de düşünmesi gerekiyormuş artık.

Böylece, bir gün Ciro'nun saçları kazınmış, üstüne kara bir cübbe giydirilmiş ve genç adam yeni efendisinin evine öğrenci olarak girmiş.

Ahşap tapınak köyün biraz dışında, ormandaki düzlükte küçük bir gölün kıyısındaymış. Tapınağa varmak için pirinç tarlaları arasındaki bentlerden geçmek gerekiyormuş. Tapınak iyice eskiymiş. Sürekli yağışlar duvarlarını soldurmuş, kapının üstündeki yazı neredeyse silinmiş. Ciro oradaki yaşamından memnunmuş. Ama onu en çok orman çekiyormuş. Bir dakika boş zamanı olsa, hemen oraya koşuyor, burcu burcu kokan çiçekler topluyor, sırtüstü uzanıp iç içe geçmiş yaprakların arasından gözlünü güneşe dikiyormuş.

Saygıdeğer keşiş çok yalın bir yaşam sürdüğü için, pek işi olmuyormuş. Ciro su, odun getiriyor, tapınağı süpürüyor, aziz

heykellerinin ve kütüphanedeki kitapların tozunu alıyor, kimi zaman mutfakta da yardımcı oluyormuş. Ona en ağır gelen öğrenimmiş. İşaretleri yazmak Ciro'ya dünyanın en zor işi gibi geliyormuş. Hele anlaşılmaz duaları çok istediği halde anımsayamıyormuş. Keşiş dualar ezberletirken ya da okuma öğretirken onu dinlemiyormuş. Kendi başına çalışması gerektiği zaman da ormana kaçmayı yeğliyormuş.

Keşiş onunla konuşmuş, azarlamış, bunların hiçbir yararı olmamış. Ne zaman eline bir kitap alsa, ağaçların dışarıya gelmesini işaret ettiğini görürmüş. Ormanın büyüleyici kokusu, kuşların ötüşü onu çağırırmış. İşte o zaman öğrenim falan bitiyormuş. Artık dışarı sıvışmak için uygun bir an kollamaktan başka bir şey yapmıyormuş.

En sonunda keşişin sabrı tükeninceye kadar, böyle sürüp gitmiş durum. Ciro yine kitaplarını otların üzerinde bırakıp dersini çalışacak yerde korularda koşuyormuş.

Keşiş oğlanı çağırmış. Ciro'nun bir duayı başından sonuna kadar ezbere söyleyemediğini görünce dehşete kapılmış. Çünkü büyük İyi şenliklerine çok az kalmış. "Üzgünüm oğlum ama senden iyi bir keşiş olmaz", demiş. "Çünkü bilgiye ve dualara saygı duymayan keşiş bir işe yaramaz. İnsanlara yardım edecek yerde, onlara yük olur. Fakat bu kararı vermek benim için çok zor oldu. Seni evine göndermekten başka seçeneğim kalmadı. Zaman yitirmeden hemen yola çık".

Ciro yıldırım çarpmışa dönmüş, ağlamaklı olmuş. Ah, şu sevimsiz dersler olmasa, keşiş olmak istermiş!

Keşiş oğlanın bu kadar üzüldüğünü görünce ona acımış. Lake bir sandıktan dört deste kâğıt almış ve bunları Ciro'ya uzatmış. "Seninle ne yapacağımı gerçekten bilmiyorum. Fakat kızmadığımı göstermek için, bu dört deste kâğıdı sana veriyorum. Her birinde tapınağımızın bir işareti ve kutsal bir ayet vardır. Bunlar Buda'nın sözleri. Zor durumlarda sana yardım edeceklerdir. Bunları iyi sakla. Haydi, git artık", demiş.

Ciro'nun sesini çıkaracak cesareti yokmuş. Kâğıtları cübbesinin altına sokmuş, keşişin önünde eğilmiş, sonra

gözleri dolu dolu arkasını dönerek kapının önündeki hasır sandaletlerini giymiş.

Ciro gerçekten çok üzgünmüş. "Böyle birdenbire beni karşılarında görünce annem, babam kim bilir neler söyleyecekler!" diye düşünüyormuş. Gözlerinden yeniden yaşlar dökülmeye başlamış.

Ama daha birkaç adım yürümemiş ki orman hışırdamaya ve kokusuyla onu öyle çekmeye başlamış ki hemen bütün üzüntüsünü unutmuş. Evine doğru yönelecek yerde sevgili ormanında koşmaya başlamış. Şimdi istediği kadar zamanı olduğuna göre, daha önce ayak basmadığı ormanın derinliklerine gidebilirmiş.

Kelebekleri kovalamış, bir çalılığın arkasına saklanıp bir taşın üstünde güneşlenen bir kertenkeleyi seyretmiş, kuşların cıvıltısını dinlemiş. "Geç olmuştur, ormandan çıkış yolunu arama zamanı geldi", diye düşündüğü sırada, sanki ufukta bir fırtına yükseliyormuş gibi orman birden kararıvermiş. Ormanın sesleri birdenbire kesilivermiş.

Çevresine bakınmış ve düzlüğü tanımakta güçlük çekmiş, zaman ne çabuk geçmiş! "Ah, yakınlarda birileri olsaydı bari!" demiş kendi kendine.

Birden, düzlüğün öteki ucunda kendisine doğru topallayarak ilerleyen küçük, yaşlı bir kadın görmüş. Çok yaşlı olmalıymış; çünkü iki büklümmüş. Başında kocaman bir bone varmış. Her yeri yamalı etekliğini beline ip gibi ince bir kemerle tutturmuş.

Yaşlı kadın dişsiz ağzıyla ona gülümsemiş. "Burada sana rastlamak, ne mutluluk!" demiş. "Kazınmış başından, kara cübbenden anladığım kadarıyla ileride keşiş olacaksın. Sana rastlamam iyi oldu. Böylece saygıdeğer keşişi görmek için köye kadar yürümekten kurtuldum. Bugün kocamın birinci ölüm yıldönümü. Saygıdeğer keşişten onun için dua etmesini isteyecektim. Sana rastladığıma göre, bizim ocağın mihrabı önünde dua etmen yetecektir. Zavallı, yaşlı bir kadından bunu esirgemezsin, değil mi!"

Nasıl davranacağını bilmiyormuş Ciro. Karanlık ormanda tek başına olmadığına memnunmuş. Dua etmesini bilmediğini söylemesi gerekir miymiş! Söylese bile, kadın ona inanmaz, dileğini yerine getirmek istemediğini düşünürmüş. Bu durumda kabul etmiş ve onunla gitmiş. Düzlükteki küçük bir kulübeye doğru yürümüşler. Acaba daha önce onu nasıl farketmemiş! Garip! Kulübe o kadar küçükmüş ki iki kişi zor sığarmış oraya. Bir köşede uyduruk bir sunağın bulunduğu bir raf, diğer köşede ocak varmış. Ciro sunağın önünde diz çökmüş. Değişik dualardan hatırladıklarını biraraya getirerek büyük bir zorlukla dua okumaya başlamış. Terliyormuş, kıpkırmızı kesilmiş. Yaşlı kadın onu dikkatle dinliyormuş. Duanın tam olması gerektiği gibi olmadığını anlamıyor gibi görünüyormuş.

Ciro duayı bitirince yaşlı kadın başını eğmiş: "Sen iyi bir oğlansın", demiş. "Sana içtenlikle teşekkür ederim. Zavallı kocam unutulmadığı için mutlu olmuştur. Ama geç oldu, köy de uzak. Kaybolabilirsin. Geceyi burada geçir. Sana yulaf lapasından başa verecek bir şeyim yok. Ama sanırım beğeneceksin".

Ciro çoktan acıkmış ve yulaf ezmesi tam ona göreymiş. Yemekten sonra, yaşlı kadın yere bir yatak hazırlamış. Ciro hemen uyumuşsa da rahat değilmiş. Belki lapayı fazla kaçırmış, belki de kulübenin havası azmış. Her neyse, bir o yana, bir bu yana dönmüş durmuş. Bir uyumuş, bir uyanmış; sonunda iyice uyanmış. Bir yana dönerken eli bir hayvan ayağına gelmiş, hayvanın kürkünü ve tırnaklarını apaçık hissetmiş. Ocağın aydınlığında bu hayvan ayağına iyice bakınca bunun yaşlı kadının ayağı olduğunu anlamış.

Ciro korkudan donup kalmış. Yaşlının gerçek bir insan olmadığını, kendisini yemek için inine çeken bir tilki ya da porsuk olabileceğini düşünmüş. Hemen oradan kaçması gerekiyormuş.

Ağır ağır, büyük bir dikkatle ayağa kalkmış. Ama yaşlı kadının üstünden geçeceği sırada kadın uyanmış ve "Nereye gidiyorsun oğlum", demiş, "gecenin bu saatinde!"

“Nine, dışarı çıkmaya ihtiyacım var”, demeyi akıl etmiş Ciro.

“Ama dışarısı karanlık. Kaybolabilirsin. Evin çevresi çukurlarla dolu, bir çukura düşebilirsin. Kaybolmayasın diye, sana bir ip bağlayacağım”.

Yaşlı kadın Ciro’ya bir ip bağlamış ve dışarı bırakmış. Ciro daha düzlüğe varmadan yaşlı kadın ipi çekmeye başlamış ve “Çok kalma”, diye bağırmış.

“Olur olur, hemen dönerim”, diye cevap vermiş Ciro. Bu arada ne yapması gerektiğini düşünüyormuş. Birden keşişin kendisine verdiği kâğıtları hatırlamış. Belki bu durumdan kurtulmasına yardım ederlermiş.

Bu arada yaşlı kadın ipi yeniden çekmiş ve onu çağırmış.

“Geliyorum nine”, diye cevap vermiş. Bir yandan da ipi çözüyormuş. Sonra destelerden birini ipe bağlamış ve tabana kuvvet kaçmaya başlamış.

Yaşlı kadın yeniden ipi çekerek onu çağırdığı zaman, çok uzaklaşmamış. Bir mucize olmuş; kutsal tomar sanki Ciro bağlıymış gibi ağırlaşmış ve oğlanın sesiyle “Geliyorum nine”, diye cevap vermiş. Ciro buna pek sevinmiş ve koşmaya başlamış.

İpi her çekişinde “Geliyorum nine!” diye cevap vermesine karşın, Ciro’nun bir türlü gelmemesi üzerine yaşlı kadın şüphelenmiş. Oğlanın bu kadar uzun süre dışarıda ne yaptığını görmek için kalkmış.

Oğlanın ortalıktan kaybolduğunu görünce kâğıt destesini öfkeyle çiğnemiş. Sonra kurbanının hangi yöne gittiğini bulmak için, toprağı koklamaya başlamış. Bulur bulmaz büyük bir hızla oğlanın peşine düşmüş, koşarken ormanda şiddetli bir bora estirmiş.

Ciro karanlıkta çok uzaklaşmadan arkasında korkunç bir soluk ve homurtu işitmiş. Arkasına dönmüş, korkudan yere düşer gibi olmuş. Arkasından koşanı görüyormuş ama bu topal yaşlı kadın değil, ormanların korkunç hanımı Yamamba imiş. Delikleri kocaman bir burnun yanındaki kanlı gözleri ateşten

tekerlekler gibi dönüyormuş. Ürküntü veren ağzından ateş kırmızısı bir dil beline kadar sarkıyormuş. Kır saçları rüzgârda yele gibi uçuşuyormuş. Ciro'nun kulübede farkettiği kemikli uzun kollarının ucundaki korkunç tırnakları ve ayaklarıyla yeri dövüyormuş. Ciro'nun bir adımına karşılık, Yamamba iki sıçrayış yapıyormuş. İyice yakınına gelmiş ve tırnaklarını uzatmış. Ciro son derece umutsuz olarak ikinci desteyi yakalamış ve Yamamba'nın ayaklarının önüne atmış.

O anda, azgın dalgalı bir ırmak Ciro'yu Yamamba'dan ayırmış. Ciro derin bir soluk almış. Zaman yitirmeksizin ormandan çıkmış. Hava ağarmaya başladığından pirinç tarlaları arasındaki bentler üzerinde koşmaya devam etmiş.

Yamamba kendisini aşılmaz dalgaların kıyısında bulmuş. Ciro'yu karşı kıyıda koşarken görünce öfkeden avaz avaz bağırmış, tepinmiş. Ama kendini çabuk toparlamış, kollarını sıvazlamış ve suya doğru eğilerek başlamış suyu içmeye. Karnında su kaynamaya başlamış ama ırmağın suyunda pek bir azalma olmamış gibiymiş. Ama yine de Ciro bir an arkasına dönünce ırmağın genişlik ve derinliğinin varı yarıya azaldığını görmüş. Derken geriye kala kala küçük bir su birikintisi kalmış. O da bir anda Yamamba'nın karnında kaybolmuş.

Yamamba izlemeyi sürdürmüş ama eskisinden daha az hızlıymış. Çünkü ter içinde kalmış ve koşarken iki eliyle karnını tutmak zorundaymış. Biraz hızlı attığı her adımda korkunç ağzından sular çıkıyormuş. Bu haliyle bile Ciro'dan hızlıymış. Aradaki uzaklık gittikçe kapanıyormuş.

Ciro pirinç tarlaları arasında koşarken yön değiştiriyormuş. Yamamba da her yön değiştirme çabasında biraz durmak zorunda kalıyormuş. Çünkü su dolu karnı rahat hareket etmesini engelliyormuş. Ama bu taktiğin de Ciro'ya pek yardımı olmamış. Az sonra ensesinde kısa kısa soluklanma ve homurtu işitmiş. O zaman üçüncü kutsal desteyi çıkarmış ve arkasına atmış. O anda, destenin düştüğü yerde alevlerden bir göl ortaya çıkmış. Alevler çıtırdıyor, çatırdıyormuş.

Yamamba koyu bir duman içinde gözden silinmiş.

Rahatlayan Ciro derin bir soluk almış ve daha hızlı koşmaya devam etmiş. Çünkü uzakta bir köyün çatılarını görür gibi olmuş. Var gücüyle koşuyormuş. Ama bir tepeye varınca arkasında tıslayan bir ses işitmiş. Arkasına dönünce alevlerden bir buhar bulutu çıktığını ve ateşin giderek söndüğünü görmüş. Yamamba ateşin ta yakınına yerleşmiş ve karnına bastırmış. O zaman, burun deliklerinden ve ağzından iki dere çıkmış. Alevlerin üstüne büyük bir sel boşalmış ve hepsini tek tek söndürmüş.

Ciro sonunu görecek kadar beklememiş. Tepeden aşağı koşarak inmiş. Ama ter içinde kalmış, isten simsiyah olmuş. Yamamba yine arkasındaymış. Tırnaklarını uzatıp tam avını yakalayacağı sırada, Ciro son kutsal desteyi çıkarmış ve arkasına atmış.

Tomar yere değer değmez gümüş bir şimşek çakmış ve keskin kılıçlardan bir dağ oluşturmuş.

"Böyle bir engeli Yamamba bile aşamaz", demiş kendi kendine Ciro. Ama hızını azaltmamış. Az sonra, sabah sisi içinde göl kıyısındaki küçük tapınağı karşısında bulmuş. Tapmakla arasındaki uzaklığı daha yarılamadan arkasında homurtular ve ulumalarla birlikte bir tıkırtı işitmiş. Yamamba aklına koymuş bir kere oğlanı yemeyi. Kılıçlar dağına bile saldırmakta duraksamamış. Kılıçları saplarından yakalıyor, kırıyor, parçalıyor ve ot saplan gibi aralıyormuş.

Bu arada, önceki gün terkettiği sessiz tapınağın yanına varmış. Keşişin oturduğu kulübenin kapısını umutsuzca çalıyormuş. Ama keşiş derin bir uykuya dalmış gibiymiş; çünkü hiçbir hareket olmamış. Buna karşın, uzaktan Yamamba'nın solukları ve humurtuları işitiliyormuş.

Ciro bütün gücüyle kapıyı çalmış. Umutsuzca "Saygıdeğer efendi, saygıdeğer efendi!" diye bağırmış.

Sonunda içeride bir şeyler kımıldamış. Uykulu bir ses: "Ne var?" diye sormuş "Saygıdeğer efendi, saygıdeğer efendi, bırak içeri gireyim", diye yalvarmış Ciro. Çevresine korkulu bakışlar atıyormuş. Yükselen sis içinde, kudurmuş Yamamba'nın gittikçe yaklaştığını görüyormuş. Elbiseleri lime

lime olmuş, saçları yanmış. Ama ateşten gözleri daha korkunçlaşıp kocaman doymak bilmeyen dili daha kırmızılaşmış.

Kulübenin içinde keşiş esniyormuş. “Sen misin Ciro! Ne istiyorsun?” diye karşılık vermiş. “Ben dün evine göndermedim mi seni! Biliyorsun, sen asla iyi bir keşiş olamazsın”.

“Yalvarıyorum size, beni bağışlayın. Ne olur, içeriye gireyim. Yamamba peşimde”, diye bağırmış Ciro, korkudan aklını kaçırmak üzereymiş.

“Saçmalama! Buralarda ne işi var Yamamba’nın! Haydi, uslu uslu evine dön. Sana gerçekten ihtiyacım yok”.

“Saygıdeğer efendi, saygıdeğer efendi. Neredeyse yanıma geldi. Bırak, içeriye gireyim”, diye yakarmış Ciro. Kapıya iyice yapışmış. Yamamba’nın ateşten gözleri küçük gölün bentleri üstünde parlıyormuş. Tırnaklarıyla avludaki taşları takırdatarak yaklaşmaktaymış.

Oğlanın yakarmaları keşişin fikrini değiştirmiş. İblis tam Ciro’yu yakalayacağı anda, kapının kolunu itmiş ve kapıyı açmış. Ciro eşikten içeriye düşmüş. Ne pahasına olursa olsun, avını elinden kaçırmak istemeyen Yamamba’nın uzun dili arkasındaymış. Ama keşiş kapıyı çarparak kapatmış. O zaman, havada korkunç bir çığlık yükselmiş ve Yamamba kaybolmuş.

Her şey eski haline dönmüş. Ufukta güneş yavaş yavaş yükseliyor, ışıkları odayı dolduruyormuş. Saygıdeğer keşiş Ciro’nun başını okşamış. Ona kendisini bir kere daha deneyeceğini söylemiş. Bu kararından hiç pişman olmamış. O günden sonra, Ciro öğrencilerin en çalışkanı olmuş. Dünyada hiçbir şey, ağaçların en baygın kokusu bile, bir daha onu ormana götürememiş.

Masal 4

ÜÇ MİLYON ÜÇ YÜZ OTUZ ÜÇ BİN ÜÇ YÜZ OTUZ ÜÇ PALAMUT

Bir zamanlar, bir köyde üç oğlu olan bir baba varmış. Büyüğü ve küçüğü düzgün çocuklarmış, iyi ve hızlı çalışır, bir dakikalarını boş geçirmezlermiş. Köy halkı onları över, bu çocukların ileride tutumlu, iyi köylüler olacaklarını söylermiş. Buna karşılık, ortancaları Cinroku farklıymış. Aylak huysuz değilmiş ama ilginç öyküler dinlemeye bayılırmış. Köye gezici bir tiyatro topluluğu geldiği zaman, hep baştan çıkıverir, tiyatroya gidebilmek için evdeki son kuruşu götürüp verirmiş. Para bulamazsa, eline ne geçerse satarmış. Babası onu boşuna eve kapatırmış. Cinroku bir yolunu bulup sanatçıların çadırlarını kurdukları kuru dereye koşarmış. Yerine yerleşir, sahnede olanları dikkat izlermiş.

Eve dönünce hayranlıkla içini çekermiş. Babasının ayıplamasına, kardeşlerinin alaylarına yalnız “Öykünün ne kadar büyüleyici olduğunu bilemezsiniz. Size de anlatmalıyım. Ne yazık ki tiyatrodakiler kadar güzel anlatamıyorum!” diye cevap verirmiş. Bunları söylerken ötekileri ne kadar kızdırdığının farkına bile varmadan herkese rahatça gülümsüyormuş.

Babası sık sık “Bu Cinroku ne olacak, gerçekten bilmiyorum!” dermiş kendi kendine. “Çok iyi yürekli bir çocuk ama elinde ne varsa dağıtıyor. İlginç öyküler dinlemek için, sırtındaki gömleği bile verir!”

Yıllar geçmiş, baba yaşlanmış. Bir gün, oğullarını yanına çağırmış. “Sevgili oğullarım”, demiş, “kendi yaşamınızı kurmadan önce, dünyayı gezip görmenizin zamanı geldi. Nereye gideceğinizi iyice düşünün. Pek bir şeyim yok.

Biriktirdiğim birkaç altını aranızda eşit olarak paylaştıracağım. Şimdilik işinizi görür, sanıyorum. Hepinize içtenlikle iyi şanslar diliyorum. Sağlıklı ve hoşnut dönmenizi diliyorum”.

Her birine üçer altın vermiş ve onları uğurlamış. Kardeşler yolculuk için hazırlıklarını yapmışlar. Sağlam sandaletlerini giyip köyden ayrılmışlar. Bir yol ayrımına gelinceye kadar, beyaz bulutlar altında, neşe içinde yürümüşler. Orada, büyük kardeş “Dinleyin kardeşlerim”, demiş, “madem ayrılacağız, neden burada ayrılmayalım! Bundan sonra, babamızın dediği gibi, herkes kendi yoluna gidecek”.

Ötekilerin buna bir itirazları olmamış. Şans dileyip birbirlerinin önünde eğilmişler. Sonra büyüğü sola, küçüğü sağa, ortanca da önündeki yola, burnunun doğrusuna gitmiş. Cinroku türküler söylüyormuş, dünyanın kendisine hazırladığı sürprizlere, dinleyeceği sürükleyici öykülere şimdiden seviniyormuş. Yol gittikçe dikleşiyormuş. Güneş ufukta iyice alçalmış ve gözden kaybolmuş. Cinroku o sırada bir ormanda bulunuyormuş. En yakın köye ulaşması için, önünde yüksek bir dağ daha varmış.

Deneyimsiz olduğundan, “Ormanda bana ne olabilir!” demiş kendi kendine. Ağaçların altında ottan bir yatak hazırlarım kendime ve geceyi orada geçiririm”.

Uzanmış, üşümemek için kuru yapraklarla üstünü örtmüş ve hemen uyumaya başlamış. Yapraklar arasından süzülen güneşin ilk ışıklarıyla uyanmış.

Daha yeni gözlerini açmış ki yanında birinin “Uyku bitti artık. Gel, yemeğimizi yiyelim. Sonra yola koyuluruz”, dediğini işitmiş.

Cinroku doğrulup oturmuş. Ayak ucunda iki dilenci ateşin yanında oturuyormuş.

İçlerinden biri “Dün, ormanda gece bastırınca geceyi geçirmek için kendimize uygun bir yer aradık”, demiş Cinroku’ya. “Seni hiçbir şeye aldırmadan otların arasında uyurken bulduk. Vahşi hayvanları düşünmeden ormanda tek başına uyuduğuna göre, deneyimsiz olmalısın. Sana göz kulak

olmak için yanında kaldık. Bütün gece mışıl mışıl uyudun. Yanında ateş yaktığımızın bile farkına varmadın.”

İkinci dilenci de “Hem sonra senin gibi bir delikanlının ormanda böyle soğuk bir geceden sonra acıkmış olabileceğini düşündük”, diye eklemiş. Sana biraz pirinç pişirdik. Gel bizimle ye. Çok şanslısın. Ya bizim yerimize vahşi hayvanlar bulsaydı seni!” Bunları söylerken Cinroku’ya bir avuç pirinç uzatmış.

Cinroku dilencilere nasıl teşekkür edeceğini bilemiyormuş. “Gerçekten çok iyisiniz”, demiş sonunda. “Biliyor musunuz, babam yola çıkmadan bana üç altın verdi. Biz de üç kişiyiz. Aramızda paylaşacağız. Herkesin bir altını olacak. Evet, bu çok iyi bir fikir”, demiş sevinçle. Çıkınını açmış, içinden altınları düğümlediği mendili çıkarmış. Dilenciler şaşkın şaşkın bakıştıktan sonra, delikanlının şaka yapmadığını görünce sevinçten sıçramışlar.

. Birinci dilenci: “Çok cömertsin genç yabancı”, demiş. “Armağanın bize mutluluk getirecektir. Ama biz de karşılığında bir şeyler vermeden kabul edemeyiz bunları. Biz de sana bir armağan vermek istiyoruz. Öyle önemli bir şey değil ama ileride bir gün işine yarayabilir”.

Genç adama bir iğne uzatmış. İkinci dilenci de ona bir ip Vermiş.

“Bunu sıradan bir iğne sanma”, diye konuşmasını sürdürmüş birinci dilenci. “Bu iğne istediğin her şeyi diker.”

“İp de sıradan bir ip değil”, diye eklemiş ikinci dilenci. “Bu iple istediğin kadar dikebilirsin, hiç bitmez”.

Cinroku dilencilere armağanları için teşekkür etmiş. Önlerinde eğilmiş ve yoluna devam etmiş.

Yalçın dağlardan, derin vadilerden geçmiş. Bir gün, dar bir vadide iki büklüm olmuş küçük bir yaşlıyla karşılaşmış. Altın iplerden örülmüş bir başlığı, rengârenk kocaman çiçekler işlenmiş bir mantosu, ayaklarında güzel rafya sandaletler varmış. En garibi de iki büklüm duruşu ve uzun ak sakallarıyla

hiç uyuşmayan yüzüymüş. Öyle pembe, öyle pürüzsüzmüş ki yüzü, şaşarsınız!

Yaşlı sırtında lime lime olmuş kocaman bir çanta taşıyor ve yaşından umulmayacak kadar dik yürüyormuş. Sallana sallana yürüyen Cinroku'yu farkedince onu süzmüş ve kibar bir şekilde "Sen sürükleyici öyküler dinlemekten hoşlanıyorsun gibime geliyor", demiş.

"Aaa, evet dede, sürükleyici öyküleri her şeyden çok severim", diye yanıtlamış Cinroku. İlginç şeyler öğreneceği düşüncesiyle sevinmiş.

"Öyleyse, iyi ve sürükleyici bir biçimde anlatmasını da biliyorsundur", diye devam etmiş yaşlı.

O zaman kederlenmiş Cinroku. Öykü anlatmayı istiyor ama beceremiyormuş.

"Yanılıyorsunuz dede", demiş. "Anlatmayı bilmiyorum. Bir süre ilginç öykü dinledim. Ama anlatmaya gelince; kendi anlattığımdan kendim bile sıkılıyorum".

Yaşlı üzüntüyle başını sallamış. "Yazık!" demiş. "Şu ormanın arkasındaki prensliğin prensi olağandışı ve sürükleyici öyküler dinlemeyi sever. Hatta kendisine en olağandışı öyküyü anlatacak olana kızını vermeye söz verdi. Ama üzülme. Sana bir öğüdüm var. Ben öyküler satarım. Bir tane satın almak ister misin?"

"Seve seve ama bir öykü ne kadar eder?"

"Şey… Ne yazık ki ucuz öykülerin hepsini sattım! Çantamda yalnız bir tane kaldı. O da en pahalısı. Tam bir altın. Ama gerçekten öykülerin en güzeli".

Cinroku sevinmiş. "Şansım varmış. Bende de babamın verdiği bir altın var". Biraz duraksamış. "Bunu da verirsem, hiç param kalmayacak. Ne dersiniz, dede, bu öykü bana şans getirecek mi?"

Yaşlı, genç adamın içini rahatlatmış. Ona meraklanmamasını, bir altın eden öykünün kimseyi düş

kırıklığına uğratmayacağını açıklamış. Böylece, pazarlık tamamlanmış.

Cinroku son parasını da yaşlıya vermiş. Yaşlı çantasını yerden alarak Cinroku'nun kulağına yaklaştırmış ve hafifçe bastırmış. O zaman, hafif bir mırıltı duyulmuş. Çantanın dibinde yatan öykü Cinroku'nun kulağına atlamış.

Sonra, yaşlı çantasını katlamış ve "Öykü hoşuna gitti mi bakalım?" diye sormuş.

Cinroku şaşkınlıkla başını sallamış. "Gerçekten olağandışı bir öykü", diye yanıtlamış. Sonra, kibarca yaşlının önünde eğilmiş. Prensin sarayının yükseldiği şehre doğru koşarak gitmiş. Yolda ayakları taşlara takılıp davul gibi şişmiş. Yola dikkat etmiyormuş. Kafasındaki olağandışı öyküyü dinliyormuş. Sonunda saraya varmış.

"Kimdir o?" diye sormuş nöbetçi, Cinroku kapıyı çalınca.

"Ben Cinroku'yum. Tüm Japonya'nın en iyi öyküsünü biliyorum. Öyküyü efendin prense anlatmak istiyorum".

Cinroku'yu prensin yanma götürmüşler.

Prens yabancıyı şu sözlerle selamlamış: "Bana olağandışı bir öykü bildiğini söylediler. Anlat da bakayım, doğru sözlü müsün, yoksa yalancı mı! Ödülün ne olduğunu biliyorsun. Ama sıkıcı bir öyküyse kelleni kestiririm. Başla bakalım".

Bu sözler üzerine, Cinroku korkuya kapılmış ama kaçmak için çok geçmiş. Bu durumda yaşlıdan satın aldığı öyküyü anlatmaya başlamış: "Çok eskiden, bir zamanlar bir meşe varmış. Günümüzde öylesi bulunmayan çok ama çok büyük bir meşeymiş. Dalları Eçigo eyaletinden Sado adasına kadar uzanırmış. Gövdesinin çapı üç yüz otuz üç bin ip, üç ayak, iki parmakmış…"

Prensin dikkatini çekmiş, şaşırmış: "Gerçekten olağandışı bir meşeymiş".

Cinroku dikkatinin dağılmasına izin vermemiş ve devam etmiş: "Ama bu meşe büyüklüğüyle olağandışı değilmiş. Üç yüz otuz üç ip yüksekliğiyle de görülmemiş boydaymış…"

Prens yeniden sözünü kesmiş: “Bu ağacın yüksekliğini nasıl bilebilirsin! Ölçtün mü?”

“Kendim ölçmedim. Ama ağacın tepesi komşu bir dünyada kayboluyormuş, orada meraklı mı meraklı bir adam yaşarmış. Bir gün bu ağacın dallarından birine tırmanmış ve inmeye başlamış. Dalların ayrıldığı yere gelinceye kadar birkaç yıl geçmiş, ortaya vardığı zaman sonbaharmış.

Böyle ağaçta hareket ederken yeryüzüne birbiri ardınca palamutlar düşürtmüş. Biri kuzey eyaletindeki Senkoci tapınağının üstüne, ikincisi bizim ünlü dağımız Fuji’nin kraterine; üçüncüsü de güneydeki Biwa gölüne düşmüş…”

“Güzel güzel, anladım. Peki, sonra?”

“Sonra, “diye devam etmiş Cinroku, “bir başka palamut Şikoku adasına, tapınak tapmak dolaşan bir hacının çanına düşmüş. Çan tınlamaya başlamış. Zavallı hacı öyle korkmuş ki! Bir beşincisi…”

Prens yeniden anlatıyı kesmiş: “Peki, toplam kaç palamut varmış?”

“Ohoo, çokmuş”, demiş Cinroku. “Tam tamına üç milyon üç yüz otuz üç bin üç yüz otuz üç palamut varmış.

Bu üç milyon üç yüz otuz üç bin üç yüz otuz üç palamutun her birinin bir öyküsü vardır”.

O zaman, prens inanmamış. “Bu kadar çok sayıda palamutu nasıl sayabiliyordun?” diye sormuş.

Bu soru üstüne, Cinroku şaşırıp kalmış. Bu. palamutların her biri için, çantanın kulağına mırıldandığı öyküler arasından bir öykü anlatabilirmiş ima hiçbiri palamutları nasıl sayabildiğini açıklamıyormuş. Daha şimdiden cellatın kendisini darağacına götürdüğünü görüyormuş. O sırada, bereket versin, aklına dilencilerin kendisine verdiği armağanlar gelmiş.

“Ooo, çok kolay soylu prensim”. Hepsini bir iğneyle deldim ve sayarak bir ipe dizdim”.

Bu kadarı prens için bile, fazlaymış. Öfkeyle bağırmış: “Sen neler saçmalıyorsun! Dünyada bir milyon palamutu dizecek kadar uzun bir ip yoktur”.

O zaman, Cinroku cebinden iğne ile ipi çıkarmış ve prense uzatmış. “Soylu prens, işte iğne ile ip. Bana inanmıyorsunuz, bahçenizdeki bütün çiçekleri sayacağım”.

İple iğneyi pencereden çiçek açmış bir kiraz ağacının tepesine atmış. Aynı anda, bahçede bir çığlık işitilmiş. Hemen arkasından ağır bir şey düşmüş gibi boğuk bir ses duyulmuş. Orada bulunan herkes ne olduğunu görmek için pencereye koşmuş.

Çiçek açmış’ ağacın altında, korkunç bir eşkıya can vermek üzereymiş. Onroku’nun pencereden fırlattığı iğne kalbine saplanmış ve onu saklandığı ağaçtan düşürmüş. Bu, yıllardan beri bütün prenslikte dehşet saçan acımasız bir eşkıya imiş. Prens bile ondan ürkermiş. Bütün çabalara karşın, bir türlü ele geçirilemiyormuş. Aynı gün, saraya girip prensi ve bütün ailesini öldürmeye hazırlanıyormuş. Ama genç adamın iğnesi, eşkıyanın bütün kötülüklerine bir kerede son vermiş.

Gönül borcu olarak prens kızını Cinroku’yla evlendirmiş. Böylece, cömertliği ve ilginç öykülere olan düşkünlüğü, üç kardeşin ortancasına şans getirmiş.

Masal 5

YOKSULLUKLARIN TANRISI

Osaka şehrinin hemen yakınlarındaki yıkık bir kulübede eskici Gohei yaşarmış. Bütün varı yoğu kışın buz gibi karayelin deliklerinden üfürdüğü bu kulübeyle birkaç pırtıymış. Yaşamında giriştiği en küçük bir işi bile asla başaramamış. Belki çok ağır ve pısırık olduğundan, belki saflığı nedeniyle hep aldatıldığı için, başarısız olmuş. Kendisine bir kadın bulmayı bile başaramamış. Bu kadar şanssız bir çulsuzu hangi kadın koca olarak istermiş ki!

Bir kez daha yıl sonu yaklaşıyormuş. Gohei'nin elinde birkaç pırtı bile kalmamış. Ne yiyecek bir şeyi, ne ateş yakacak odunu varmış! Dondurucu rüzgâr kulübenin bütün deliklerinden üfürüyormuş. Çok geçmez kar yağacakmış. Bu yılbaşı neşeli olmayacakmış. Kendisine ziyafet çekmeyi düşünmüyormuş ama hiç olmazsa bu kadar üşümemek için yakacak odunu olsaymış!

O zaman, aklına döşemenin tahtalarını söküp yakmak gelmiş. Isıtan alevlerin düşsel görüntüsüyle biraz canlanmış ve hemen işe koyulmuş. Kulübe zaten döküldüğü için tahtaları sökmekte zorluk çekmemiş. Birinci tahtayı sökmüş, ikincisini sökmeye hazırlanıyormuş ki birden durmuş. Düş gördüğünü sanarak gözlerini ovuşturmuş. İlk söktüğü tahtanın bıraktığı boşluktan kır saçlı bir baş ortaya çıkmış. Küçük bir yaşlı saklandığı yerden çıkmış. Boyu Gohei'nin beline geliyormuş. Toprak rengi yüzünü kırlaşmış saç ve sakalları çevreliyormuş. Üstünde yırtık pırtık gri giysiler, ayaklarında eskimiş rafya sandaletler varmış, omzundan gri, yırtık bir çanta sarkıyormuş.

Gohei'nin şaşkınlıktan ağzı açık kalmış. Ama yaşlı sakin bir sesle "Beni tanımaman garip! Uzun zamandan beri, döşemenin

altında yaşıyorum. Hep senin yoldaşın olduğumu düşündüm. Belki hâlâ farkında değilsin, diye söylüyorum; ben Yoksullar Tanrı'sıyım. Evinde çok rahat ettim. Ama çoktandır yoksulluğun bana bile fazla geliyor. Ocağımı başıma yıktığına göre, kendime başka bir yer bulmalıyım. Yeni bir yıl başlıyor. Tam zamanıdır. Seni terkediyorum diye, umarım bana küsmezsin. Ayrılmadan önce benimle içer misin?"

Kaygılanan Gohei susmuş, sonra sıkılganlıkla "Tanrım, beni bağışlayın. Terbiyesizlik saymayın ama sizinle içemem; çünkü ikram edecek ne bir damla pirinç rakısı, ne de bir başka şeyim var!" deyip üzüntüden ağlamaya başlamış.

Tanrı acıyarak başını eğmiş, sonra çantasını karıştırmaya başlamış.

"Bu kadar yoksul olacağını, Yılbaşı için bir damla şarabın bile olmadığını hiç düşünmezdim!" demiş. Çantasından bronz metelikler dizilmiş bir ip çıkarıp Gohei'ye uzatmış. "Al şu parayı, şehre git; bir şişe şarap, bir paket pirinç ve biraz da odun kömürü al", demiş.

Gohei çabucak dönmüş. Paranın artanıyla bir de balık almış. Sofraya oturmuşlar. Yemekten sonra, şarabı açmışlar, eski günleri anmışlar. Gohei yıllardan beri ilk kez böyle bir yıl sonu yemeği yemiş.

Şişe bitince Yoksullar Tanrısı "Aslında sen iyi ve sevimli bir adamsın", demiş. Ceninle hoş bir sohbetimiz oldu. Bu nedenle senin için bir şey yapmaya karar verdim. Yoksullukla baş edemiyorsun gibi görünüyor. Daha iyi günler görmen için, sana yardım etmek istiyorum. Şimdi sana söyleyeceklerimi iyi dinle. Gece yarısı, yeni yıl başlarken göğün dört kralı tapınağının önünde yerini al. Yeni yılı haber veren ilk çan sesiyle tapınağın önünden üç süvari geçecek. Birincisi sapsarı, ikincisi bembeyaz, üçüncüsü kapkara giyinmiş olacak. Üçünün de yüzü asık, sakın korkma. Cesaretle birincisine yaklaş. Atın dizginlerini yakala ve sımsıkı tut. Birincisinde başarılı olamazsan, diğer ikisinden birini yakalamaya çalışmalısın. Sakın dizginleri bırakma. Gerisini sonra göreceksin.

Yaptıklarından pişmanlık duymayacaksın. Yaşamının geriye kalanı boyunca bir daha yoksulluk çekmeyeceksin".

Bu sözlerden sonra, Yoksullar Tanrısı izninizle deyip öyle çabuk kaybolmuş ki Gohei teşekkür bile edememiş. Şehrin merkezinde bulunan göğün dört kralı tapınağının önünde geceyarısından önce yerini almak için hemen yola çıkmış. Kar yağmaya başlamış ve Gohei tapınağın önünde vardığı zaman, her yer bembeyazmış. Ay bulutlan aralıyor, soğuk ve heyecandan tir tir titreyen Gohei'nin beklediği boş alanı aydınlatıyormuş. Isınmak için ayaklarını yere vuruyor ve geceyarısının olmasını sabırsızlıkla bekliyormuş.

Sonunda, yeni yılı haber veren ilk çan işitilmiş. Aynı anda, Gohei uzaktan yaklaşan at seslerini işitmiş. Karanlıktan üç süvari çıkmış. Birincisi sarı bir aygıra binmiş, sarı ipekten bir giysisi, başında altın yaldızlı bir miğfer ve belinde sarı kını içinde uzun bir kılıç varmış. İkincisi beyaz şahane bir ata bini yormuş, değmemiş kar kadar beyaz giysileri ay ışığında göz alıyormuş. Buna karşılık sonuncusu karanlıkta zor seçiliyor, kara bir ata biniyormuş ve elbiseleri, hatta sakalı bile karaymış.

Üçünün de yüzleri öyle ürkütücüymüş ki Gohei ürpermiş, yerinden güçlükle kımıldamış. Daha ne olduğunu anlayamadan sarı süvari önünden geçip gitmiş. Beyaz süvari yaklaşıyormuş. O zaman, Gohei bütün cesaretini toplamış. Süvariye bakmamayı yeğlemiş, bütün dikkatini at üstünde yoğunlaştırmış. Dizginleri yakalamak izin elini uzatmış. Ama at ürkmüş ve öyle kötü kişnemiş ki Gohei korkup elini geri çekmiş. İkinci süvari de geçmiş. Gohei iç çekmiş. Bir kez daha girişiminde başarısızlığa uğrayacakmış. Ama kendisini toparlamış. Kara atın yolunu kesmiş. Ellerini dizginlere uzatmış. At şaha kalkmış, kurtulmuş ve koyu karanlıkta kaybolmuş.

Gohei ağlamaklı olmuş. Artık ölünceye kadar yoksulluk içinde yaşayacakmış; üstelik kendisine yardım etmek isteyen Yoksullar Tanrısını da fena halde düş kırıklığına uğratmış. Ama birden, yeniden at sesleri farketmiş. Dördüncü bir süvarinin yaklaştığını görmüş. Yoksa yanlış mı hesaplamış! Ya

da hayal mi görmüş! Gerçek süvariler, yoksa şimdi mi geliyormuş! Cesaretle yolun ortasında durmuş ve dizginleri sımsıkı yakalamış. Bu kez at karşı bile koymamış. Başını kaldırınca atın gri olduğunu, süvarinin de Yoksullar Tanrısından başka biri olmadığını görmüş.

“Gohei Gohei, seninle işimiz var!” demiş Yoksullar Tanrısı. “Sana üç süvariden birini yakalamanı ve bırakmamanı söylemiştim. Onlar para Tanrılarıydılar. Birincisi altın paralar, ikincisi gümüş paralar, siyah olan üçüncüsü bronz paralar tanrısıydı. Birincisini yakalasaydın, yaşamının sonuna kadar yetecek altının olurdu, zengin olurdun. Hiç olmazsa öteki ikisinden birini yakalasaydın. Bir kez daha her şeyi karıştırdın. Tuttun, beni, Yoksullar Tanrısını yakaladın. Yine de seni terketmeye kararlıyım. Ama sana bir kez daha yardım etmek istiyorum. Bir kere daha şansını dene. Ama daha dikkatli ol. Sana bundan başka yardımın olmayacak. Haydi, şimdi bırak beni”.

Gohei dizginleri bırakınca at da süvari de ortadan kaybolmuş. Tanrı’nın azarlamasına çok üzülmüş ama Gohei hâlâ umutluymuş. Çünkü her şey bitmemiş. Yeni yılın ilk günü boyunca akşamı düşünmüş. Sarı atı yakalamaya, at bütün gücüyle çırpınsa da hiçbir şekilde onu bırakmamaya karar vermiş.

Akşam olunca yeniden göğün dört kralı tapınağının önüne varmış. Kar erimiş, her yer çamur içindeymiş. Yine de hava sıcak değilmiş. Sabırsızlanan Gohei tapınağın önüne geceyarısı olmadan geldiği için, soğuktan buz kesmiş. Ay bulutların arasından çıkarken sonunda geceyarısını haber veren çan sesleri işitilmiş. O anda süvariler görünmüşler. Gohei bacaklarını açarak sarı süvarinin yolunu kesmiş. Bütün cesaretini toplayıp atın üzerine atılmış. Ama at şahlanmış, bir sıçrayışta Gohei’nin üstünden atlamış. Cesaretinden hiçbir şey kaybetmeyen Gohei “Yaldızlı süvariyi yakalayamadımsa, gümüşlü süvariyi yakalarım”, demiş kendi kendine. Dizginleri yakalamış. Ama at birden hızlanmış, dizginler Gohei’nin ellerinden kurtulmuş. Gümüşlü süvari de karanlıkta kaybolmuş. Gözlerine yaşlar dolan Gohei’nin umutları

eriyormuş. Ama geride kara süvari, bronz metelikler Tanrısı varmış. O zaman, Gohei var gücüyle dizginlere asılmış, gözlerini kapatmış. Atın bütün direnmelerine karşın, onu bırakmamış. Gittikçe atın direnmesi azalmış. Gohei sonunda gözlerini açtığı zaman, kara süvari gitmiş. Ama dizginlerin yerine, elinde bronz meteliklerle dolu kocaman bir kese tutuyormuş. O anda, gri at geçmiş. Yoksullar Tanrısı Gohei'ye dostça el sallamış ve üç para Tanrısını izlemiş.

Sevinen Gohei evine gitmiş. Zengin olmamış ama her zaman bronz metelikleri olmuş. Yavaş yavaş kulübesini onarmış. Artık eskisi kadar yoksul olmadığı için, bir kadın da bulmuş. Böylece ölene kadar mutlu yaşamış.

16

Masal

KEDİLER CENNETİ

Çok eskiden, bir zamanlar bir köyde kibirli ve kötü, soylu bir kadın varmış. Çok zenginmiş ama içini kıskançlık kemiriyormuş. Sadece paraları ve varlıkları için değil ama gençlikleri ve güzellikleri için de başkalarını kıskanırmış. Köydeki kadınların neşesi ve dostluğu onu çıldırtırmış. Öfkeyle tepinmesi ve “Bak şu baldırıçıplağa! Halinden nasıl da hoşnut!” diye bağırması için, bir yoksulun yüzünde bir gülümseme görmesi yetermiş. “Ben ondan daha soyluyum. Ama bir sürü tasam var. Bu nasıl oluyor!” Öfkesini tutamaz, yoksulun neşesini nasıl kaçırırım, diye düşünürmüş.

Küçük Yukiko da soylu hanımın hizmetçileri arasındaymış. Anası, babası öleli çok olmuş. Soylu hanımın evinde azarlar, dayaklarla büyüyormuş. Katlanmak zorunda olduğu bütün acılara karşın, temiz yürekli kalmayı başarmış. Tavırları sakin ve sevecenmiş. Evde ona bağlı tek varlık küçük, kara kediymiş. Kedi küçük kızın sevgilisiymiş, her akşam yatağının üstüne gelir, gün boyunca çevresinde dolaşır, sırtını bacaklarına sürtermiş. Kollarına alıp onun ipek gibi tüylerini okşar, bütün üzüntüsünü unuturmuş; böylece kendisini daha az yalnız hissedermiş, hiç olmazsa, dünyada bir can yoldaşı varmış.

Tabii evin hanımı bu dostluğu görmüş. Küçük kızla kediye bir yerde rastlasa, hemen Yukiko’ya bir sürü iş verirmiş.

“Dişi kediyle uğraşacak kadar zamanın olduğuna göre, seni besleyen hanımın için şunu da yapabilirsin, bunu da”, dermiş her zaman. Zavallı Yukiko hangi işe yetişeceğini bilemezmiş.

Dişi kediciğin durumu da iyi değilmiş. Evin hanımı onu döver, bıyıklarını çeker, sırtını tersine okşarmış. Sonra gülerek

“Ne o! Hoşlanmadın mı!” dermiş. “Seni Yukiko kadar yumuşak okşayamıyor muyum yoksa!”

Küçük hizmetçi kediyi ancak gizlice okşamaya cesaret ediyormuş. Ama yemeğini onunla paylaşmaya devam ediyormuş. Ziyafetten artan birkaç taze balığı hep küçük dişi kediye getirirmiş. Küçük dostuyla geçirdiği seyrek anlar tek neşesiymiş. Gizlice ve sürekli görülmek korkusu içinde de olsa, kediye içini döktüğü, hanımının kendisine yaptığı kötü muameleleri ona anlattığı zaman, kendisini rahatlamış hissedermiş.

RESİM

Ama bir gün, Yukiko küçük kedisini boşuna aramış. Dostuyla bir an için olsun göz göze gelmek isteğiyle avluya koşmuş ama onu görememiş.

“Dolaşmaya çıkmıştır, akşama döner”, diye kendi kendisini avutmuş Yukiko. Ama ne gündüz, ne akşam gelmiş kedi. Her zamanki gibi yatağını ziyaret etmemiş. Yukiko sabaha kadar uyumamış. En küçük gürültüde uyanıyormuş; çünkü hep kedinin kapıyı tırmaladığını sanıyormuş.

Sabah uyandığında yüzü solgunmuş, ağlamaktan gözleri kızarmış. Yorgun yorgun işine koyulmuş. Dişi kedi kaybolmuş ve bir daha geri dönmemiş. Küçük Yukiko dünyadaki tek dostunu yitirdiği için sık sık ağlıyormuş.

Dişi kedinin kaybolmasına tek sevinen kibirli ev sahibesiymiş. Hizmetçisinin ‘üzüntüsüyle yüreği yağ bağlıyormuş. Küçük kızın yüzünü ne zaman üzgün görse, “Bak, ödülünü aldın işte! Kedi yüzünden nelere katlandın, o haber bile vermeden çekip gitti. Sana yaltaklanırken eminim nasıl kaçacağını düşünüyordu. Bu dünyada herkes kötüdür, hayvanlar da insanlar da”, diyormuş utanmadan.

Böyle, sinsice genç kızın üzüntüsünü artırmaya çalışıyormuş. Ama Yukiko küçük dişi kedisinin anısının kirletilmesine izin vermiyormuş. Tabii, hanımının söylediklerine ses çıkarmıyormuş ama sözlerinin tek kelimesine bile inanmıyormuş. “Kediciğimin başına bir felaket

gelmiştir. Nerede olduğunu bilemediğim için, yardımına gidemiyorum", diye düşünüyormuş kendi kendine.

Bir zaman sonra, köyden bir bilici geçmiş. Öyle bilgeymiş ki geleceğin sırlarını açıklamakla kalmaz, şimdiye ilişkin karmaşık bir duruma da çözümler bulurmuş. Birçok eve davet edilmiş. Tabii hanımın evine de. Kibirli soylu hanım onu gece geç saate kadar alıkoymuş. Öyle ya, parasını veriyormuş!

Yukikocuk da bilici adama küçük kedinin başına ne geldiğini sormak istiyormuş. Ama kötü hanımı buna izin vermezmiş. Hanımının yanından çıktığında biliciyle konuşabilmek için, kapının yanına saklanmış. Hanımın kendisini orada görmesinden, işi yapmaması yüzünden azarlamasından korkuyormuş. Ama dostuyla ilgili bir şeyler öğrenmek isteği, hanımının korkusundan daha güçlüymüş.

Yukiko bilici evden ayrılıncaya kadar, uzun süre beklemiş, bilici kapıya gelince ayağa kalkmış, onun önünde yerlere kadar eğilmiş ve ona üzüntüsünü anlatmış. Sonra, "Soylu bilge, dünyada olan biten garip şeyleri biliyorsunuz. Belki, sevgili dostum kara kedimin başına gelenleri de bilirsiniz", diye yalvarmış.

Bilici şöyle bir düşünmüş, sonra "Kedin Kiuşu adasında, İnaba Dağlarındaki kediler dağında olmalı. Gerçekten onu görmeyi istiyorsan, oraya git. Ama iyi düşün! Tehlikelidir. Seni nelerin beklediğini bilemezsin!"

Dünyada kedisini bulacağı bir yer olduğunu öğrenince Yukiko bir an bile duraksamamış. Hiçbir tehlike ve engel onu oraya gitmekten alıkoyamazmış. İzin koparıncaya kadar hanımına yalvarmış.

"Ama geriye dönünce burada bulunmadığın her gün karşılığında iki gün bedava çalışacaksın", demiş ev sahibesi. Kara ruhu genç kızın karşılaşacağı tehlikeleri, katlanacağı fedakârlıkları düşündükçe neşeleniyormuş. Üstelik bütün bunlar bir kedi içinmiş!

Yukiko çıkınını hazırlamış. Pek bir şey yokmuş çıkının içinde, mutfaktan aldığı birkaç peksimet varmış yalnızca.

Sonra uzun ve zor yolculuğuna başlamış. Soğuk gecelerde yol kıyısındaki çalılıklar içinde uyuyormuş; çünkü kaybolmaktan korkuyormuş, ayrıca evde yatacak parası yokmuş. Sabah ortalık ışıyınca hemen yola çıkıyormuş. Rafya sandaletleri kısa sürede eskimiş, sivri taşlar ayaklarını yaralamış.

Sonunda Kiuşu adasına varmış. İlk köye vardığı zaman, saat oldukça geçmiş. İnaba dağları hakkında bilgi edinmiş.

"İnaba dağları orada, ırmağın ötesindedir", demiş köylüler. "Ama oraya gitmeyi aklından geçirme. Çok tehlikelidir. En yürekli avcılar ırmağı geçmeye cesaret edebiliyorlar. Gençler de ırmaktan pek uzaklaşmazlar. Gece asla orada kalmazlar. Orası kediler imparatorluğudur. Şimdiye kadar hiç kimse oraya girmedi."

Yokiko öğütleri için köylülere teşekkür etmiş, gece orada kalması için yapılan önerileri kibarca geri çevirmiş.

"Ben kendimi savunmasını bilirim", diye cevap vermiş bütün ısrarlı uyarılara. "Kediler imparatorluğuna ulaşmak için dünyanın yarısını tek başıma dolaşmadım mı!"

Köylüler söz anlatamayınca gitmesine izin vermişler. "Bak, tehlikelere karşı seni uyarmadığımızı söyleyemezsin. Madem gitmek istiyorsun, senin bileceğin iş", demişler.

Yukiko köyden çıkınca ırmağa sapmış ve bir yayları aramış. Irmağın öteki yakasında yokuşa doğru yükselen sık bir orman uzanıyormuş. Yukiko bütün cesaretini toplayıp karanlık ormana girmiş. Sık sık arkasına bakınarak sakınımla ilerliyormuş. Ama her şey sakinmiş, hiçbir şey kımıldamıyormuş. Yol dikmiş. Önünde daha çok yolu olan Yukiko şimdiden yorulmaya başlamış. Geceyi ormanda geçirmek zorunda olacağını düşünüyormuş. Birden ağaçlar aralanmış ve kırmızı çatıların parıldadığı geniş bir düzlük görünmüş.

"Burada oturanlar zengin insanlar olmalı; her şey çok temiz, düzgün yapılmış".

Bir çite yaklaşmış ve seslenmiş. Az sonra selvi boylu bir genç kız evden çıkmış, Yukiko'nun önünde eğilerek ona ne

istediğini sormuş.

“Ben hizmetçi Yukiko’yum”, diye cevap vermiş genç kız. “Tek dostum, dişi kara bir kedim vardı, kayboldu günün birinde. Günlerce ağladım. Bir gün, bir bilici bana onu Kiuşu adasındaki İnaba dağlarında aramamı söyledi. Buraya, adaya ulaşıncaya kadar günlerce yürüdüm. Ama o kadar zayıf düştüm ki ilerlemeye gücüm kalmadı. Kediler dağına çıkmaya başlamadan önce, geceyi burada geçirme izin verir miydiniz? Sizi hiç rahatsız etmem”.

Genç kız onu dikkatle dinleyip kibarca gülümsemiş ve “Demek buraya kendini yedirmeye geldin!” demiş.

Bu sözler üzerine Yukiko korkuya kapılmış ve kaçmak istemiş. Ama bitişik binadan kambur, yaşlı bir kadın çıkmış. Yanlarına gelince genç kızı azarlamış ve kovmuş.

“Siz onun kusuruna bakmayın, lütfen. Yine saygısızca davranmıştır”, demiş Yukiko’ya, onun önünde eğilerek. “Adam gibi davranmasını bilmez. Azarlamalarımın hiçbir yararı olmadı. Size hoş olmayan bir şey söylemiş olmalı. Yüzünüz kül gibi. Ama siz ona aldırmayın. O konuk ağırlamayı hiç bilmez. Söyleyin bana güzel çocuğum, sizi buralara kadar getiren nedir?”

Yaşlı kadının sevecen sözleri Yukiko’yu sakinleştirmiş, öyküsünü yinelerken güvenine kavuşmuş.

Yaşlı kadın dikkatle dinledikten sonra, Yukiko’ya gülümsemiş. “Buyur, kızım. Yolculuk yorgunluğunu üzerinden atarsın. Biraz dinlen. Çekinecek bir şey yok. Bu kadar uzun yolcu…” Yukiko gerisini duyamamış bile, Yaşlı kadın bir şeyler mırıldanmaya devam ediyor ve sürekli gülümsüyormuş. Genç kızı eve götürmüş ve ona bir banyo hazırlatmış. Banyodan sonra, Yukiko’yu temiz ve hoş bir odaya götürmüş, onu yüreklendirmek için gülümsemiş. Yiyecek getireceğini söyleyerek odadan çıkmış.

Yukiko hasırın üstüne oturmuş ve odayı merakla seyretmiş. Banyo onu diriltmiş, kendisini iyi hissediyormuş.

“Garip bir ev!” demiş daha sonra. “Bir sürü odası, kıyısı bucağı var ama çok düzenli ve tertemiz. Ev sahiplerinin çok hizmetçisi olmalı. Kim bilir kaç kişi oturuyor bu evde! Ama neredeler! Hiç kimseyi görmedim. Sonra, her yer o kadar sakin ki!”

Gerçekten bu sakinlik endişe vericiymiş. Birden Yukiko, yandaki odada sesler duyar gibi olmuş, meraklanmış, gürültü çıkarmadan kalkmış. Kapıyı hafifçe aralamış. Odada olağanüstü güzel iki genç kız hasırların üstünde uzanmış, tepelerinde topladıkları saçlarında ince işlemeli fildişi tokalar varmış, kara gözlü, uzun kirpikliymişler, yüzleri beyaz ve pürüzsüzmüş. Ağır ipekten kimonolar genç kızların zarafetlerini artırıyormuş. O kadar alçak sesle ve sevecenlikle konuşuyorlarmış ki ses insana kedi mırıltısı gibi geliyormuş.

Yukiko bu kapıyı kapayıp ikinci bir kapıyı açmış. Orada da çok güzel iki genç kız görmüş. Bir aynanın önünde diz çökmüş, makyaj yapıyorlarmış. Yukiko kapıyı usulca kapamış ve odasına gidip oturmuş. Yeniden o ağır sessizlik çökmüş. Yanında konuşacak birisi olsa, neler vermezmiş! Derken yine kalkmış, güzel genç kızların birbirlerine neler mırıldandıklarını duyabilmek umuduyla kulağını kapıya yapıştırmış.

Sözlerini seçebilmek için, büyük gayret göstermek zorunda kalmış. Ama duydukları onu korkudan ürpertmiş. Genç kızlardan biri ötekine “Şu yeni gelen kız dostunu, her şeyden çok sevdiği dişi kediyi görmek istiyormuş. Onu yemesek daha iyi olur”, demiş.

Yukiko dehşetten tir tir titriyormuş. Yeniden hasırda yerini alarak ne yapacağını kara kara düşünmeye koyulmuş. O sırada, kapı açılmış; beyaz kasımpatılar işlenmiş ve geniş brokar bir kemerle süslenmiş, ağır ipekten kahverengi kimono giymiş zarif bir genç kız içeri girmiş. Yere sessizce basıyormuş. Yukiko korkusunu bastırıp genç kızın gözlerine bakmak için başını kaldırınca dostunu, kara, dişi kediyi tanımış. Başı dışında her şeyiyle bir genç kız görünümündeymiş. Başı kedi başı olarak kalmış.

“Hoş geldin, sevgili Yukiko. Sana ne kadar borçluluk duyduğumu bilemezsin! O kibirli hanımın evinde sevgin tek dayanağım oldu. Beni görebilmek için bunca zahmete katlandın” Dişi kedi kibarca gülümsemiş ve devam etmiş “Yaşlanmıştım, açlık ve hastalıktan yarı ölmüş gibiydim, daha uzun zaman hizmet edecek durumda değildim. Sevgili Yukiko, burasının kediler sarayı olduğunu farketmişsindir. İnsanların evlerinden attıkları ya da yaşlı ve hasta kedilerin hepsi burada kalır. Hepimizin tek özlemiyaşamımızın sonuna kadar bu sarayda kalmak. Burası gerçek bir kediler cenneti. İnsanların bizlere çektirdikleri tüm acılar gideriliyor burada. Ama aramızda insanlara yer yok. Bütün Japonya’nın kedileri burada buluşur. Seni burada bulurlarsa, yaşamın tehlikeye girer. Dinle ve insanların yanma dön. Şimdilik burada yalnızca dostlarım var. Onlar sana hiçbir kötülük yapmazlar. Ama az sonra öteki kediler avdan dönecek. Seni bu kadar çok kediye karşı koruyamam. Sana gücünü toplaman için bir şeyler getireceğim, sonra hemen buradan gidersin”.

Dişi kedi Yukiko’ya gülümsemiş ve gitmiş. Biraz sonra, bir tepside bir çanak sıcak pilav, sebze, balık ve bir fincan nefis çay getirmiş. Tepsiyi Yukiko’nun önüne koyup diz çökmüş ve eski dostuna servis yapmış. Yukiko çok memnun olmuş. Hiç bu kadar yemek yememiş. Kediye köydeki yenilikleri ve bilicinin kediler cennetinin yolunu kendisine nasıl açıkladığını anlatmış. İyi iki dost olarak gülmüş, sohbet etmişler. Sevinçten ve güzel yemeklerden Yukiko’nun yanakları al al olmuş. Bütün yorgunluğu uçup gitmiş gibiymiş. Dişi kedi tepsiyi götürüp küçük bir torba ile geri dönmüş.

“Bu torbayı al ve benden bir anı olarak sakla”, demiş Yukiko’ya. “Hem seni yolda koruyacaktır. Vahşi kedilerle karşılaşırsan, torbayı önünde tutarak kuvvetlice salla. Sana hiçbir şey yapmazlar. Hiç korkma”.

“Bütün yaptıkların için, sana teşekkür ederim sevgili kedi. Sağlığının yerinde olduğunu, hiçbir şeyinin eksik olmadığını gördüm. Artık içim rahat. Daha neşeli yaşayacağım. Hoşça kal”, demiş Yukiko. Kedi onu çite kadar geçirip ormanda kayboluncaya kadar gözleriyle izlemiş.

Yukiko ormanda daha iki adım yürümemiş ki vahşi kediler üstüne saldırmış. Her yanda yeşil gözleri parlıyor ve korkunç çığlıkları hiç de iyi şeyler söylemiyormuş. Yukiko son anda küçük torbayı anımsamış, çabucak çıkarıp önünde kuvvetle sallamış. O zaman, yeşil gözler geri çekilmiş, kediler kötü kötü miyavlayarak genç kızın yolunu açmış. Böylece, Yukiko torbayı önünde tutarak dağdan inmeye devam etmiş. Kediler onu görünce geri çekiliyormuş. Sonunda ırmağa gelmiş ve bir yavlandan geçmiş. Kediler artık arkasından gelemediği için küçük torbayı çıkınına koymuş ve evin yolunu tutmuş. Acele ediyormuş; çünkü evde olmadığı her gün karşılığında iki gün bedava çalışmak zorundaymış.

Hanım, hizmetçinin geri döndüğünü görünce çok şaşırmış.

“Demek yolda seni yememişler! Peki, sevgili kedin ziyaretine ne dedi?

Yukiko kibirli hanımına başına gelenleri anlatmış; tertemiz ve düzenli kediler sarayından, güzel genç kızlardan, özellikle de dostundan söz etmiş. Son olarak kedinin kendisine verdiği küçük torbayı çıkarmış. Kendini beğenmiş hanımın gözleri önünde açmış. İçinden ayaklarında on altın tutan korkunç sivri dişli kocaman bir köpek resmi çıktığını görünce ikisi de çok şaşırmış.

Yukiko’nun sevincine diyecek yokmuş, bir yığın parası olmuş. Artık kibirli hanımının kaprislerini çeken zavallı bir yetim olmayacakmış. Para vererek özgürlüğünü satın almış. Şehirde pirinç pastaları ve çeşitli tatlılar sattığı bir dükkân açmış.

Yaşamından memnunmuş ve dostu küçük, kara kediyi sık sık sevgiyle anarmış.

Yukiko’nun yalın ama mutlu yaşamı soylu hanımı kıskançlıktan çatlatıyormuş. “Basit bir hizmetçi kediyi ziyaret etti, onca parası oldu. Ben gitsem, sahibesi olarak bana kim bilir ne kadar verirdi! “Tabii, ona verdiğinden daha çok”, diye düşünüyormuş. Bu düşünceyle kıvranmış durmuş. Sonunda bir gün “Bu kadar parayı kaçıramam”, demiş kendi kendine.

Taşıyıcılar tutmuş. Sandıkları güzel yiyeceklerle doldurtmuş. Evden olsun, köyden olsun kimselere yolculuğunun amacını açıklamaksızın Kiuşu adasındaki İnaba dağlarına doğru yola çıkmış. Çok çabuk ilerlemiş, çünkü zavallı Yukiko gibi yaya gitmek zorunda değilmiş; sandalyeye kurulmuş, taşıyıcıları daha hızlı gitmeleri için desteklemiş. Sonunda Kiuşu adasındaki ilk köye varmış. Hemen kediler dağına hangi yoldan gidileceğini sormuş.

“Kediler dağı şuradaki derenin karşı yanındadır”, diye cevap vermiş köylüler. “Ama oralar çok tehlikelidir. En yürekli avcılarımız bile kıyıdan pek uzaklaşmaya cesaret edemezler. Gitmeseniz, iyi edersiniz”.

Kibirli hanım bu sözlere yalnızca gülmüş, dereyi geçirmesi için sandalcı bulmalarını buyurmuş. “Haydi, ne duruyorsunuz, çabuk olun”, diye bağırmış köylülere. “Berbat köyünüzde uzun süre kalmaya niyetim yok”.

“Sen bilirsin”, demiş köylüler. “Bizden söylemesi. Sonuçta can senin, bizim canımız değil “Bırakmışlar kibirli hanımı gitsin diye.

Karşı kıyıya geçer geçmez taşıyıcıları köye geri göndermiş.

“Ben yoluma tek başıma devam edeceğim. Siz beni köyde bekleyin”, diye buyurmuş.

Sonra onların duyamayacağı bir sesle “Beni ne büyük zenginliğin beklediğini bilmenize hiç gerek yok!” demiş kendi kendine.

Yukiko’nun anlattıklarından yolu iyice bildiği için hızla yürümüş. Ama az sonra, yürümeye alışık olmadığı için, soluğu tıkanmış. Yorgunluktan bitmiş bir şekilde oturmuş, alnında parlayan terleri silmiş. Düzlükte parlayan çatıları görünce çok sevinmiş.

“Kediler sarayı orası olmalı”, demiş. “Hiçbir özelliği yok. Bir olağanüstülük görmek için, hizmetçi olmak gerek”.

Bahçe duvarına yaklaşınca seslenmiş: “Kimse yok mu? Kapıyı açın”.

O zaman, binaların en büyüğünden güzel bir genç kız çıkmış ve yerlere kadar eğilmiş.

“Ne arzu ediyorsunuz, soylu hanım?” diyerek kadife gibi yumuşak bir sesle sormuş.

“Hizmetimde çalışan bir dişi kediyi ziyarete geldim. Bir gün durup dururken kaçtı, gitti. Onu ziyaret etmek için bunca yolu göze almakla benim, efendisinin onu ne kadar onurlandırdığını kabul edersiniz. Yoruldum ve evinizde biraz dinlenmek isterim”.

Güzel genç kız gülümsemiş. Her zamanki gibi kabalık etmek üzereymiş ki ikinci binadan iki büklüm olmuş yaşlı bir kadın çıkmış. Küçük, hızlı adımlarla yaklaşmış ve genç kızı kovalamış.

“Buyurun soylu hanım. Uzun yolculuk sizi yormuştur. Biraz dinlenmek ister miydiniz?” Önünde birkaç kez yerlere eğilerek kapıyı açmış ve kibirli hanımı içeriye buyur etmiş.

“Bu hiç olmazsa nasıl davranılacağını, konuk karşılamasını biliyor”, demiş kibirli hanım yaşlı kadının arkasından binaya doğru giderken.

Yaşlı hemen bir banyo hazırlatmış, sonra onu kalın hasırların serildiği bir odaya götürmüş.

Masal 7

BENİ AL

Çok çok eskiden, bir zamanlar uzak bir köyde üç erkek kardeş yaşarmış. Babalarından kalan toprağı birlikte işlerlermiş; elde ettikleri ürün üç gürbüz genç adamın geçinmesine ancak yetermiş. Rafya ya da hasırdan sepetler örüp pazarda satarlarmış. Ama ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar, hiçbir zaman geride paralan olmazmış. Hep de evde tuz kalmadığı ya da eski çaydanlık iş görmez hale geldiğinde bronz bir kuruşları bile kalmazmış ama en zor dönem yıl sonu, vergileri ödeme zamanıymış.

“Bu böyle devam edemez”, diye karar vermiş ağabeyleri Saburo. “Gidip bir yerlerde birinin yanında işe gireceğim. Siz bensiz de başınızın çaresine bakarsınız. Vergileri ödeyecek kadar para kazanınca geri döneceğim”.

Kardeşler anlaşmışlar. Böylece Saburo kendisini kiralayacak birini aramaya başlamış. Komşu şehirde bir tüccar onu arabacı olarak işe almış. Altı ay boyunca Saburo çay, tuz ve başka mallarla dolu arabayı bir pazardan ötekine götürmüş. Tüccar ondan memnunmuş ve daha uzun zaman yanında kalmasını istemiş.

Ama Saburo öneriyi kibarca geri çevirmiş. “Benden memnun kalmanız çok hoşuma gitti ama dönmek zorundayım. Yeni yıl yaklaşıyor. Vergileri ödemek için kardeşlerim para bekliyorlar”.

Bu durumda tüccar ücretini vermiş. Saburo bronz paraları bir çamaşıra bağlayıp eve dönmek için yola koyulmuş. Hızlı yürümüş ama akşam oluyormuş. Köye ulaşması için, daha derin bir ormanı geçmesi gerekiyormuş. Korkmuş Saburo ama yine de yoluna devam etmiş. Çünkü ertesi gün yılın son

günüymüş ve kardeşleri onu bekliyorlarmış. Parayı masanın üzerinde koyduğu zaman gözleri fal taşı gibi açılacakmış. Kendisini beklemiyorlarsa bile, yoluna devam etmek zorundaymış. Çevrede geceyi geçirebileceği hiçbir ev yokmuş. Korkusunu bastırıp ormana girmekten başka çaresi yokmuş. Ne sağa, ne sola bakmadan gözlerini ağaçların tepeleri arasındaki dar gök şeridine dikerek hızlı hızlı ilerlemiş. Orman sakinmiş. Yavaş yavaş cesaretlenmiş.

“Neredeyse yolun yarısını aldım. Artık bana bir şey olmaz. Çevremde her şey sakin. Korkmam için hiçbir neden yok”, demiş kendi kendine. Ama birden yolun üstünde, önünde parlak bir nokta uçmuş.

“Bu da ne!” demiş ürkerek. Sonra hemen cesaretini toplamış. “Bir hayaletlere inanmadığım kalmıştı! Düş gücü insana neler gösteriyor!”

Yine de yürümesini yavaşlatmış ve önünde uzanan yolu dikkatle gözetlemiş. Yolun üstünde küçük, parlak noktalar gittikçe oynamaya başlamış. Işıklar yolun üstünde, ağaçların arasında halkalar çiziyor, ağır ağır ve sessiz, giderek yaklaşıyormuş. Az sonra Saburo ışıklardan geldiğini sandığı hafif bir vızıltı algılamış, ses giderek garip bir mırıltıya dönüşüyormuş.

Rengi solan Saburo durmuş. Parıldayan ve oynaşan ışık halkalarından gelen belirgin sesler duymaya başlamış. “Beni istiyorsan, beni al; istemiyorsan, bırak beni. Beni istiyorsan beni al; istemiyorsan, bırak beni”, diyormuş sesler. Işıklar gittikçe yaklaşıyormuş.

“Ben seni ne yapayım! Asıl sen beni bırak”, diye bağırmış ürküntüye kapılan Saburo. Tabanlara kuvvet kaçmaya başlamış.

Soluk soluğa, saçları dikilmiş bir halde evine ulaşmış sonunda. Sanki hayalet hâlâ peşindeymiş gibi, sandaletlerini bile çıkarmadan koşarak içeri girmiş. Bitkin bir halde kendisini hasırın üstüne bırakmış.

Kardeşleri akşam yemeği yemek üzereymiş; her birinin önünde üstünde bir çanak duran küçük bir masa varmış.

“Ne oldu da böyle selamsız sabahsız, koşarak içeri girdin! Bak, hasırları nasıl kirlettin”.

Saburo hemen sandaletlerini çıkarmış ve özenle kapıyı kapamış.

“Sevgili kardeşlerim, nasıl bir tehlike atlattığımı bilemezsiniz!”, demiş biraz sakinleşince. “Ormanda, yolun yarısında hayaletler saldırdı. Tek başımaydım ve saklanabileceğim hiçbir yer yoktu. Durmadan “beni al, beni al”, diye bağırarak çevremde oynadılar. Hızlı bacaklarım sayesinde ellerinden kurtulabildim”.

“Peki, başka bir şey söylemediler mi?” diye sormuş en küçükleri Haciro. Bütün köyde gücü ve cesaretiyle ünlüymüş.

“Arkasını dinlemedim bile. Beni almadıklarına o kadar sevinmiştim ki”, diye cevap vermiş Saburo.

Kardeşlerden Rokuro düşünceli bir halde “Bunlar gerçekten garip hayaletlermiş”, demiş. “Keşke alsaymışsın! Böylelikle ormandan onları temizlemiş olurdun. Hiç ummadığın için, bu kadar korkmuş olmalısın! Yolun yarısında karşına çıktıklarını söyledin, değil mi? Gidip bu hayaletler nasıl bir şeymiş bir görmek istiyorum” demiş, dışarı çıkmış.

Akşam olmuş. Karanlıkta yolunu zorlukla seçebiliyormuş. Yolun yarısını almış, almamış ki birden ormanın karanlığında bir şeyin parladığını görerek durmuş. Bakışlarıyla karanlığı ne kadar delmeye çalışırsa çalışsın, parlak ışıklardan başka hiçbir şey seçememiş. Biraz yaklaşınca belirsiz bir mırıltı işitmiş. Birkaç adım daha ilerleyince belirgin bir biçimde “Beni istiyorsan, beni al; istemiyorsan, bırak beni. Beni istiyorsan, beni al; istemiyorsan, bırak beni”, diyen sesler duymuş. Işıklar gittikçe yaklaşıyor ve genç adamın çevresinde oynaşıyormuş.

O zaman, Rokura ürküntüye kapılmış, ışıklar üstüne atılacak gibi gelmiş ona. Yarım bir dönüş yapmış ve var gücüyle kaçmaya başlamış.

Haciro kardeşinin kül gibi yüzünü görünce “İkiniz de ödleksiniz”, demiş. “Işıklar size dokunmamış bile. Sözlerden ödünüz kopmuş. Şimdi, bir de ben bakacağım şu hayaletlere”.

Gidip odadan bir ip almış. “İple saldırdığımda bakalım “beni al” diye bağıracaklar mı?” demiş.

Bu arada, gece iyice koyulaşmış. Ama Haciro’nun yolunu yitirmesi olası değilmiş. Çünkü yolu çok iyi biliyormuş. Şehre giden yolun yarısına varınca parlak ışıkların çevresinde oynadıklarını o da görmüş. Korku nedir bilmediğinden, cesaretle ilerlemiş, az sonra kendisini ışıkların ortasında bulmuş. Her bir yandan “Beni istiyorsan, beni al; istemiyorsan, bırak beni”, diye uğulduyorlarmış.

Bütün orman bu garip uğultuyla inliyormuş. “Beni istiyorsan, beni al…”

“Tabii istiyorum”, diye bağırmış Haciro. Çömelmiş; “Haydi, atla sırtıma da kim olduğunu görelim”.

O anda ışıklar kaybolmuş, homurtu kesilmiş. Ama Haciro sırtında büyük bir ağırlık hissetmiş. Güçlü bir oğlanmış ama sırtına atlayan hayaletin ağırlığı altında neredeyse yıkılacakmış.

Bütün gücünü toplayıp ayağa kalkmış.

“Yanıldın hayalet”, diye bağırmış. “Yeterince güçlüyüm. Benimle boy ölçüşmek kolay değildir”.

Beline sardığı ipi çözmüş, sırtındaki garip şeyin üstüne atmış ve bağlamış. Sakınarak yarım dönüş yapmış ve oflayarak köyün yolunu tutmuş. Geceymiş ama sırtındaki hayalet öyle bir ışık yayıyormuş ki yolunu gündüz gibi aydınlatıyormuş.

Her adımda yükü daha ağırlaşıyormuş. Onu evine taşımak için çok büyük çaba harcıyormuş. Ama o bütün yörenin en güçlü delikanlısıymış. Sonunda, evin avlusuna varınca rahatlayarak derin bir soluk almış. Yükünden bir an önce kurtulmak istiyormuş. Sağa dönmüş olmamış, sola dönmüş olmamış. Sanki garip şey sırtına kaynamış.

“Seninle anlaşmamızda bu hesapta yoktu”, diye öfkeyle bağırmış Haciro. “Seni istiyordum, doğru ama hep sırtımda değil. Seni sonsuza kadar sırtımda taşıyacağımı sanma”. Mutfağa koşmuş ve sırtını duvara vurmuş. ‘Çat’, diye bir ses işitilmiş ama yükü düşmemiş

“Son gülen, iyi güler”, demiş Haciro. Arka arka yürüyüp odaya girmiş. Tavanı taşıyan direğe öyle bir şiddetle çarpmış ki dengesini yitirip yere düşmüş. Ama neşeli bir şıngırtı işitmiş, her yerden çil çil altınlar akmaya başlamış. O kadar akmış ki avluya kadar taşmış. Aradan uzunca bir süre geçtikten sonra, kardeşleri aralıklarda bile altın paralar bulmuşlar. Kardeşler kucaklar dolusu altın sahibi olmuşlar. Ortancalarının cesaretini övmüşler.

O günden sonra yoksulluk, yokluk görmemişler, yaşamlarının sonuna kadar mutlu yaşamışlar.

Masal 8

İYİLİKBİLİR AĞAÇ

Bir zamanlar, bir balıkçı köyünde yoksul dul bir kadın tek kızıyla birlikte yaşarmış. Köye birkaç yıl önce gelmişler. Dulun şehirde ticaretle uğraşan kocası sağken aile bolluk içinde, mutlu yaşarmış.

Bir gün tüccar hastalanmış ve kısa bir zaman sonra, büyük bir törenle toprağa verilmiş. Dul kadın kızıyla yalnız kalmış. Belki işten anlamadığından, belki şansı iyi gitmediği için, müşteriler gittikçe azalmış. Ama borçları gittikçe artmış. Sonunda dul kadının elinde kalanları satıp borçlarını ödemekten ve şehri terketmekten başka çaresi kalmamış. Köyde basit bir yaşamları varmış. Kadın kendisini büyük bir sevgiyle kızının eğitimine adamış. Kızı büyüdükçe ona verdiği sevginin, gösterdiği ilginin karşılığını görüyormuş. Genç kız iyi yürekli, merhametli, herkese karşı kibar ve nazikmiş. Onu görüp de sevmeyen olmazmış. Dul kadın böyle bir kızı olduğu için seviniyormuş. Kızının kendisiyle ilgilendiğini, işlerini hafiflettiğini, avluyu süpürdüğünü, su taşıdığını gördükçe bütün tasalarını unuturmuş. Ama dul kadın artık yaşlanmış. Para da gittikçe tükeniyormuş. O zaman, küçük Hanako annesine yardım etmek için çalışmaya karar vermiş. Sevecen ve kibar olduğu için, komşu şehirde kolaylıkla bir iş bulmuş. Şehre gitmesi bir saatini alıyormuş. Hanako yaşlı annesini yapayalnız bırakmak istemezmiş. Her sabah şafakta yola çıkar, akşam olmak üzereyken eve dönermiş. Sürekli olarak şehirde aldığı yiyeceğin yarısını çıkma koyup annesine getirirmiş.

Yol zahmetliymiş, özellikle de kışın. Sonbaharda fırtınalar esermiş ama Hanako aldırış etmez, neşeyle sıçrar, ormanda tüm gördüklerini içine sindirmeye bakarmış. Her kuş yuvasını, yeni açan her çiçeği tanırmış. Ama özellikle köyle şehrin tam

ortasında bulunan ulu bir kestane ağacıyla ilgilenirmiş. Ağacın geniş dalları çevreye yayılır, gövdesi ta uzaklardan seçilirmiş. Hanako onu görünce yolun yarısına geldiğini anlarmış. Derken ağaca bağlanmış -hava nasıl olursa olsun, ister kar yağsın, ister güneş parlasın- ağaca yaklaşıp ona gününü nasıl geçirdiğini, şehirdeki yenilikleri, bahçesinde hangi çiçeğin açtığını anlatmak onda hoş bir alışkanlık haline gelmiş. En çok da bacakları ağrıdığı için, güçlükle yürüyen annesinden söz edermiş. Annesinin yaşamını kolaylaştırmayı ne kadar istermiş. Böyle konuşurken bir yandan ağacın çatlamış kabuğunu okşar, rüzgârın kökleri üstünde biriktirdiği kuru çalıları toplarmış.

Üç yıl boyunca Hanako gün be gün ağaçla konuşmuş. Zamanla onun kendisinden tamamen farklı bir varlık olduğunu unutmuş. Ağaç dertlerini açtığı, tüm sevinçlerini paylaştığı tek dostu haline gelmiş.

Bir akşam, her zamanki gibi annesinin yiyeceği ile eve dönüyormuş. O gün işi biraz uzamış. Annesinin yemeğini zamanında vermek için acele ediyor, telaşlanmasını istemiyormuş. Bu kez konuşacak zamanı olmadığı halde, yolu yarıladığını gösteren ağacı görmek için uzaklardan ufku araştırıyormuş. Bir an durup dostunun kabuğunu pekâlâ okşayabilirmiş. Arkadaşıyla bulaşacağına sevinerek gözleri hep ileride yürüyormuş. Gökte kara bulutların toplandığının ayrımına varamamış. İlk damlalar düşmeye başlayınca koşup ağacın sık yaprakları altına sığınmış. Yağmur bütün gücüyle yaprakları dövüyormuş. Hanako ağacın altına iyice sığınarak yağmur sesini dinlemiş.

Birden yağmur damlaları arasında çok hafif bir ses işitmiş: “Sevgili Hanako, ayrılmamızın zamanı geldi. Üç gün içinde prensin oduncuları gelip beni kesecekler. Gövdemden gemi yapacaklar. Köyümüze bir sürü usta gelecek. Gemi yapmaya başlayacaklar. Üç ay içinde gemi kızaktan indirilecek. Yönetim memuru bu nedenle büyük bir davet verecek. Davete prens de katılacak. Bu vedalaşma anında sana dostluğun ve yakın ilgin için teşekkür etmek isterim. Temiz yüreğin beni derinden etkiledi. Ama en saygıdeğer yanın yaşlı annene

özveriyle bakman. Gerçekten çok daha iyi bir şansa lâyıksın. Bu elimde olduğundan şansını değiştirmek için, sana yardım edeceğim. Şimdi sana söyleyeceklerimi iyi dinle; görevli geminin suya indirilmesi emrini verdiği zaman, dünyada hiçbir güç beni yerimden kımıldatamayacak. Sonunda prens beni suya indirecek olana büyük bir ödül sözü verecek. Ama bu da bir işe yaramayacak. Sen yanıma yaklaşıp 'Ben Hanako'yum, sana geldim' diye mırıldanınca gemi kendiliğinden suya kayacak. Hoşça kal sevgili Hanako. Hep böyle kibar ve iyi ol".

Ağaç sözlerini bitirir bitirmez yağmur dinmiş, hava açılmış. Hanako pek şaşırmış. "Düş görmüş olmalıyım. En iyi dostum da olsa, ağaç konuşmayı bilmez", demiş kendi kendine. Sonra gövdesini sevgiyle okşamış ve evine doğru koşmuş.

Ertesi akşam yine ağacın yanında durmuş.

"Biliyor musun", demiş soluk soluğa, "dün kötü bir düş gördüm. Düşümde seni keseceklermiş. Ama bu sadece bir düş, sana hiçbir şey olmayacağından kesinlikle eminim. Sonra ben kimle konuşurum!"

Ama üçüncü gün, Hanako evine dönerken dostunu uzaktan görmek isteyince kocaman kubbesi görememiş, korku ve endişeyle koşmaya başlamış. Ama ağacın söyledikleri çıkmış. Heybetli gövdesinin bulunduğu yerde oduncular devirdikleri ağacın son dallarını kesiyorlarmış. Hanako üzüntüyle ağacı son bir kez okşamış, sonra ağır ağır evine dönmüş.

O akşam evde neşeli şarkılar yankılanmamış. Hanako sessizce annesinin yemeğini hazırlamış. Hep zavallı ağacını düşünüyormuş. Sevgili dostu olmadan yol ne kadar çekilmez olacakmış.

Ağacın bütün söyledikleri gerçekleşmiş. Bütün köy bir anda ustalarla dolmuş. Gövdesini biçmiş, düzlemiş, kirişler çıkarmış, sonra köyün uzağında, sahilde büyük bir gemi yapımına başlamışlar.

Aradan üç ay geçmiş. Suyun kıyısında ağaç ve güneş kokan görkemli bir gemi duruyormuş.

En sonunda suya indirileceği gün gelmiş. Gerçek bir şenlik yapılmış. Büyük bir kalabalık toplanmış. Herkes en güzel giysilerini giymiş. Bir sürü de satıcı varmış. Sayısız pirinç pastaları, peksimetler, taze balıklar, çok nefis yiyecekler satılmış. Hatta kurumuş bir dere yatağında sahnelerini kurmuş sanatçılar bile varmış. Yalnızca prensin gelmesi bekleniyormuş. Sonunda şatafatlı topluluğuyla prens de gelmiş. Herkes sahile koşmuş. Öyle bir kalabalık varmış ki insanların arasından bir pirinç tanesi bile geçmezmiş.

Fakat o da ne! İşçiler var güçleriyle gemiyi itince ipler kopacak kadar gerilmiş ama gemi bütün ihtişamıyla kımıldamadan duruyormuş. Suya indirilmedikten sonra bu kadar görkemli gemi ne işe yararmış! Yönetim memuru öfkeden mosmor kesilmiş. Prensin önünde utancından yerin dibine geçmiş. Bağırıp çağırması, esip köpürmesi, işçileri gayrete getirmeye çalışması bir işe yaramamış. Seyirciler de yardıma gelmişler ama boşuna!

En sonunda, prens büyüyü bozup gemiyi suya indirmeyi başaracak olana büyük bir ödül söz vermiş. Bütün ülkede güçleriyle nam salmış bir sürü insan duyuruya cevap vermiş, kurnaz keşişler, düzenbaz üfürükçüler bile. Her biri kendi tarzında denemiş ama kimse başaramamış. Gemi sahilde duruyor, ağaç ve güneş kokuyormuş. Kimse onu suya indiremiyormuş.

Küçük Hanako köy halkının arasında duruyormuş. Ağacın öğüdünü yerine getirip getirmeyeceğine karar verebilmek için, olayları gözleyerek düşünüyormuş. Onca yabancı, onca güçlü erkek denemiş, başaramamış. Seyirciler çelimsiz bir genç kızın gemiyle boy ölçüşmeye kalktığını görünce onunla alay etmiş. Dostunun söylediklerini düşünüp sözlerinin bir bir gerçekleştiğini görünce cesaretini toplamış, geminin önüne doğru ilerlemiş. Yerlere kadar eğilmiş ve “İzin verirseniz, gemiyi bağlayan büyüyü bozmayı bir de ben denemek isterdim”, demiş.

Korktuğu başına gelmiş; herkes onunla alay etmiş. Bir sürü erkek, denemiş, başaramamış. Onların yapamadığını şu

çelimsiz kız mı yapacakmış! "Haydi, evine. Dikkat et de başına bir şey gelmesin! Haydi, uzun etme", demişler.

Ama seyirciler arasında bulunan komşuları "Bu küçük Hanako", demişler. "Bırakın denesin. İyi ve kibar bir kızdır o. Aptal değildir. Bakarsınız, başarır; kim bilir!"

Sonunda yönetim memuru bir işaretle onu yüreklendirmiş. Hiçbir olasılığı gözardı etmek istemiyormuş.

Utana sıkıla Hanako gemiye yaklaşmış, elini uzatmış ve alçak bir sesle: "Benim, küçük Hanako", demiş.

Heyecandan o kadar alçak sesle konuşuyormuş ki sözleri anlaşılmıyormuş. Herkes olacakları görmek için olayları dikkatle izliyormuş. O zaman, Hanako biraz sakinleşmiş, daha yaklaşmış, gemiyi okşayarak "Ben Hanako'yum. Sana geldim", demiş.

Bu sözleri söyler söylemez gemi kendiliğinden harekete geçmiş ve ağır ağır suya kaymış.

O zaman bir sevinç kopmuş. Herkes küçük Hanako'ya hayran kalmış. Prens onu yanına çağırtmış ve ödül olarak ne istediğini sormuş.

RESİM

Hanako prense ağaçla dostluğunu, onun kendisine nasıl yardım etmek istediğini, kendisini ve annesini anlatmış. Sevimli ve alçakgönüllü kız prensin çok hoşuna gitmiş. Onu bol bol ödüllendirmiş. O günden sonra annesiyle mutlu ve sıkıntısız yaşamış.

Masal 9

YAMAMBA

Bir zamanlar, dağın tepesindeki bir köyde genç bir adam yaşarmış. Babasından küçük bir kulübe ile güzel bir at miras kalmış. Arada sırada atıyla deniz kıyısındaki şehre iner, köylülere ihtiyaçları olan şeyleri, çoğunlukla tuz ve çay, bazen de yağlı birkaç deniz balığı getirerek yaşamını kazanırmış.

Bir gün, yine uskumru, ton ve bir çuval tuz yüküyle yollardaymış. Sabahtan beri, atı dizginlerinden çekerek götürüyormuş. Dağı saran yol hem atı hem sürücüsünü o kadar yormuş ki durup dinlenmek zorunda kalmışlar. Bereket versin, taze otların çıktığı ve bir pınarın kaynadığı küçük bir düzlük bulmuşlar. Genç adam atın yükünü indirmiş, bir ağacın gölgesine koymuş ve hayvanı otlamaya bırakmış. Sonra kuru çalı çırpı toplayıp ton balığı çorbası yapmak için ateş yakmış. Gücünü yeniden toplarsa, aşabilecekmiş önündeki yolu.

"İki uskumru kızartıp kaynağın serin suyundan içeceğim. Güç toplayıp yola koyulur, sonra evimize varırız".

Çorba kaynamaya başlayınca düzlüğü iştah kabartan bir koku sarmış. O anda genç adamın daha önce hiç görmediği bir oğlan dağdan ini vermiş.

Oğlan tencereye iyice yaklaşmış, yağlı çorbanın kokusunu iştahla içine çekmiş. Gözlerinden aç olduğu anlaşılıyormuş.

"Bayım, çorbanızdan azıcık da bana verebilir misiniz. Sabahtan beri ağzıma bir şey koymadım. Çok açım", diye yalvarmış oğlan. Sesi ağlamaklıymış. Gözleriyle tencereyi yiyormuş sanki!

"Otur, açlığın ne olduğunu ben de bilirim. Çorba ikimize de yeter. Sana kızarmış uskumru da veririm", demiş genç adam

nazikçe. Oğlana duman tüten bir çanak çorba uzatmış. Sonra kendisine de çorba koymuş ve yemek yemeye öyle bir girişmiş ki başını bir kere olsun kaldırmamış. Çorba gerçekten güzel olmuş. Kızarmış uskumru iştah kabartan kokular yayıyormuş. Ama genç adam balıkları almak için ayağa kalkınca oğlanın son parçayı ağzına götürdüğünü görmüş.

“Şuna bak, doymak bilmiyor!” demeyi geçirmiş aklından ama oğlanın aç gözlerini görünce bir el hareketi yapmakla yetinmiş.

“Uzun zamandan beri yemek yemediğin belli. Demek dayanamadın! Önemli değil. Çorba güzel ve boldu. Köye varınca kendime yeniden balık kızartırım.”

Bu arada, ormana girmiş olan atı getirmeye kalkmış. Sonra malları yüklemek için onları bıraktığı düzlükteki yere getirmiş. Ama mallar kaybolmamış mı! Balıklarını kaçıran kişiyi görmek için düzlüğü araştırmak amacıyla arkasına dönünce korkudan saçları diken diken olmuş. Oğlanın yerinde korkunç Yamamba duruyormuş. Kocaman iki ateş çemberi gözleri fır fır dönüyormuş. İğrenç başındaki saçları gümüş dikenler gibi dikiliyormuş. Ateş kızılı dili yerlere kadar sarkan korkunç ağzı, yükten geriye kalanı, yani tuz çuvalını yutmaktaymış. Balıklardan küçük bir iz bile kalmamış.

Yamamba genç adamı farkedince çabucak çuvalı yutmuş ve yeni avın üstüne atılmış. Genç adam son anda atın arkasına atılmış. O zaman, Yamamba onun yerine atı yakalamış, parçalayıp kocaman parçalar halinde yutmuş. Genç adam, Yamamba’nın atı yemekle uğraştığını görünce var gücüyle düzlükten kaçmış ve dağa tırmanmayı başlamış, bacaklarının var gücüyle koşmuş. Ama gittikçe yoruluyor, sık sık sendeliyor, düşüyormuş. Yine de uzaklardan korkunç homurtuyu işitiyormuş.

“Yamamba beni izliyor”, demiş kendi kendine. Bu düşünceyle yüreği duracak gibi olmuş. Daha hızlı koşması olanaksızmış. Yamamba kısa sürede kendisine ulaşırmış. O zaman, saklanacak emin bir yer aramış. Birden önünde küçük bir göl farketmiş. Gölün tam kıyısında sık yapraklı kocaman

bir ağaç varmış. Tam zamanında ağaca tırmanmış. Çünkü Yamamba geliyormuş. Öyle bir soluyormuş ki çok güçlü bir rüzgâr esmiş gibi ağaçlar yerlere kadar eğiliyormuş.

Yamamba gölü görünce “Çok denk düştü. Tuz beni korkunç susatmıştı”, demiş.

Gölün kıyısında diz çökmüş, suya eğilmiş. Ama o da ne! Suda ağacın bir dalına oturmuş genç adamın görüntüsü varmış!

O zaman, Yamamba pek keyiflenmiş. “Yaa, seni sonunda buldum, evlat,” demiş. Demek burada saklanıyordun!” Görüntüyü yakalamak için suya saldırmış. Genç adam hiç bu kadar kocaman bir baş görmemiş. Bu kadar komik bir manzara karşısında gülmekten kendini alamamış.

“Haa, yukarıdasın demek!” demiş şaşıran Yamamba. “Ama hiç farketmez, elimden kurtulamazsın. Çabuk söyle, oraya nasıl ulaşabilirim.”

Çok korkmuş olmasına karşın, Yamamba’nın salaklığının doymazlığını hayli aştığını biliyormuş. Belki hala onu kandırma şansı olabilirmiş.

“Başının üstüne bir taş koyman gerek. Sonra şuradaki kuru dala tırman. Yoksa buraya ulaşamazsın”, demiş çabucak.

“Yaaa!” diye homurdanarak iri bir taş aramaya koyulmuş, sonunda uygun bir tane bulmuş.

“Bununla iyi tırmanırım”, demiş kendi kendine. Taşı başının üstüne koymuş. Genç adamın gösterdiği kuru dala sakına sakına tırmanmış. Doğal olarak ağırlığı altında dal kırılmış ve Yamamba gölün tam ortasına düşmüş. Ta yukarılara fışkırmış sular. Genç adam fırsattan yararlanarak ağaçtan indiği gibi kaçmaya koyulmuş.

Bu arada akşam olmuş. Genç adam duyduğu korkudan öyle bitkin düşmüş ki ayakta güçlükle durabiliyormuş. Bu yüzden, uzakta bir ışık görünce çok mutlu olmuş.

“Mutlaka orada oturan birileri vardır”, demiş kendi kendine. “İnsanların yanında hiçbir tehlikeyle karşı karşıya kalmam”.

Işığın gösterdiği yolu izlemiş.

Az sonra, küçük kulübenin önündeymiş. Seslenmesine kimse cevap vermeyince açık duran kapıdan içeri girmiş. Kulübede kimse yokmuş ama ocakta alevler çıtırdıyormuş. Kulübenin sahipleri uzakta olamazlarmış. Genç adam ateşin karşısına oturup onları beklemeye başlamış. Böyle uzun süre beklemiş. Gözleri kapanmaya başladığı anda, kulübenin önünde ağır adım sesleri, arkasından tanıdık bir soluma işitmiş. “Sonunda evime geldim. Sonunda kurulanabileceğim”, diye söyleniyormuş Yamamba. “Oğlan elimden kaçtı ama karnımı da güzelce doyurdum. Çorba fena değildi, balık çok nefisti. Hele at! O ne etti! Belli ki yaşlı değildi. Fakat tuza dokunmasam, iyiymiş”.

Uyku falan kalmamış oğlanda. Bir anda dipdiri olup saklanacak bir yer aramış. Kaçmak için artık çok geçmiş! Çünkü Yamamba kapının önünde duruyormuş. Son anda, ocağın üstündeki kirişlerden birine tırmanmış. Görünmemek için iyice yapışmış. Tam zamanında tırmanmış. Yamamba içeri girmiş ve isteksizce yaptığı banyodan sonra, ısınmak için dosdoğru ateşe yönelmiş. Ocağın yanına oturarak tırnaklarını ateşe uzatmış.

Bir süre sonra, yüksek sesle düşünmeye devam etmiş: “Şu oğlanı kaçırdığıma üzgünüm. İyi bir çerez olurdu hani! Düşündükçe acıkıyorum. İyi de ne yiyeceğimi bilmiyorum”.

Bu sözler üzerine, gözlerini devire devire çevresine bakınmış.

“Bir fikir geldi aklıma! Kendime pirinç pastası pişireceğim.”

Oflayarak kalkmış, tel dolaba gitmiş. Önlüğünde pirinç pastalar tutarak geri dönmüş. Pastaları saça koyup önce bir yüzü kızartmış, sonra öteki yüzünü kızarttıktan sonra ocağın kıyısına koymuş.

Ateş hoş bir sıcaklık yayıyormuş. Yamamba gittikçe daha ağır çeviriyormuş pastaları. Sonunda, başı göğsüne düşmüş ve başlamış horlaya horlaya uyumaya.

Pastaların kokusu tavana kadar çıkmış ve acıkan genç adamın burnunu gıdıklamış. Şu pastalardan hiç olmazsa birinin tadına bakmayı ne kadar istermiş. İyi de nasıl ulaşacakmış! Sonunda, yanında kirişin üstüne uzatılmış uzun bir sopa farketmiş.

“İşte, bu benim işimi görür”, demiş kendi kendime. Elini usulca uzatmış. Yamamba horluyormuş hiç kımıldamadan. Sopayı almış, Yamamba’nın en uzağındaki, ocağın kıyısındaki pastalardan birine batırmış. Sonra yavaş yavaş kendine çekmiş. Ohh, öyle nefismiş ki! Ama tek pasta açlığını yatıştırmaya yetmemiş tabii. Genç adam şansını bir kere, bir kere daha denemiş. Az sonra, son pasta da kaybolmuş.

Yamamba uzun bir süre uyuduktan sonra uyanmış. Hoşnutsuzca çevresine bakmış. “Ben ne istiyordum! Hah, hatırladım. Tel dolaptan pirinç pastaları getirecektim”, demiş kendi kendine.

Kalkmış, bir dağ pasta getirmiş ve kızartmaya koyulmuş. Özenle çevirerek kızarttıktan sonra ocağın kıyısına koymuş pastaları. Yeniden pastaların kokusu ve sıcak yapacağını yapmış. Yamamba uyumuş ve gürültüyle horlamaya başlamış. Genç adam nefis kokan pastaları görünce dayanamamış. Sopayı yakalamış ve yeniden pastaları arka arkaya çekmeye başlamış. Artık kendisinden o kadar eminmiş ki Yamamba’yı bile umursamıyormuş. O son pastayı da yedikten sonra, Yamamba hala horlaya horlaya uyumayı sürdürmüş.

Bir süre sonra uyanmış ve yeniden mırıldanmış: “Ben ne yapacaktım! Hah, hatırladım. Kızartmak için tel dolaptan pasta getirecektim.”

Ayağa kalkmış ama yolun yarısında birden durmuş ve şaşarak geri dönmüş. “Ama ben pastaları kızartmıştım, odada hâlâ koku var!”

Ocağın her yerini aramış ama tek pasta bile bulamamış. Bu arada, kirişin üstündeki genç adam buram buram terliyormuş. Yamamba birden sevinçle haykırmış “Belki de mutluluk tanrısı Fukurokucu yemiştir. Pirinç pastasına bayılır.

Pastalarımı beğenirse, bana mutluluk getirir. Canım çekerse, kendime yeniden kızartabilirim.”

Yeniden tel dolaba gidecek gibi olmuş ama sonra karar değiştirmiş. “Yoruldum. Hiçbir şey yapmayacağım. Gidip yatacağım.”

Sonra Fukurokucu’ya -hâlâ odada olduğunu düşünüyormuş- güzel düşler görmek için kazanın içinde mi yoksa kirişin üstünde mi yatması gerektiğini sormak gelmiş aklına.

Odanın ortasında durup bağırmış: “Fukurokucu, güzel düşler görmek isterdim. Kirişin üstüne mi, kazanın içine mi yatmalıyım?”

“Kazanın içine”, diye cevap vermiş genç adam hiç bozuntuya vermeden, sesini değiştirerek.

“Pekâlâ, kazanın içine yatacağım “Yamamba kazanın içine girmiş, rahat edecek biçimde yerleşmiş, esnemiş ve kapağı üstüne çekmiş.

Genç adam kazandan horlama sesleri gelinceye kadar beklemiş. Sonra usulca kirişten inmiş ve kapıya doğru yürümüş. Yamamba uyandığı zaman, o dere tepe aşmış olacakmış.

Ama birkaç adım yürümüş ki zınk diye durmuş. “Böyle kaçamam”, demiş kendi kendine. “Yamamba’nın kötülüklerine devam etmesine izin veremem.”

Dışarı çıkmış, karanlıkta ağır bir taş aramış. Taşı odaya taşımış ve kazanın kapağının üstüne koymuş.

Kapağa çarpan genç adam Yamamba’yı uyandırmış. Yarı uykulu, öteki yanına dönmüş ve “Aptal horoz! Ne ötüp duruyorsun! Daha ortalık ağarmadı”, diye homurdanmış.

Genç adam, Yamamba’nın iyice uyumasını beklemiş. Sonra kazanın altına odun yığmış ve ateş yakmış.

Çakmağı çakınca Yamamba yeniden uyanmış. Huysuzlanarak homurdanmış: “Allah’ın belası horoz! Beni rahat bırakmayacak mısın sen! Bütün gece ötüp duracak mısın! “Sonra öteki yanma dönmüş, yeniden uyumuş.

Dışarıda gün ağarmaya başlıyor ve gün ışığına eklenen ateşin parıltısıyla oda gittikçe aydınlanıyormuş. Alevler giderek yükseliyormuş.

Ateşin çatırtısıyla Yamamba yeniden uyanmış. “Pis hayvan! Hemen ötmeyi kesmezsen, seni yiyeceğim.”

“Artık kimseyi yiyemeyeceksin”, demiş genç adam sevinerek. Yamamba can verinceye kadar ateşe odun üstüne odun atmış

Ateş sönünce genç adam evine dönmeye hazırlanmış. Birden zavallı atı aklına gelmiş ve üzüntüyle “Yamamba’yı yendim. Kendimi kurtardım. Korkunç cadı artık kimseyi korkutamayacak. Ama zavallı atım artık yok.

Şimdi ben ne yapacağım! Şehirden mal getirip komşulara satamayınca yaşamımı nasıl kazanacağım! Bütün balıkları Yamamba yedi. Şimdi onlara ne satacağım!”

Üzgün bir halde kulübeden çıkmış, dışarı çıkınca kalakalmış. Ortalık iyice ışıdığı için, kulübenin çevresindeki kemik yığınlarını görmüş. Yalnızca hayvan kemikleri değilmiş bunlar, insan kafatasları da varmış.

“Zavallılar! Az kalsın onların başına gelenler benim de başıma gelecekti. Bir mezarları bile yok!”

Kulübeye dönerek bir kürek bulmuş ve çukur kazanmaya başlamış. Çukur beline gelince kürek altın dolu bir sandığa çarpmış.

“İşte bu, Yamamba’nın verdiği zararı bol bol karşılar”, demiş mutlulukla. Sonra insan kemiklerini gömmüş, sandığı sırtına vurmuş ve memnun bir halde evine dönmüş.

10

Masal

DİŞİ KEDİ İLE KEŞİŞ

Bir zamanlar, ilkbahardan kışa kadar diyar diyar dolaşan gezginci bir keşiş varmış. Ormanlarda şifalı otlar toplar, cenazelerde dualar okur, büyük bir başarıyla büyü yapıp hastalan iyileştirirmiş. İyileşen hastalar yanlarında kalmasını önerince konukseverliklerinden uzun süre yararlanmak istemezmiş. Birkaç gün sonra, gideceği tutar, piliyi pırtıyı toplayarak yollara düşermiş. Tabii böyle yaşamak kışın çok zormuş. Ama keşiş kötü mevsimi geçirecek bir manastır bulurmuş her zaman. Güneş ısıtmaya başlayınca kara giysisi, ayaklarında yırtık sandaletleri ve sırtında eski çantasıyla diyar diyar dolaşmaya çıkarmış. Bir yerde uzun süre kalmadığı için insanlar kolayca unuturlarmış onu. Gerçekten onu kimse tanımazmış. İleri bir yaşa varınca ihtiyaçlarını karşılamakta iyice zorluk çekmeye başlamış. Nerede olsa, yatarmış. En son ne zaman yemek yediğini bile hatırlamıyormuş! Yine de umursamıyormuş bunları. Dağları, pırıl pırıl çavlanları görünce neşeleniyormuş. Bütün kuşlarla ve diğer hayvanlarla çok iyi anlaşıyormuş. Gökteki beyaz bulutları izleyerek yürümekten daha iyi bir şey yokmuş onun için.

Bir gün, yolu Füküjima şehrine düşmüş. Pazar yerinde kendisini bir geceliğine konuk edip edemeyeceğini kime soracağını düşünürken yaşlıca biri: “Çok uzaklardan geliyor olmalısınız”, demiş; “çünkü sizi daha önce hiç görmedim”.

“Şehrinize ilk kez geliyorum. Ben de geceyi nerede geçirebilirim, diye düşünüyordum. Bana bir öğüt verebilir misiniz?”

“Şehrimizde bunu dert etmenize gerek yok. Buraya ilk kez geldiğinize göre, burada olanları bilmiyorsunuzdur.

Yargıcımızın başına büyük bir felaket geldi. Biricik kızı çok ağır hasta ve kimse onu iyileştiremiyor. Bir sürü doktor geldi. Başşehirden bile geldiler. Ama hiçbiri bir çare bulamadı. Bir sürü keşiş hastanın baş ucunda dualar okudu, boşuna! Kız öylece yatıyor. Tek söz etmiyor, yemiyor, içmiyor, günden güne eriyor. Yargıç şehre gelen yabancıları evine göndermeleri için komşularına rica etti. Belki içlerinden biri bir ilaç biliyordur ya da yararlı bir öneride bulunur, diye umuyor. Siz muhterem keşiş, çeşitli hastalıkları tanıyor olmalısınız. Oraya gidip şansınızı denemek istemez misiniz?"

Keşiş çenesi düşük adamı dikkatle dinlemiş, sonra sonuç hakkında hiçbir söz vermemiş ama yargıcın kızını mutlaka göreceğini söylemiş.

Yargıcın evinin nerede olduğu sorusuna "Dosdoğru gidin", diye cevap vermiş yaşlı adam. Ana sokağın solundaki en son ev yargıcın evidir".

Keşiş tarif üzerine ana sokağı inmiş. Evin yanına varınca avlu duvarının bir deliğinden benekli, küçük bir kedi çıkıp yolunu keserek miyavlamış:

"Muhterem keşiş, biraz bekleyiniz, size bir şey söyleyeceğim."

Şaşıran keşiş durmuş ve dişi kediye bakmış.

"Miyav, senin iyi ve merhametli biri olduğunu hissediyorum. Üzüntümden ne yapacağımı bilemiyorum. Lütfen, bir akıl ver. Bana yardım edeceğine söz verirsen, sana çok önemli bir şey açıklayacağım. Uzun zamandan beri bu evde yaşıyorum. Yargıcın evine neden geldiğini biliyorum. Genç kızı iyileştirmen tamamen bana bağlı."

Keşiş kediyi okşamış ve elinden gelen yardımı yapacağına söz vermiş.

O zaman, dişi kedi konuşmasını sürdürmüş: "Yargıcın kızının hastalığı sıradan bir hastalık değil. Bu evde bana yapılan bütün kötülükleri cezalandırmak için, onu ben hastalandırdım. On iki yıldır bu evde yaşıyorum. Her yıl yargıç yavrularımı boğdurdu. Oysa çocuklarım olsun

istiyorum. Onları gerektiği gibi yetiştirmek istiyorum. Yakında yeniden yavrularım olacak. Ben de öcümü almaya karar verdim. Yavrularımın canlı kalmasını sağlarsan ve beni buradan götürürsen, yargıcın kızı iyileşecek, yoksa ölecek."

Keşişe bakarken dişi kedinin yeşil gözleri ışıl ışıl parlıyormuş.

Keşiş biraz şaşırmış ama dişi kedinin acısını çok iyi anlıyormuş. Ona yardım edeceğine söz vermiş. Sonra yargıcın evine yaklaşıp "Kimse yok mu? Hastayı görmeye geldim", diye seslenmiş.

Hizmetçiler dertli baba ile acısı yüzünden anlaşılan solgun annesi koşmuşlar. Onu hemen hasta kızın odasına götürmüşler.

Yatakta küçük bir kız yatıyormuş. Yüzü o kadar solgunmuş ki beyaz örtüler içinde yalnızca kara saçları seçiliyormuş. Kımıltısız ve bilinçsiz yatıyormuş. Ziyaretçilerin bile farkında değil gibiymiş.

"Uzun zamandır böyle. Şimdiye kadar neyi olduğunu söyleyecek bir doktor çıkmadı. Bize yardım edin, muhterem keşiş. Biricik yavrumuzu kurtarın", diye yalvarmışlar zavallı anne ve babası.

Keşiş başını eğip teşbihini çıkarmış ve dua etmeye başlamış.

"BO-RON, BO-RON, MİO-KO TEN Cİ KİU-TAİ SA-HO SO-Bİ-NEN ŞO-TEY KU-SAN…" Duanın sözleri odada tatlı tatlı yayılıyormuş. Anne ve baba dikkatle kızlarının yüzünü gözlüyorlarmış. Birden solgun yüzde sıkılgan bir gülümseme belirmiş. Keşiş duasına devam edince hasta doğrulup yatakta oturarak çok zayıf bir sesle: "Öyle acıktım ki!" demiş.

Anneyle babanın sevinçleri sonsuz olmuş, kızlarını kucaklayıp ona yiyecek, içecek getirtmişler. Gözlerinde yaşlarla keşişe teşekkür etmişler. Ona evin en iyi odasını vermişler. En nefis yemekleri tatmış.

"Bana benekli dişi kedinizi verin", demiş keşiş anne babaya. "Başka hiçbir ödül istemem."

Yargıç, keşişin alçakgönüllülüğüne şaşırmış ama başka hiçbir şey kabul etmeyince hiç olmazsa, çantasını pirinç köfteleri ve pastalarıyla doldurmuş. Keşiş dişi kediyi alıp çantasını omzuna vurmuş ve gitmiş.

"Başınıza bir daha böyle bir şey gelmesini istemiyorsanız, dişi kedilerinizin yavrularını öldürmeyin", diye ayrılmadan yargıca öğütte bulunmuş.

O zamandan beri, dişi kedi keşişin yanından hiç ayrılmamış. Nereye giderse onunla gitmiş. Hep güzel günler görmemişler ama keşiş her şeyini dişi kediyle paylaşmış. Yavruları doğunca köyün yakınında terkedilmiş eski bir tapınak bulmuş. Dişi kediyle oraya yerleşmiş ve yavrularını büyütmesine yardım etmiş. Kış yaklaşıyormuş, kendisi ve dişi kedi için çok nadir yiyecek bulabiliyormuş. Doyuncaya kadar yedikleri olmuyormuş. Isınacak odunları bile yokmuş.

Keşiş uzun uzun düşünmüş ve bir akşam kediye "Sevgili kedi", demiş, "ne kadar yoksulluk içinde olduğumuzu sen de görüyorsun. Kış yaklaşıyor ve kışlar burada çok sert geçer. Bir çıkış yolu bulmak için çok düşündüm. Ama bulamadım. Benden ayrılmalısın. Çünkü benim yanımda açlıktan başka bir şey bulamayacaksın. Kendin ve yavruların için daha iyi bir sahip bul. Çevrede yeterince zengin tapınak var. Seninle ilgilenecek iyi bir keşiş mutlaka bulursun. Bana gelince; şu ya da bu biçimde başımın çaresine bakarım."

Dişi kedi sırtını kabartmış, tatlı tatlı mırıldanmış ve bir sepetin içinde oynayan yavrularını hoşnutlukla seyretmiş.

"Miyav", diye alçak bir sesle cevap vermiş. "Benim için tasalanmana gerek yok, kendin için de. Yavrularımı boğulmaktan kurtararak en büyük arzumu gerçekleştirmemi sağladın. En küçük parçayı dürüstçe benimle paylaştın; miden bomboşken bile. Uzun zamandır, bu iyiliğini ödüllendirmeye niyetim vardı ama bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum. Sonunda aklıma iyi bir fikir geldi. Beni iyi dinle. Yöredeki bütün kedilerin davet edildiği kediler balosunda bölgenin en zengin adamı olan fasulyeli sos tüccarının büyükannesi birkaç gün içinde ölecek. Bu, sana yardım etmem için bir fırsat

olacak. Zengin adam büyükannesini şanına yakışır bir biçimde toprağa vermek için bütün tanınmış keşişleri çağıracaktır. Dualardan sonra, keşişler tabutu götürmek için kaldırmak istediklerinde, tabutu havaya kaldıracağım ve kimse beni görmeden orada öylece tutacağım. Dünyada hiçbir güç tabutu oynatamayacak; ne aşağıya, ne ileriye, ne geriye. Büyü, ancak dua etme sırası sana gelince çözülecek. Ama seni öteki keşişlerden ayırabilmem ve tabutu bırakmam için duanın arasında kedilere bir imada bulunmalısın. Nasıl olsa, bütün dualar anlaşılmaz olduğundan, kimse bunun farkına varmaz. Tek sen tabutu sala indirebileceksin. Ünün bütün ülkeye yayılacak. Yiyecek bulmak için dilenmek zorunda kalmayacaksın. Artık genç değilsin. Diyar diyar dolaşmak sana göre değil."

Keşiş başını şüpheyle sallamış; çünkü dişi kedinin sihirli gücü olduğuna gerçekten inanmıyormuş. Ama kedinin fiyakasını bozmamak için karşı çıkmamış, tersine dediklerini yapacağına söz vermiş.

Gerçekten de beş gün sonra zengin fasulyeli sos tüccarının büyükannesi ölmüş. Cenazenin özverili ve uysal, üstelik yörenin en zengin tüccarı olan toruna layık bir törenle toprağa verilmesi gerekirmiş. Hesabı en kuvvetli olan bile, toplanan keşişleri, din adamlarını sayamazmış! İşlemelerle bezeli tabut bir kerevetin üstüne koyulmuş. Sabahtan akşama kadar, ışıklar içindeki tapınakta dua mırıltıları ve teşbihlerin şakırtısı işitiliyormuş. Cenaze töreninin sonu yaklaşıyor, keşişler götürmek üzere tabutu kaldırmaya hazırlanıyorlarmış. Birden tabut havaya yükselmiş ve havada asılı kalmış, görünmeyen bir güç onu tutuyor gibiymiş. Keşişler tabutu çekmek için çabalamış ama başaramamışlar. Sonunda bunda bir büyü olduğuna karar vermişler.

Zengin tüccar ve ailesi korkuya kapılmış. Büyükannelerine karşı bir kusur mu işlemişler! Bir hata mı etmişler acaba! Böyle bir büyü elbette dualarla bozulurmuş. Tabutu indirmeyi ve cenaze törenini gerektiği gibi tamamlamayı başarırlarsa, keşişleri bol bol ödüllendireceklerine söz vermişler.

Başlamışlar keşişler dua etmeye. Teşbihleri öyle hızla çekiyorlarmış ki kıvılcımlar çıkıyormuş ağaç tanelerden. Ama uygun duayı etmiyor olmalılarmış; çünkü tabut olduğu yerde duruyormuş. O zaman, her keşiş gizli gizli kendi duasını okumaya başlamış. Herkes kendi duasının etkili olduğunu savunuyormuş. Sonra senin duan daha etkili, benim duam daha etkili diyerek tartışmaya başlamışlar. Neredeyse yumruk yumruğa gelmişler. Bütün bu çalkantılara karşın, kimse tabutu indirmeyi başaramamış.

. Köy halkı koşup gelmiş ve keşişlerle alay etmeye başlamış. "Bu, pilav yemeye, gizli gizli yağlı balıkları gövdeye indirmeye benzemez. Bak, bunda üstünüze yok. Ama haydi gösterin bakalım hünerinizi de indirin şu tabutu."

"Şu keşişlerin haline bir bakın! En iyi büyüyü ben bilirim diye birbirlerine girdiler. Ama bir tabutu bile indiremiyorlar."

Ama Allah var! Keşişler ellerinden geleni yapıyorlarmış. Yenildiklerini kabul etmek hoş bir iş değilmiş; ama bütün dualara karşın, tabut havada asılı duruyormuş.

Sonunda zengin tüccarın sabrı tükenmiş. "Rezil olduk! Muhterem büyük annemin cenazesini rezil ettiniz. Hiç görülmüş şey mi bu!" diye bağırmış. Hizmetçilerini yöredeki bütün keşişleri getirmeye göndermiş. Yeter ki büyükannesinin tabutunu indirmeyi başarsınlar, ne isterlerse verecekmiş!

Bütün tapınaklardan keşişler gelmiş, şanslarını denemişler. Hepsi sırayla dua etmiş; boşuna!

"Gerçekten bütün keşişleri çağırdınız mı?" diye sormuş hizmetçilerine zengin tüccar.

"Evet, ayrımsız hepsini, efendi".

"Bize yardım edecek bir keşiş bulunmaması olacak şey değil!" demiş iyice umutsuzluğa düşen zengin. "İyi düşünün, sakın unuttuğunuz bir keşiş olmasın".

Hizmetçilerden biri uzun uzun düşündükten sonra: "Gerçekten birini unuttuk", demiş. "Biraz uzakta terkedilmiş, yarısı yıkık bir tapınakta, bir dişi kedi ve yavrularıyla birlikte yaşayan bir keşiş var. Yaşına karşın, kimseler tanımadığına ve

yoksulluk içinde yaşadığına göre, çağırmaya değmez. Bunca ünlü keşişin başaramadığını, o mu başaracak!”

“Çabuk getirin onu. Her olasılığı denemeliyiz”, diye buyurmuş tüccar. Hizmetçiler tapınağa koşmuşlar.

“Evimde olanları duymuş olmalısınız”, demiş zengin tüccar. “Sizi daha önce çağırmadıkları için hizmetlerimi bağışlayın. Ama bölgemizde sizi pek tanıyan yok. Lütfen tabutu indirmeye çalışın. Cenaze törenini gerektiği gibi bitirelim. Son umudum sizsiniz. En ünlü keşişler hünerlerini gösterdiler ama başaran kimse olmadı. Tabutu indirmeyi başarırsanız, sizi bol bol ödüllendireceğim, yeni bir tapınak yaptıracağım size”.

Keşiş tek söz söylemeden eğilmiş ve tabutun havada asılı kaldığı avluya gitmiş. Gizli güçler onu tutuyor gibiymiş.

Tabutun çevresinde toplanmış keşişler onunla alay etmişler. “Şu zavallıya bakın! Bizim başaramadığımız şeyi başaracakmış. Çok merak ettik doğrusu”.

Köylüler de onu parmaklarıyla gösterip “Şuna bakın! Bu, terkedilmiş eski tapınağın keşişi. Köfte yemekten başka bildiği bir şey var mıymış!”

“Şuna baksanıza! Hiç çok köfte yemiş birine benziyor mu! Baksanıza, ne kadar cılız! Giysileri dökülüyor. Belki de bu keşiş bolluk içinde yaşayan şu yağlı keşişlerden çok daha fazlasını biliyordur.”

Keşiş bu sözlerin hiçbirine aldırış etmemiş. Sanki bu sözler onunla ilgili değilmiş gibi! Havada asılı duran tabuta yaklaşmış ve dua etmeye başlamış:

“BO-RON, BO-RON, MİO-KO TEN-Cİ…” Ama tabut kımıldamamış, KİU-TAÎ SA-HO KE-Dİ… ve o anda tabut sedyenin üstüne inmiş.

Herkes rahatlayarak derin bir soluk almış. Hâlâ rahatlayamamış olan zengin tüccar törenin devam etmesi için tabutu kaldırmalarını emretmiş, büyünün sürmesinden korkuyormuş.

Ama tabut gerçekten yeniden sıradan bir tabut haline gelmiş. Keşişler harekete geçmiş akraba ve davetliler uzun bir alay oluşturmuşlar. Büyükanne bütün yörenin en zengin tüccarına yaraşır biçimde gerektiği gibi toprağa verilmiş.

Törenden sonra, zengin tüccar keşişi çağırtmış ve ona tapınağının nerede kurulmasını istediğini sormuş. Ama keşiş yeni bir tapınak istemiyormuş. O ıssız, yarı yıkık yarı onarılmış eski tapınağını istiyormuş; istediği olmuş. Tüccar bir sürü zanaatkâr getirtmiş; marangoz, yontmacı, boyacı ve daha başka bir sürü usta… Eski tapınak yerini sütunları kırmızı lakeli, işlemeli ahşap bir tapınağa bırakmış. Tapınağın içinde çok sayıda ağaçtan aziz heykel varmış.

Yeni tapınak birçok keşişi çekmiş. Keşişler tapmak çevresinde kulübeler kurmuşlar. Derken büyük bir manastır doğmuş. Manastırın başrahibi olan yaşlı keşişin ünü cenaze töreninde kanıtladığı bilgisiyle bütün memlekete yayılmış. Tapınak hacıların ziyaret yeri haline gelmiş. Hacıların yanı sıra birçok tüccar, zanaatkâr da gelmiş. Kısa zaman içinde manastırın çevresinde bir şehir oluşmuş.

Böylece, dişi kedi yalnızca yaşlı keşişe yardım etmekle kalmamış, birçok insan da bu şehirde ev bark sahibi olmuş.

Yaşlı keşiş kedisiyle mutlu yaşamış. Yine de ilkbahar gelince bir süre manastırdan uzaklaşır, doğada dolaşırmış. Dağların yeşilliğinin, kuşların ötüşünün tadını çıkarırmış. Yaşlı bacakları eskisi gibi hizmet etmediği için çabucak evine dönermiş. Gerçekten de diyar diyar dolaşmak artık yaşlı adam için çok zormuş.

Katıldığı cenaze törenlerinde tabutun başını bir ejderha başıyla süslemelerini salık verirmiş.

“Olur a, yardımsever dişi bir kedi cenaze töreninde iyilik olsun diye zorluk çıkarır”, diye alçak sesle mırıldanırmış.

11

Masal

İYİ ARABULUCU GİBİSİ VAR MI?

Çok çok eskiden dünyanın görünümü bugünkü gibi değilmiş. Otlar göklere uzanırmış, ağaçlar diz boyunda bile değilmiş. Yılanın daha gözleri yokmuş ama buna karşılık çok güzel bir bariton sesi varmış. Sesinden gururlanmıyor da değilmiş; sabah akşam durmadan alıştırmalar yapıyormuş. Ondan daha iyi şarkıcı yokmuş. Özlemle güneş ışıklarının, çiy parıltılarının, çiçek renklerinin, geceleyin göğün koyu mavisinde fenerler yakan yıldızların, kısaca kendi gözleriyle göremediği her şeyin şarkısını söylermiş. Şarkısı o kadar acıklı, öyle heyecanlandırıcıymış ki bütün hayvanlar onu dinlemeye gelirmiş. Dinleyicileri içlerini çekerek “Yılanın bu dokunaklı ezgileri olmasaydı, dünyamızın bu kadar güzel olduğunun farkına varamazdık”, diyorlarmış. Yılan dünyayı yalnızca düşleyebilirmiş. Belki de bu yüzden düşlerinde dünya anlatılamayacak kadar güzelmiş. İşte böyle, ormandaki düzlükte bütün dünyaya bariton sesiyle acısını söylemeye devam edermiş.

O devirde yakınlardaki bir yamaçta bir solucan yaşarmış. Onun da bir başka eksikliği varmış. Koca koca gözleri varmış ama kulakları duymuyormuş. Güneşin parlamasını, renkli kelebeklerin uçuşmasını görüyormuş ama sevincini bir başkasıyla paylaşması ya da ona içini dökmesi olanaksızmış. O iri gözleriyle yalnız dünyayı seyredermiş. Öteki hayvanlar onun varlığından bile habersizmiş neredeyse. Yılan gibi acısını söylemediği için, kimse onun derdini bilmiyormuş.

Bir gün, ilkbaharda bir cırcırböceği ormana yerleşmiş. Yılanın özlem dolu şarkısını dinlemiş, solucanın kocaman karamsar gözlerinde yansıyan sonsuzu farketmiş. O zaman, aklına bir fikir gelmiş. Yılanla konuşmak için, saklandığı

yerden çıkıp şarkısının ilk kıtasını söylemesini beklemiş. “Şarkınız çok güzel, Yılan bey, Uzun kış uykusundan sonra, yeniden toprak üstüne dönmekten mutlu olmalısınız.”

“Benim için bir farkı yok. Çünkü hep çevremi kuşatan bir karanlık içindeyim. İlkbaharın güzelliğini, ağaçların çiçeklenmesini; hiçbir şeyi göremiyorum”. Yılan üzüntüyle iç çekmiş.

Cırcırböceği aldığı yanıttan hoşnut kalmış. “Dinleyin Bay Yılan, yazgınız hakkında düşündüm. Şarkılarınızda dile getirdiğiniz acıya karşı duyarsız kalamazdım. Size bir yardım önerecektim. Ama bunu hemen söylersem, çözümü kolay olmayacak. Ama güzel sesinizden vazgeçme özverisinde bulunmayı kabul ederseniz, bu dünyanın güzelliklerini kendi gözlerinizle görecek duruma nasıl geleceğinizi size söyleyebilirim.”

“Sözleriniz garibime gitti, Bay Cırcırböceği!” diye cevap vermiş Yılan. Pek inandırıcı bulmamış öneriyi. “Gözlerim olsun diye neyim varsa verirdim; ama gözlerinden ayrılmayı hiç kimse istemez.”

“Herkesin kendine göre dertleri var. Herkes kendi yazgısını dünyanın en kötü yazgısı olarak görür. Geçenlerde ormanda dolaşıyordum, kulakları duymayan solucanla karşılaştım. Gözlerinde yansıyan sonsuz acıyı görünce kendi kendime bu solucan yılanla değiş tokuş yapar, dedim. Bu çözüm ikinize de yardım eder. Sizin gözleriniz olur, solucan da konuşabilir”.

“Bilmem ki!” demiş yılan kuşkulu bir tavırla başını sallayarak. “Şarkıya karşılık gözlerini değişmek! Gözler çok daha değerlidir. Şahsen, gözlerim olmasından o kadar mutlu olurdum ki sesimi hiç aramazdım.”

Cırcırböceği bir kez daha herkesin kendine göre bir derdi’ olduğunu, kimin derdinin daha kötü olduğunun bilinemeyeceğini yinelemiş ve solucanla arasında arabuluculuk yapmayı önermiş.

Cırcırböceği yılanın onayını alır almaz solucanın yanına koşmuş.

“Bay Solucan”, diye seslenmiş işaret dilini kullanarak, “derin gözlerinizdeki acı içimi parçaladı. Geceler boyunca size nasıl yardım edebilirim, diye düşündüm. Derken aklıma şu geldi, üzüntünüzü birine anlatmak ve herkesle konuşabilmek için gözlerinizi vermeye hazır mısınız? Hem zaten dünyayı yeterince gördünüz gibime geliyor!”

Cırcırböceği işaret diliyle konuşmayı sürdürmüş: “Düzlükteki yılanın şarkısının herkesi nasıl etkilediğini görmüşsünüzdür. İçinizi dökmeyi, acınızı öteki hayvanlara açmayı ne kadar istediğinizi gözümde canlandırabiliyorum. Yılan kadar güzel şarkı söylemeyi ister miydiniz?”

Kendinden geçen solucan olur anlamında başını sallamış.

“Bakın, hiç de zor olmayacak. Kocaman gözlerinizi yılanın sesiyle değişmeye hazırsanız, ikiniz de mutlu olacaksınız. Tabii yılan da olur derse…”

Solucan onayını göstermek için öyle hızlı gözlerini kırpıştırmış ki cırcırböceğinin başı dönmüş.

“Tabii yılanı bu kadar güzel, böyle harika bir sesten ayırmaya ikna etmek kolay değil. Ama arabuluculuk etmeme izin verirseniz, en büyük arzunuzun yerine gelmesi için elimden geleni yaparım.”

Solucanın onaylama anlamında başını eğmesi üzerine, memnun olan cırcır böceği ön ayaklarını sürterek “Anlaştık”, demiş.

Sevinçten solucanın yüzü aydınlanmış. Cırcırböceği tam gidecekken dönmüş: “Bu kadar güç bir işte arabuluculuk yaptığıma göre, küçük bir ödül istemem çok doğaldır”, demiş işaretlerle.

Solucan bakışlarıyla kabul ettiğini anlatınca cırcırböceği devam etmiş: “Biliyorsunuz, bir kerecik olsun, yılanın şarkısını söylemek isterdim. Yılanın sesine karşılık gözlerinizi değiştirdiğiniz zaman, ödül olarak yılanın şarkısını bir anlığına olsun bana ödünç vermenizi isterdim. İstediğiniz zaman, bana söylemeniz yeter, hemen size geri veririm”.

Solucanın bakışlarında bir karşı çıkma olmadığını anlayınca cırcırböceği koşup yılanı bulmuş. Az sonra, iki zavallı hayvan yeteneklerini değiş tokuş yapmış. Yılan solucanın acıklı, kocaman gözlerini, solucan da yılanın şarkısını almış.

Anlaştıkları gibi, solucan yılanın şarkısını bir anlığına cırcırböceğine ödünç vermiş. Bunca zaman beklemiş, biraz daha bekleyebilirmiş. Cırcırböceği ödünç aldığı şarkıyı hemen denemek istemiş. Şarkı öyle uzunmuş ki yutmak için acele etmesi gerekmiş. O bunu yaparken ses özelliğini biraz yitirmiş ama hâlâ güzelmiş. Birkaç gün cırcırböceği tiz bir sesle şarkı söylemiş. Kısa sürede mükemmel bir şarkıcı olarak tanınmış.

Zaman geçtikçe şarkısından ayrılmak istemez olmuş. Bu yüzden, arada bir solucana uğrayıp cırtlak bir sesle "Bay Solucan, şarkı biraz daha bende kalabilir mi?" diye bağırırmış. "Kalabilir, değil mi? Çok teşekkür ederim". Sonra ortalıktan kaybolurmuş.

Solucan artık sesinden de olduğundan "Şarkımı geri ver", diye bağıramıyor, gözlerini yılana verdiği için cırcırböceğine ayıplayan gözlerle bakamıyormuş.

O zamandan beri, solucan cırcırböceğinin şarkısını işitir işitmez sesini izlemek için ışığa çıkarmış. Ama bu bir işe yaramazmış; çünkü cırcırböceğine bir söz söyleyemezmiş. Zaten cırcırböceği onu görmezlikten gelirmiş. Böylece, solucan yazın başından sonbahar fırtınalarına kadar, cırcırböceğinin şarkısını izleyerek toprağı eşer, su birikintileri ve hendeklerde cırcırböceğinin sonunda güzel şarkıyı kendisine geri vermesini beklermiş.

12

Masal

URAŞİMA

Bir zamanlar, küçük bir köyde, babasıyla oturan Uraşima adında bir balıkçı varmış. Kulübeleri köyün biraz uzağında, deniz kıyısındaymış. Hemen yakınında bir çamlık varmış. Hava güzel olduğu zaman, Uraşima şafakta denize açılırmış. Ava göre ya hemen ya da uzun zaman sonra dönermiş. Hatta akşam döndüğü bile olurmuş. Böyle durumlarda ana ile baba sahile gider, küçük kayığı görmek için gözleriyle ufku araştırır, oğullarının ertesi gün pazara götürecek kadar yeterli balık avlayıp avlamadığını da merak ederlermiş.

Bir gün, güzel bir ilkbahar sabahı, gökte tek bulut yokmuş ve sıcak bir esinti çamlığı okşuyormuş. Uraşima erkenden iyi bir av umarak denize çıkmış. Her zamankinden erken dönüp köydeki arkadaşlarıyla biraz çene çalmak istiyormuş; bunu uzun zamandır özlüyormuş ama umutları gerçekleşmemiş. Ağı her atışında boş çekmiş. Öğleyi geçeli çok olmuş, hâlâ hiç balık tutamamış. O zaman şansını son kez denemeye karar vermiş, bu kez de ağ boş çıkarsa, eve dönecekmiş. Çünkü şanssızlık peşini bırakmayacak gibi geliyormuş.

Ama bu kez şans gülmüş. Ağı çekmek isteyince büyük bir ağırlık hissetmiş. Ne yakaladığını görünceye kadar bütün gücüyle çekmiş. O zamana kadar hiç böyle bir çapakbalığı görmemiş. Yalnızca eskiden yakaladıklarında daha büyük değilmiş, ayrıca o kadar da güzelmiş ki Uraşima'nın gözlerini kamaştırmış. Gümüş gibi parlıyormuş. Pullarına düşen güneş ışıkları üstünde gökkuşağının tüm renkleri varmış. En çok hayran olduğu Uraşima'ya acı dolu bir ifadeyle bakan gözleriymiş. Balığı öldürmeye gönlü razı olmamış. Zaten böyle şahane bir balığı pazarda satmak yazık olurmuş. Bu yüzden çapakbalığını büyük bir özenle ağdan kurtarmış ve

yeniden denize bırakmış. Balık bir şimşek gibi dalgaları yarmış, Uraşima'ya bakmak için son bir kez dönmüş ve derinliklerde kaybolmuş.

Düşüncelere dalan Uraşima küreklere asıldığı gibi karaya dönmüş. Çapakbalığının bakışlarında okuduğu yalvarmayı unutamıyormuş. Bu olağandışı avdan kimseye söz etmemeye karar vermiş. Zaten ona kimse inanmaz, üstelik böyle bir balığı denize saldığı için kendisiyle alay ederlermiş. Anayla babası sahilde onu bekliyormuş. Oğullarını üzüntülü ve içine kapanık görünce bunu hiçbir şey yakalayamamış olmasına verip ertesi gün daha şanslı olacağını söyleyerek ona destek olmuşlar.

Ertesi gün, hava çok daha iyi olmuş ve Uraşima kayığıyla şafakta denize açılmış. Kulübenin ve yarın ağır ağır görüş alanından kaybolduğu kıyıyı seyrederek kürek çekiyormuş. Koyun ortasına gelince demirlemiş ve ağını atmaya hazırlanmış. Ama daha atmadan adının çağrıldığını işitmiş: "Uraşima Uraşima!..

Şaşırmış, çevresini araştırmış. Dalgaların ortasında kim ona seslenebilirmiş! Kayığına doğru hızla gelen kocaman bir kaplumbağa farketmiş. Sakın kendisine seslenen o olmasın!

Gerçekten de kaplumbağa kayığa ulaşınca başını sudan çıkarıp insan sesiyle: "Uraşima, denizin dibindeki sarayında hüküm süren bütün denizlerin kralı beni sana gönderdi", demiş. "Dün biricik kızının yaşamını bağışlamışsın. Denizler kralı seni hiçbir insanın girmediği sarayına davet ediyor. Sırtıma otur, seni taşıyacağım".

Uraşima o kadar şaşırmış ki onun kaplumbağanın sözlerini anlaması için biraz zaman geçmesi gerekmiş. Ama ona güvenip güvenemeyeceğini gerçekten bilmiyormuş.

Duraksadığını görünce kaplumbağa: "Korkma", deyip konuşmasına devam etmiş, "kabuğum rahatça yerleşebileceğin kadar geniş. Dalgalardan da çekinme. Önümüzde açılacaklar ve hiç ıslanmayacaksın. Haydi, kral ve prenses seni bekliyorlar."

Denizin dibindeki sarayı ilk gören insan olmak düşüncesi, bir de bütün denizlerin kralının kendisini beklemesi gerçekten çekici gelmiş. Daha fazla duraksamadan kayığından ayrılıp kaplumbağanın sırtına oturmuş. Kaplumbağanın kabuğu sandığından daha büyükmüş, üstüne rahat rahat yerleşmiş.

Kaplumbağa dalgaları yara yara yüzerek anlatmış. "Prensesimizin yılda bir kez sarayın çevresinde dolaşma hakkı vardır. O gün, gümüşlü çapakbalığı şekline girer. Bizler de sarayın kapısı önünde yüzeriz. Ben prensesin dadısıyım. Dün de öyle oldu. Her zamanki gibi sarayın yakınlarında kalması gerektiği halde, saraydan uzaklaşacağı tuttu. Ne yaptımsa, vazgeçiremedim. Dur dememe kalmadan öyle hızlı gitti ki onu gözden kaybettim, çok korktum. Çünkü prenses daha çok deneyimsiz, açıklarda kendisini bekleyen tehlikelerden habersiz. Tabii geriye döndüğünde, allak bulak olmuştu. Senin kadar merhametli biri tarafından yakalandığına şükretsin. Bir daha büyük sözü dinler."

Bu arada, su çiçeklerinden bir bahçeye varmışlar. Birden, önlerinde oluşan girdabın gerisinde, denizler kralının sarayının kapısı görünmüş.

O ne görkemmiş! Kapı en güzel kırmızı mercanla, çatı en saf sedeflerle ve sütunlar denizin gizlediği en büyük, en beyaz incilerle işlenmiş. Yapıdan Uraşima'nın akıl sır erdiremediği mavi bir ışık yayılıyormuş.

Arkasına dönmüş; arkalarından dalgalar yeniden kapanmış ve fosforlu balıklar geçiyormuş. Sarayın girişinde bir hareketlilik varmış. İrili ufaklı balıklar, ahtapotlar, denizyıldızları, kalamarlar, yengeçler, İstakozlar girip çıkıyormuş. Garip olan şu ki hepsi eşikte değişiyormuş. İçeri girenler insan şeklini alıyor ve daha önce hangi deniz yaratığı olduklarını gösteren desenler işlenmiş giysiler taşıyorlarmış. Dışarı çıkanlar insan şeklini yitiriyor ve yeniden balık, denizyıldızı vb. haline geliyormuş.

RESİM

Kaplumbağa ve Uraşima kapıya varınca herkes saygıyla yol açmış. Kaplumbağa birden değişmiş ve Uraşima yanında

elbisesi tamamen kaplumbağa işlemeli gülümseyen bir dadı görmüş.

“Geldik”, demiş kaplumbağa, daha doğrusu dadı… “Bugün her zamankinden daha çok canlılık var; çünkü insanlar krallığından değerli bir konuk karşılayacağımız ve kralın büyük bir davet vereceği haberi yayıldı. Haydi, çabuk, ev sahiplerini bekletmeyelim”.

Sarayın avlusunu geçmişler. Kümeler halinde avluda hazır bulunanlar insanın önünde yerlere kadar eğiliyorlarmış. Sonra sarayın ana yapısına girmişler. Görkemlilik bakımından kapılardan geri değilmiş. Üstelik olağandışı taşlarla süslüymüş. Sarayın her yanını aydınlatan parlak mavi ışıktan Uraşima biçimlerini bile görememiş. Girişte gümüşlü çapakbalığı işlenmiş kimonolu beş saraylı kadın duruyormuş. Genç adamın ve kaplumbağanın çevresini alıp uzun bir koridordan geçerek onları büyük bir salona götürmüşler. Orada prenses ve nedimeleri onları bekliyorlarmış. Bütün denizlerin kralının kızı hiç desensiz, ipek, beyaz bir elbise taşıyormuş. Ama her hareketinde elbisesinin kıvrımları deniz köpükleri gibi parlıyor, ışıldıyormuş. Prenses Uraşima’yı sevinçle selamlamış ve yaşamını bağışladığı için, yaşlı gözlerle ona teşekkür etmiş. Sonra onu krala takdim etmek için ilerlemiş. Bütün denizlerin kralı o kadar uluymuş ki onu görmeye kimsenin hakkı yokmuş. Bu yüzden, şenlik için inciden kalın bir perdenin arkasına saklanmış. Perdenin arkasındaki ses, prensesin yaşamını kurtardığı için Uraşima’ya teşekkür etmiş. Ses alçak ve sakinmiş, dalgaların uzak uğultusunu anımsatıyormuş. Kral genç adama teşekkür ettikten sonra, şenliğin başlamasını buyurmuş.

Borazanlar çalmış, salonun kapıları ardına kadar açılmış. Uşaklar her davetli için üstünde nefis yemekler bulunan bir siniyle küçük sedef masalar getirmişler. Prenses konuğunu yanındaki şeref yerine götürmüş. Sonra saray ileri gelenleri ve davetliler, karşılıklı iki duvar boyunca rütbelerine göre yerlerini almışlar. Herkes denizhıyarlarını ve denizyosunlarını zevkle yerken prenses onunla sohbet ediyormuş. Ona

davetlilerin alışkanlıklarını ve deniz sarayındaki yaşamı anlatıyormuş. ‘

“Gördüğün gibi, bütün deniz halkı burada buluşur; köpekbalığı morina ve denizyıldızıyla, ahtapot ringa balığıyla barış içinde söyleşir. Ama açıklarda birbirlerinin can düşmanıdırlar. Krallık sarayında hepsi dosttur. Krallığımızın yasaları böyle olmasını gerektiriyor. Umarım burada olmaktan memnunsundur”, diyerek prenses konuşmasını tamamlamış.

Yemekten sonra, müzisyenler salonun bir köşesinde yerlerini almışlar. Çok güzel akort edilmiş deniz kabuklarıyla dans müziği çalmışlar. Prensesin arzusu üstüne, davetliler birbiri ardına kalkmış, salondakilerin önünde eğilip kendilerine özgü dans etmişler. Kaplumbağalar beşik gibi bir o yana, bir bu yana sallanıyormuş. Yılanbalıkları birbirlerine tutunarak incecik bedenlerini kıvırıyormuş. Yengeçler ise geri geri dans ediyormuş. Ama en büyük alkışı olağandışı danslarıyla küçük uçan balıklar almış, kıvrak hareketlerle kimonolarının yenlerini uçuşturarak müziğin ritmine uyup havalara sıçrıyorlarmış.

Herkes dans gösterisini bitirinceye kadar çok zaman geçmiş. En son olarak bütün davetliler uzun bir sıra oluşturarak hep birlikte dans etmeye başlayınca prenses Uraşima’yı sarayı gezmeye davet etmiş. Neşeyle dans edenler farkına varmadan salondan çıkmışlar. Prenses birbiri ardına kapılar açarak Uraşima’yı uzun bir koridordan geçirmiş. Odalar birbirinden güzelmiş; her birinin değişik bir deniz manzarası varmış. Prenses delikanlıya gördükleri bölge ve orada oturan hayvanlar hakkında bilgiler veriyormuş.

Böyle odadan odaya geçerken birden Uraşima çoktandır denizin dibinde olduğunu düşünmeye başlamış. Yukarıda belki akşam, belki de ertesi sabah olmuştur. Ana ve babası telaşlanmaya başlamıştır. İçini yurt özlemi kaplamış. Çoktan gitme zamanı gelmiş.

Prenses, Uraşima’nın düşüncelerinin başka yerde olduğunu farkederek ona üzüntüsünün nedenini sormuş. Uraşima evine dönmek istediğini söyleyince prenses üzülmüş, güzel gözleri

ıslanıvermiş. “Yazık! Buradan hoşlanacağını, hep krallığımızda kalacağını ummuştum. Burada herkes iyidir. Seni el üstünde tutarlar. İyi düşün, artık yeryüzünden hoşlanmayabilirsin.”

Uraşima bu sözlere çok şaşırmış. Prensesin mutsuzluğuna neden olduğuna üzülmüş. Ama ana ve babasını, güneşi, köyünü ve dostlarını çok özlemiş. Prensese kibarca teşekkür etmiş. Bir insan olarak kendisini insanların dünyasına ait hissettiğinden kendisine kırılmamasını rica etmiş.

“O kadar gitmek istiyorsan, seni tutmam”, demiş prenses. “Ama biraz bekle, sana anı olarak bir şey vermek istiyorum.”

Uraşima’yı elinden tutmuş ve doğruca sarayın ucundaki bütün denizlerin kralının hazinelerinin bulunduğu salona götürmüş. Salon göz alabildiğine inci ve değerli taşlarla doluymuş. Ama prenses bütün bunları geçmiş bir’ köşede duran ağaçtan basit bir kutucuğu Uraşima’ya uzatmış.

“Dünyanın hiçbir yerinde buradaki kadar hazine göremezsin. Sana taşıyabileceğin kadar inci, değerli taşlar verebilirim. Ama daha değerli bir şey sunmak istiyorum. Yukarıda, dünyada hiçbir şeyinin eksik olmasını istemiyorum.”

Bu küçük kutuyu al. İçinde bütün dünyanın hazinelerinden daha değerli bir deniz taşı var. Her istediğini yerine getirir. Altında küçük bir delik var. Ellerini üç kez taşavurduktan sonra, deliğe fısıldaman yeter. İstediğini karşında bulacaksın. Ama bir şeyi unutma; mutlu yaşamak istiyorsan, sakın kutuyu açma”.

Uraşıma prensese teşekkür edip oradan ayrılmış. Salonda kaplumbağayı bulmuş. Bütün davetliler, kapıya kadar sıra halinde dizilmişler. Dadı eşikte yeniden kaplumbağa haline gelmiş. Elinde küçük kutuyu tutan Uraşima kaplumbağanın sırtında yerini almış.

Yeniden dalgaları yara yara karaya ulaşmışlar. Orada kaplumbağa vedalaşmış: “Güle güle git Uraşima arada sırada prensesimizi düşün”. Bu sözler üzerine kaybolmuş.

Uraşima çevresine bakmış ve çok şaşırmış. Her şey hem tanıdık, hem çok yabancıymış. Doğduğu koyu ve yarı tanımış. Ama ana ve babasının kulübesinin bulunduğu yerde kumdan başka bir şey yokmuş. Çamlık daha genişlemiş, daha sıklaşmış. Bunlara bir anlam veremeyen Uraşima adımlarını köye yöneltmiş. Sanki uzun zamandan beri kimse geçmemiş gibi yolu otlar kaplamış. Köy de tamamen değişmiş. Evler daha büyük, daha güzel ve eskisinden çokmuş. Uraşima tanıdık bir yüzle hiç karşılaşmamış. Karşılaştıklarının hepsi yabancıymış. Sonunda biri onu durdurup "Nereden geliyorsun delikanlı, kimsin?" diye sormuş.

Uraşima adını söylemiş. "Uraşima! Garip, hiç hatırlamıyorum! Bildiğim kadarıyla bizim köyde Uraşima adında kimse hiç olmadı", demiş yabancı.

Mutsuz delikanlının başına toplananlar gittikçe artmış. Ona merakla bakıp aralarında "Çok garip! Bizim köyden olduğunu söylüyor ama onu tanıyan kimse çıkmadı", diye fısıldaşıyorlarmış.

En sonunda, köyün arkasındaki tapınağın bilge keşişine işi açmayı kararlaştırmışlar.

Keşiş büyük bir kalabalığın evine doğru geldiğini görünce şaşırmış. Sonra garip öyküyü dikkatle dinlemiş.

"Uraşima! Uraşima! Uraşima diye birini tanımıyorum ama yine de bu ad bana yabancı gelmiyor. Durun da hatırlamaya çalışayım."

Gerçekten anımsamış da. "Benden çok önceki bir keşişten kalan eski günlüklerde bu adda bir balıkçının bir gün, sakin bir havada denize çıktığı ve bir daha geri dönmediği yazılı. Kayık koyda demirlemiş halde bulunmuş. Ama senin o Uraşima ile ortak bir yanın olamaz; çünkü bu olay bundan üç yüz yıl önce olmuş.

Uraşima deniz krallığında zamanın karadakinden daha ağır geçtiğini o zaman anlamış. Keşişin yanına birlikte vardığı insanlara başından geçenleri, bütün denizlerin kralının kızını nasıl yakaladığını, sonra bıraktığını, suların dibindeki sarayı

ziyaret edişini, prensesin ayırılırken kendisine nasıl küçük, büyülü bir kutu armağan ettiğini anlatmış. Bunları söylerken eski dostlarının soyundan gelenlerin onuruna bir yemek vermenin iyi olacağını düşünmüş. Kutuyu çıkarmış ve altındaki deliğe: “Muhterem keşiş ve dostlarım için yemeğe ihtiyacım var”, diye fısıldamış.

Sonra ellerini üç kez birbirine vurmuş. Üstünde nefis yemekler bulunan bir siniyle küçük bir masa çıkmış ortaya. Orada bulunanlar şaşırmışlar, Uraşima’ya teşekkür etmiş ve denizin dibinde gördüğü daha başka şeyleri de anlatması için sıkıştırmışlar onu. Keşiş de gidip kâğıt, fırça, mürekkep getirmiş ve olağandışı olayı oracıkta yazmış.

Uraşima sahilde, eskiden ana ve babasının oturduğu yerde yerleşmiş. Kutudan her yönüyle ana ve babasınınkine benzeyen küçük bir kulübe istemiş. Orada üç yüzyıl önceki gibi yaşamış. Ama artık balığa çıkmıyormuş. Bir yandan deniz dostlarını yakalamayı içi götürmüyormuş, öte yandan artık ava çıkmaya ihtiyacı da yokmuş. Kutu yaşaması için ihtiyacı olan her şeyi sağlıyormuş. Kaldı ki balığa çıkacak zamanı da olmuyormuş; çünkü uzaktan, yakından insanlar denizin dibindeki sarayın öyküsünü dinlemeye geliyorlarmış. Uraşima gelenleri evinde ağırlarmış. Özellikle yoksulları yiyecekler, hatta giysilerle uğurlarmış.

Bütün denizlerin kralının sarayını ziyaret etmiş olan ve yoksulları armağanlara boğan balıkçı haberi, kısa sürede kulaktan kulağa yayılarak eyalet valisinin kulağına kadar gitmiş. Duydukları çok garibine gitmiş valinin. Balıkçı kötü bir büyücü olabilirmiş. Böylece, derinlemesine bir soruşturma yapmaları, balıkçının bir sahtekâr, asi ya da büyücü olup olmadığını belirlemeleri için balıkçı köyüne iki memur göndermiş.

Memurlar hamalların taşıdığı sandalyelere oturmuş ve üç günlük bir yolculuktan sonra deniz kıyısındaki kulübeye varmışlar. Uraşima onları saygıyla karşılamış, suların dibindeki sarayda yaşadıklarını onlara da anlatmış.

Memurlar inanmadan dinleyip kuşkulu kuşkulu başlarını sallamışlar. Sonunda içlerinden biri: “Peki, bu kutu para yapmayı da bilir mi?” diye sormuş.

“Prenses içindeki değerli taşın her şeyi yapabileceğini söylemişti. Öyleyse para da yapabilir”, diye yanıtlamış Uraşima. Bir yığın gümüş para dilemiş, ellerini üç kez vurmuş. Önlerinde bir yığın gümüş para görünce memurların ağzı bir karış açık kalmış.

O zaman, memurlardan yaşlı olanı “Krallığımızda para yapma yetkisi yalnız prense aittir. Sen bu yasayı çiğnedin. Kutuya el koyuyorum”, demiş. “İçinde deniz taşı mı var, yoksa olur olmaz bir büyü mü sakladın, göreceğiz.”

Ürküntüye kapılan Uraşima memurlara kutuyu açmamaları için yalvarmış. Çünkü prenses açılmasını yasaklamıştı.

“Eyalet valisi bizi her şeyi dikkatle incelemekle görevlendirdi. Bizim için herhangi bir balık prensesin sözleri değil, valinin sözleri önemlidir.”

Kutuyu açmak için kuvvetlerini birleştirmişler. Sonunda kapak açılınca ikinci bir küçük kutu farketmişler. İncilerle süslüymüş ikinci kutu. Memurlar çıkarıp her bir yanını inceden inceye incelemişler. O zaman, Uraşima kendisini yerlere atarak “Ne olur, açmayın”, diye yalvarmış.

Ama memurların açmasına gerek kalmamış, kapak kendiliğinden fırlamış. Mavi bir şimşek çakmış, sonra kutudan beyaz bir bulut çıkmış. Aynı anda, gümüş paralar buhar haline gelmiş. Beyaz bulut Uraşima’ya dokunduğu anda Uraşima olağandışı bir değişikliğe uğramış; yüzü kırışıklarla kaplanmış, saçları beyazlamış, ellerinin derisi kırışıklaşmış. Bir anda, yaşlı bir adam olmuş, düşüp ölmüş.

Memurlar ürkerek yana sıçrayınca kutuyu düşürmüşler. Kutudan kumlar boşalmaya başlamış. Gittikçe daha çok, gittikçe daha hızlı; ta ki kutu, Uraşima’nın cesedi, kulübe, sahil, yar, çamlık ve memurlar kumlara gömülüp kayboluncaya kadar.

13 Masal

HASIRCILARIN MACERALARI

Bir varmış, bir yokmuş, bir zamanlar bir şehir varmış. Bu şehirde zengini yoksulu, becerikli zanaatkârları, dürüst tüccarları ve her şehirde olduğu gibi işsiz güçsüzleri, evsiz barksızlarıyla bir sürü insan yaşarmış. Bu kadar çeşitliliğine karşın, bütün şehir halkı çevrede garip bir şeyler döndüğü konusunda aynı düşüncedeymiş.

Bir satıcının komşu köye gidip de kaybolmadığı çok azmış. Bir kere biri geri dönmüş. Korkudan gözleri yuvalarından fırlamış, rengi kül gibiymiş ve zangır zangır titriyormuş. Doğada dolaşacak ya da esirgeyici Kannon tanrıçasının otuz üç tapınağını ziyaret edecek yerde, evine kapanmış. Komşular ne yaptılarsa, ağzından tek söz alamamışlar. Yalnız başıyla olmaz işareti yapıyormuş. Hiçbir şey hiç kimse konuşturamadığına göre, gerçekten başına korkunç bir şey gelmiş olmalıymış!

Akşamları komşular pipo içmek için çay salonlarında biraraya geldiklerinde tahminler gırla gidiyormuş. Yörede eşkıya çetesinin dolaşması olanaksızmış, olsa duyarlarmış. Hem kimsenin bir şeyi çalınmamış. Mutlaka bilinmedik ve korkunç bir şey olmalıymış. O bilinmedik şeyi yakından görenlerse, tanıklık edemezlermiş; çünkü hiç geri dönen olmamış.

Halk istediği kadar kafa patlatsın, işin aslını öğrenemiyormuş. Yavaş yavaş yörede bir hayaletin dolaştığı, şehrin kapılarının dışına çıkmaktansa, evinde oturmanın daha akıllıca olduğu düşüncesi yerleşmiş.

O sıralarda, şehre bir hasırcı yerleşmiş. İşinin ustasıymış, üstelik zeki ve şakacıymış. Ev ev dolaşır, yerleri örten hasırları

onarırmış. Ama daha çok ısmarlama iş yapmayı yeğlermiş. Zenginleşen biri yeni eviyle övünmek istediğinde ya da bir çift yeni bir yuva kurduğunda genç zanaatkârı çağırırmış. Kimsenin parmakları onunkiler kadar yetenekli değilmiş. Kimse girdiği eve onun kadar neşe getiremezmiş. Bütün yeni şarkıları, ilginç haberleri bilirmiş. Asıl onu tiyatrodan söz ederken seyretmeliymiş! Oyuncuları öyle taklit edermiş ki dinleyenler gerçek bir oyun izliyor gibi olurlarmış. Kısa sürede hasırcı o kadar ünlenmiş ki sabahtan akşama kadar çalışır olmuş. Yalnız kendi semtinde değil, bütün şehirde tanınıyormuş. Sık sık uzak köylerden de çağrılıyormuş.

Bu durumda, genç hasırcı şehrin güvenli surlarının dışına çıkmayı göze alan birkaç yürekliden biri olmuş. Sırtında iğnelerini ve gerekli gereçlerini koyduğu torbası, dudaklarında bir şarkı sık sık tarlalardan geçermiş. Avaz avaz şarkı söylediğinden midir, korku hiç aklına gelmediğinden midir, nedir, başına hiçbir şey gelmezmiş.

Kimi zaman "Şarap kadehlerini dikip dururken konuşacak bir konu olsun diye bunları komşular uydurmuşlardır", diyormuş kendi kendine. "Belki de uzak köylere gitmeyi canları istemiyordur. Sık sık şehirden dışarı çıkıyorum, hayalete falan rastlamadım."

Bir gün, yine onu uzak bir köyden çağırıp "En azından iki günlük bir iş", demişler. İkindiye doğru işini bitirmiş, evine dönüyormuş. Gökyüzü bulutsuzmuş ve güneş ortalığı kavuruyormuş. Bunaltıcı sıcaktan kuşlar bile susmuş. Genç hasırcı yarım gün kazandığıyla mutlu, neşeyle ilerliyormuş.

"En azından tiyatroya giderim", demiş. "Çoktandır tiyatrodan içeri adımımı atmadım. Ya da komşularla şarap içip çene çalarım."

Düşüncelerine kendisini öyle kaptırmış ki kara bulutların çıktığını, gökyüzünün birden karardığını farketmemiş. Hava aniden öyle kararmış ki bir adım önünü göremez olmuş.

"Bu kadar bunaltıcı havadan sonra olacağı buydu", demiş kendi kendine. "Fırtına geliyor. Bari patlamadan şehre varsam". Karanlıkta el yordamıyla ilerlemiş. Ama o da ne!

Çok iyi bildiği yolda değilmiş. Kendisini bir ormanın önünde bulmuş. Gece kapkaranlıkmış. Çevrede çıt yokmuş. Her şeye garip bir sıkıntı çökmüş.

"Kayıp mı oldum yoksa! Her şey birden yabancı geldi". Hasırcı güvenini yitirmeye başlamış. Bir o yana, bir bu yana yürümüş ama yolunu bulamamış. Birden uzakta bir ışık görür gibi olmuş.

"Işığın geldiği yere varıp nerede olduğumu öğreneyim", demiş. Adımlarını sıklaştırmış. Derken küçük bir tapınağa varmış. İçeride birinin alçak sesle konuştuğunu işitir gibi olmuş ama seslenmelerine hiç kimse cevap vermemiş. O zaman kapıyı itmiş. Tapınağın ortasında, üstünde açık bir dua kitabı bulunan bir rahlenin önünde başı kazınmış yaşlı bir rahibe oturuyormuş. Onu işitmiş gibi görünmüyormuş. Ancak genç adam içeri girince arkasına dönmüş. Genç adam sıkıntıyla beklemiş, öksürmüş.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim", demiş. "Şehre giderken yolda fırtınaya yakalandım. Karanlıkta yolumu bulamadım, kayboldum. Fırtına geçinceye, hava biraz aydınlanıncaya dek izin verin, burada bekleyeyim".

Rahibe başıyla olur, demiş. O zaman hasırcı sandaletlerini çıkarmış, elinde bohçasıyla içeri girip bir köşede hasırın üstüne oturmuş. Her şey o kadar sakinmiş ki insanın içine sıkıntı çöküyormuş. Bilinmedik, bunaltıcı bir şey onu kolluyor gibiymiş.

Rahibe dualar mırıldanıyormuş. İçindeki sıkıntıdan kurtulmak için konuşacak birini aramış ama rahibe kendisini duaya kaptırmış. Bir süre sonra, piposunu çıkarıp doldurarak içmeye koyulmuş.

"İnsanın bir uğraşı olunca canı sıkılmıyor, morali düzeliyor", diye düşünmüş. Dikkatsizliğinden piposundan hasırın üstüne sönmemiş kül dökülmüş.

Rahibe kızgınlıkla elini sallamış ve başını kaldırmış.

"Bağışlayın", diye özür dilemiş hasırcı. Özenle külleri toplamış. "Hasırınızı mahvetmek değildi niyetim. Hep fırtına

yüzünden. İnsanı huzursuzlaştırıyor, dikkatini dağıtıyor. Ama korkmayın, bir daha olmaz.”

Piposunu özenle çekerek kımıldamadan oturmuş. Hiç kül düşürmeden içmeyi bitirmiş ama karanlık bitmemiş. Gözleriyle yapacak bir şeyler aramış. Bir köşesi lime lime olmuş hasıra takılmış bakışları.

“Buradayken şunu onarayım. Böylece rahibeye iyiliğinin karşılığını da vermiş olurum.”

Bohçasını almış, içinden bir parça ip alıp uzatmış. O anda rahibe mırıltısına ara verip ona kötü kötü bakmış.

“Bir şey yok”, demiş genç adam saygıyla. “Siz duanızı kesmeyin. Boş boş oturacağıma, bari hasırı onarayım dedim.”

Rahibe yine kötü kötü bakmış. Ama bir şey söylememiş, yeniden okumaya koyulmuş. Adam hasırdan sarkan bir tutam teli yakalamış ve çekip koparmış. O anda, bütün tapınak sarsılmış ve rahibe acıyla “Ah, yandım!” diye bağırmış.

“O kadar korkmayın”, diyerek genç adam onu yatıştırmak istemiş. “Fırtına gittikçe azacağa benziyor. Ama endişelenmenize gerek yok. Bu tapınak bundan daha sert fırtınalara dayanır. Sakın korkmayın.”

Rahibe yatışınca genç adam elindeki tel topağına bakmış. Ürküntüyle şehirde dolaşan söylentileri anımsamış. Elinde uçları beyaz, uzun ve gri bir tutam kıl tutuyormuş.

“Bu hoşuma gitmedi”, demiş kendi kendine. “Bu porsuk kılı hasırın üstüne nereden gelmiş!”

Bohçasından bir semerci iğnesi çıkarmış ve var gücüyle hasıra geçirmiş. İğne hasırın bir ucundan girip öteki ucundan çıkmış. O anda göklere bir çığlık yükselmiş. Tapmak da rahibe de ortadan kaybolmuş. Hasırcı elinde iğne, yalınayak, kendisini bir tarlanın kıyısında bulmuş. Güneş kavuruyormuş. Gökte hiç bulut yokmuş. Şaşıran hasırcı çevresine bakınmış. Tapınağın yerinde bir kan göleti varmış. Uzun bir kan sızıntısı oluşmuş. Sızıntıyı izlemiş ve derin bir yeraltı yuvasına varmış. Girişinde ölmüş, kocaman bir porsuk yatıyormuş.

“Demek buraları tekin yer olmaktan çıkaran hayalet buymuş!” demiş kendi kendine. “Demek söylenti değilmiş bunlar!” Atlattığı tehlikenin o zaman ayrımına varmış.

O günden sonra, şehrin çevresi yeniden dolaşılabilir bir yer haline gelmiş. Halk rahatça işine gücüne bakmaya başlamış. Evlerinde kapalı kaldıkları günlerin acısını bol bol çıkarmışlar. O yüzden, bizim şehir kadar halkı oturduğu yerde duramayan bir başka şehir daha yoktur.

14

Masal

GÖNÜL BORCU

Genç Bay Morozuke Japonya'dan uzak ülkelere doğru yola çıkmış soyunun en sonuncusuymuş. Başşehirde ne ana, babası, ne kendisini sosyeteye sokabilecek ya da muayenehane açmasına yardım edebilecek dostları varmış. Genç adam iyileştirme sanatını ünlü bilgelerden öğrenmiş. Yeteneği, sanatı ve bol acımasıyla kısa sürede kalabalık bir müşteri toplayabilirmiş. Ama bu kadar büyük bir şehirde yalnız bir insanın geleceği olmaz. Zengini, yoksulu, bilgini, budalası ile bunca insan arasında yalnızca parası olan ya da arkasında güçlülerin desteği olan kişi kendisine bir yol açabilir. Gel gelelim, Morozuke'de ikisi de yokmuş. Henüz doktoru olmayan başka şehirlere gitmeye karar vermiş. Çünkü öyle bir yerde yalnızca sanatı yangısını belirleyebilirmiş.

İlkbaharmış. Coşkun ırmaklar gürüldeyip köpürerek dağlardan iniyormuş. Birden bir fırtına patlamış. Ev kadar kocaman dalgalar önüne gelen her şeyi sulara gömüyormuş. Bay Morozuke son dakikada dalgaların sürüklediği ağaç bir kapıya sığınabilmiş. Tahtalara yapışmış sürüklenirken ırmağın getirdiği şeyleri seyrediyormuş.

Birden umutsuz imdat çığlıkları işitmiş. "İmdat İmdat. Boğuluyorum. İmdat…" Bir adam kapının yanında kendisini dibe götürmeye çalışan dalgalara karşı kalan son gücüyle savaşıyormuş. Kendisinin de suya düşebileceğini düşünmeden Morozuke boğulmak üzere olan kişiyi yakalayarak yanına çekmiş.

Adam kendine gelir gelmez kurtarıcısına teşekkürler yağdırmaya başlamış. "Soylu kurtarıcı, yaşamımı size borçluyum. Bundan böyle yaşamım sizin. Sadık hizmetkârınızı

nasıl isterseniz, öyle kullanın. Nereye giderseniz, peşinizden geleceğim. Ölünceye kadar cesaretinizi ve iyi yürekliliğinizi öveceğim. Ben yoksul bir fıçıcıyım. Ama yaşamda olmalarını size borçlu olan ellerim bundan böyle yalnız sizin için çalışacak."

Teşekkürlerinin sonu gelmiyormuş. Ödü kopan adam bir yandan övgüler yağdırırken bir yandan korkuyla sudaki girdaplara bakıyormuş. İnce bir adam olan doktor bu teşekkür sözlerini duymazlıktan geliyor ve kayığın gittiği yönü kollamaya bakıyormuş. O sırada kayık bir ormanda yüzer gibiymiş. Suda ağaçların tepesi görülüyormuş. Girdaba kapılan bir tilki kurtulmak için boşuna çabalıyormuş. Doktor uzun zaman duraksamamış. Uzanabildiği kadar salın dışına sarkarak ellerini tilkiye uzatmış.

"Tanrım! Siz ne yapıyorsunuz!" diye bağırmış dehşete kapılan fıçıcı. "Bırakın şu tilkiyi! Kapı devrilecek, ikimiz de suya düşeceğiz. Bir tilkiyi kurtarmak için yaşamını tehlikeye atmak, ne saçma!"

Doktor bu sözleri duymamış bile, tilkiyi sudan çıkarmış. Böylece, daracık kapının üstünde üç kişi oluvermiş. Bereket versin, kapı sağlam odundanmış. Yoksa üç kişinin ağırlığını çekmez, batarmış.

Su durmadan yükseliyormuş. Sarımsı bir köpükten başka bir şey görünmüyormuş artık. Birden salın yanında, suda bir çalkantı olmuş. Kocaman bir yılan suda dönüp duruyor, suya batıp batıp çıkıyormuş. Bir kez daha, doktor hiç duraksamadan yılanı yanına çekmiş. Fıçıcı boş yere homurdanıyor, sızlanıp duruyormuş. Bu yılanın yüzünden üçünün de mahvolacağını söylüyormuş.

"Üçümüz sığdığımıza göre, yılan için de küçük bir yerimiz var demektir", diye kararlılıkla cevap vermiş doktor. "Yılan da canlı bir varlık, ona yardım etmekten kaçınamazdım."

Kapı kenarlarından birazcık su alıyormuş ama batmamış. Yılan üçünün arasına iyi, kötü yerleşmiş.

Garip topluluk salın üstünde sıkışık bir durumda oturmuş, akıntıda sürükleniyormuş. Yavaş yavaş fırtına dinmiş ve sular azalmaya başlamış. Sonunda, doktor, fıçıcı, tilki ve yılanı taşıyan kapı tarlaların içinden geçen balçık bir yola oturmuş. Yoldan suların çekilmesi için bir süre daha beklemişler. Sonra en yakın şehrin yolunu tutmuşlar. Yılan ve tilki kurtarıcılarıyla bir süre yürümüş, ondan ayrılırken gönül borçlarını dile getirmişler. “Bizim için yaptıklarınızı asla unutmayacağız. Elimizden gelen bir şey olursa, sizin için yapmak isteriz.”

Fıçıcı da şehre giden yol boyunca doktora geri kalan günleri için borçlu olduğunu ve ona borcunu ödeyeceğini söylemiş.

Geceyi zengin bir yurttaşın evinde geçirmişler. Ondan yörede tek meslekdaşının bulunmadığını öğrenmiş.

“Öyleyse bu şehirde kalacağım ve halkı tedavi edeceğim”, diye karar vermiş doktor. “Daha öteye gitmenin ne gereği var!”

Zengin ev sahibi onlara evinde kalmalarını önermiş. “Evim çok geniş. Bütün odaları dolduracak kadar kalabalık değil ailem. Buraya yerleşin. Yeterince para kazandığınız zaman, bana borcunuz olan kirayı ödersiniz. Eğer bana borçlu kalmak istemezseniz, ailemi parasız tedavi edersiniz.”

Morozuke kendisine yapılan öneriyi memnuniyetle kabul etmiş. Büyük bir tabela yaptırmış ve doktor Morozuke’nin Bay Haciemon’un evine yerleştiğini bütün şehre ilan etmiş. Şehirde ne kadar hasta varsa, hepsi eve üşüşmüş. Morozuke herkese karşı nazikmiş, şikâyetleri sakin sakin dinliyormuş. Sanatını gerçekten çok iyi bildiği için ünü kısa zamanda bütün yöreye yayılmış ve en uzak köylerden hastalar ona gelmeye başlamış.

Morozuke zenginleşerek kirasını ödemiş, şehrin ana caddesinde kendisine büyük bir ev yaptırmış ve kendini tamamen mesleğine vererek mutlu yaşamış. Morozuke ile gelen fıçıcı da şehre yerleşmiş. Onun hizmetine gereksinimi olmadığını söyleyerek doktor onu yanında tutmak istememiş. O zaman, o da kendi mesleği olan fıçıcılığa başlamış. Şans ona da gülmüş. Kısa zamanda kendi işliği olmuş; şehrin dışında çok şirin, yalın bir ev yaptırmış kendisine. Ama Morozuke’nin

tersine, o yaşamından memnun değilmiş. İçini bütün neşesini kaçıran kıskançlık kemiriyormuş. Kurtarıcısının başarısı onda rahat, huzur bırakmıyormuş. “İkimiz de buraya beş parasız geldik. Ama doktorun şimdiki durumuna bak! Kim bilir ne kadar parası var! Bu kadar parayı ne yapacağını bilmiyordur. Şehrin tam göbeğindeki kocaman ve güzel evini saymıyorum bile”, diyormuş haince.

Kıskançlık içini öyle kemirmeye devam etmiş ki sonunda içinde gönül borcu falan kalmamış. Gözüne uyku girmiyormuş, işine gücüne bakamaz olmuş. Sonunda daha fazla dayanamayarak şehrin valisine gitmiş.

“Vali Hazretleri”, demiş yöneticiye, “sizi rahatsız ettiğim için bağışlayın. Ama doktor Morozuke’nin üstüne dikkatinizi çekmek benim görevim. Yalnızca hastaları değil, bütün şehri felakete sürükleyecek tehlikeli bir adamdır o. Büyücülüğe bulaşmak hiç iyi bir şey değildir. Vali Hazretleri, o tedavide büyücülüğe başvuruyor. Bunca insanın yaşamına mal olan büyük sel sırasında, bir tapınağın kapısının tam zamanında yanına yaklaşması size garip gelmiyor mu! Hele bu kadar parası olması! Nereden geldiği belli değil! Büyü olmadan bu kadar çabuk böyle bir servet yapabilir miydi!”

Yöneticiyi korku almış. Gerçekten büyüden, büyücülükten uzak durmak en iyisiymiş. Şehrin başına bir şey gelecek olsa, prens sıradan bir doktoru değil, kendisini cezalandırırmış. Hemen askerlerini doktorun evine göndermiş ve onu hapse attırmış. Genç doktor boş yere masum olduğunu söylemiş, kimse onu dinlemiyormuş. Kimse neyle suçlandığını bile ona söylemiyormuş.

Herkesin tanıdığı ve sevdiği doktorun tutuklandığı haberi çabuk yayılmış ama haber tilkinin kulağına gelinceye kadar birkaç hafta geçmiş. Kurtarıcısının başına gelen kötü olayı öğrenir öğrenmez akıl danışmak için yılanın yanına gitmiş.

“Sevgili yılan, kurtarıcımızın başına büyük bir felaket gelmiş”, demiş tilki. “Ona yardım etmeliyiz.”

Uzun uzun düşünmüş, sonunda bir çare bulmuşlar. Yılan insanların yanına sokulup Morozuke hakkında dediklerini ve

neden hapse atıldığını öğrenecekmiş. Bu soruya bir yanıt aldıkları zaman, yeniden bir değerlendirme yapacaklarmış.

İnsanlar arasında bir şeyin sır olarak kalması olanaksızdır. Böylece yılan sözde büyücülük öyküsüyle ilgili her şeyi öğrenmiş.

"İyiliğin karşılığı bu demek!" demiş hayvanlar doktora kimin iftira ettiğini öğrenince. "İyi ama valiye nasıl ulaşacağız! Bir tilki ve bir yılanla görüşmeyi kim kabul eder!"

Uzun uzun düşünmüş, ortaya bir sürü öneri atmış, sonunda birini beğenmişler.

Gece yılan valinin evine gitmiş. Bahçeye giden ve bütün aile halkının sandaletlerini çıkardığı ağaçtan verandanın altına saklanmış. Orada çöreklenip ikindiyi beklemiş. Sonunda valinin bahçede dolaşmayı alışkanlık haline getirdiği saat gelmiş. Ayağında ince bir çorapla sandaletini almak için verandaya çıktığında, yılan ilerleyip onu bacağından sokmuş ve kaçmış.

Yönetici bir çığlık koparıp düşmüş. Bacağı şişmiş ve şiddetli bir ateş bütün bedenini sarmış. Çığlık seslerine hizmetkârlar koşmuşlar. Yöneticiyi bir yatağa uzatarak yaraya ıslak bezler örtmüşler; ama boşuna! Adamın bacağı gittikçe şişiyor ve zavallıcık gece gündüz inliyormuş.

Bu arada tilki ne mi yapıyormuş! Yılanla kafa kafaya verip insanlara nasıl yaklaşacaklarını düşünürlerken uzak bir köyde oturan ve sihirli bir incisi olan yaşlı teyzesini hatırlamış. Sihirli inci istediğin şekle girmeni sağlarmış.

Yılan şehre sızıp valinin bacağını ısırdığı sırada, tilki teyzesine koşuyormuş. Yönetici yakın bir şehirden ünlü doktorlar ve bilge keşişler getirtmeden şehirde olmak istiyorsa, acele etmesi gerekiyormuş. İki gün iki gece koşmuş. Üçüncü günün sabahı elinde inciyle şehre varmış. Yaşlı bir rahip şekline girip valinin evinin önünde dolaşmaya başlamış.

Kentte bir rahibin bulunduğu öğrenilir öğrenilmez bilgeyi hastanın yanma getirmek için hizmetçiler sokağa fırlamışlar.

Rahip ciddi bir yüzle şişmiş bacağa baktıktan sonra "Bu sıradan bir yılan ısırığı değil!" demiş. Bütün bunlar, aldığınız haksız bir kararın cezasını çektiğinizi gösteriyor. Hayır hayır, bu size yardım etmenin olanaksız olduğu anlamına gelmez".

Yönetici, rahibe gerçekten bir çare olup olmadığını sormuş. Eğer bir çaresi varsa, bu haksız kararı bozmaya hazırmış.

Rahip bilgin tavırları takınarak pek düşünceli bir şekilde "Ne yapacağımı bilmiyorum. Hapiste bir adam var, yalnız o size yardım edebilir". Ağzından bütün alabildikleri bu olmuş. Sağına soluna bakmadan evi de şehri de terketmiş.

Yönetici o zaman doktor Morozuke'yi hapse attırdığını hatırlamış. Bilge haksız karardan söz ederken belki onu söylemiş olabilirmiş. Hemen askerlerini gönderip doktoru hapisten çıkarttırmış.

Bay Morozuke hapishanenin kapısının açıldığını ve askerlerin içeri girip "Haydi, yürü. Durmasana be adam!" dedikleri işitince korkuya kapılmış.

Kendisini idam etmeye götürmek için geldikleri düşüncesi filizlenmiş hemen kafasında.

"Ben masumum. Kimseye bir şey yapmadım", diye haykırmış doktor. Ama onu kimse dinlemiyormuş. Askerler onu önlerine katıp yöneticinin yanına götürmüşler.

Oraya varınca zavallı doktor başı öne eğik durmuş. "Bağışlayın Vali Hazretleri. Ben gerçekten bir suç işlemedim."

Ama suçlama yerine, valinin yalvaran bir sesle "Bay Morozuke, size karşı bir haksızlık yaptım", dediğini işitmiş. "Lütfen bana yardım edin, artık bu acılara dayanamıyorum".

Doktor iki kez yalvartmamış. Şişkin bacağı iyice inceledikten sonra, sıcak ve kıpkırmızı topuğa dokunmuş, böylece şişlik kayboluvermiş.

Vali sevinçten uçuyormuş. Doktoru bol bol ödüllendirerek uğurlamış. Bütün bu dertleri açanın kim olduğunu biliyormuş. Doktorun hapishanedeki hücresine fıçıcıyı attırmış.

15

Masal

İŞÇİ TOKUBEİ'NİN MACERALARI

Bir varmış bir yokmuş, çok zengin bir tüccar varmış. O kadar zenginmiş ki krallığın en güçlü prensleri bile ondan borç alırlarmış. Tüm şehrin en büyük evi olan evinde en bulunmaz, en harika eşyaları saklarmış; sandıklar dolusu ağır ipekliler, dokunulduğunda parmaklar arasında ancak hissedilen ince kumaşlar, sayılamayacak kadar çok altın paralar… Tüccarın evinde yok yokmuş. Sofrasını en seçme yemekler şereflendirirmiş. Çay yapmak için, yarım günlük bir yoldan, temiz ve iyi bir pınardan her gün su getirtirmiş.

Aynı zamanda iyi yürekli, neşeli ve mutlu bir adammış. İşleri günden güne iyi gidiyormuş, öyle ki dünyada ondan daha mutlu bir adam olamazmış. Ama madalyonun bir de tersi vardır. Bu tüccarın gizli bir derdi varmış. Biricik oğlu Kiheici nasıl davranılacağını bilen, iyi eğitim görmüş, güzel bir oğlanmış. Ama her istediği yerine getirildiği, yüreğini kemiren herhangi bir hastalık belirtisi göstermediği halde, içine kapanıkmış ve kimseyle dostluk kurmazmış. Yaşıtı gençlerle dövüş seyretmeye arenaya, tiyatrolara gidermiş, babası istediğinde, arkadaşları ısrar ettiğinde, onlarla bir çay salonuna gider, güzel yemekler, nefis pirinç şarapları önünde biraz zaman geçirirmiş. Ama hiç gülümsemez, solgun yüzünde büyük bir sıkıntı okunurmuş. Şehrin en saygın yurttaşının oğlu olduğu ve hesabı hep o ödediği için gençler sık sık onu davet ederlermiş. Ama bir bahane uydurup gelemeyeceğini söylediğinde, memnun olurlarmış. Çünkü asık yüzü zevklerini kaçırırmış.

Baba, oğlunun bu durumundan ciddi bir biçimde kaygı duyuyormuş. "Ben ölünce işin başına geçtiğinde ne olacak! Kiheici hiçbir şeyle ilgilenmiyor. Asık yüzü bütün müşterileri

kaçırtır. O zaman, babamın kurduğu iş ne olacak!" Zengin tüccar sık sık böyle düşünürmüş, oğlunda yaşama sevincini uyandırmak için ne yapacağını bilmiyormuş. Babası azarladığında, Kiheici kibarca dinler, onun tüm arzularını yerine getirirmiş ama bir türlü neşeli olamıyormuş.

Aynı semtte bir başka tüccar daha varmış. İşleri o kadar iyi gitmese de dürüst ve zeki bir adammış. Herkes ona saygı duyarmış. Sağlığı yerinde olduğu sürece ailesinin hiçbir eksiği olmamış. Basit bir yaşamları varmış ama memnunmuşlar; tek oğullarına iyi bir eğitim vermişler. Ama bir gün, tüccar hastalanmış ve kısa süre sonra toprağa verilmiş. Dul kadın iş dünyasından hiç anlamazmış. Tek oğlu Tokubei ile kısa süre sonra darlık çekmeye başlamışlar. Tokubei büyüyünce kendisini ve annesini geçindirmek için bir iş aramak zorunda kalmış. İş ararken zengin tüccarın yanına varmış. Tokubei çalışkan ve titizmiş. Yeteneklerini kanıtlamış, öyle ki zengin tüccar hesap kitaplarını ona bırakmış ve kısa süre sonra da onu ailesine sokmuş. Oğlunun ilgisini çektiğini, onunla dostluk kurduğunu gördükçe delikanlıya iyice bağlanıyormuş. Oğlu ünlü İz tapınaklarını ziyarete giderken yeni işçinin kendisine eşlik etmesini isteyince seve seve izin vermiş bu yüzden.

"Sonunda oğlum bir şeylere ilgi duymaya başladı; belki değişir", demiş mutlu olan baba.

İki genç, Kiheci ve Tokubei yola koyulmuş. Yol onlara kısa gelmiş. Tokubei eğlendirici bir sürü öykü biliyormuş ve sık sık Kiheici'nin yüzü sıkılgan bir gülümsemeyle aydınlanıyormuş. Bazen o bile bir öykü anlatıyormuş. Bir akşam, yorucu bir günden sonra, köyün biraz dışında, yolun kıyısında güzel görünüşlü bir hana varmışlar.

"Geceyi burada geçirelim", diye önermiş Kiheci. "İyi bir hana benziyor. Mutlaka iyi yemekleri, içkileri vardır. Şehre kadar sürünmenin ne gereği var! Yorgunluktan zor yürüyorum."

Tokubie ona katılınca hana yaklaşmışlar. Onları kapının önünde yaşlı ve göbekli hancı karşılamış. Kiheici'nin zengin giysilerini görünce saygıda kusur etmemiş. "Beyefendiler zevk

için yolculuk yapıyorlardır. Yoksa sizi bölgemize getiren bir iş yolculuğu mu? Sizin kadar ünlü konukları yoksul hanımızda ağırlamak bizim için ne büyük şeref!

Sizlere en iyi odalarımızı vereceğim. Memnun kalacaksınız mutlaka."

Durmadan eğilerek bu sözleri bir çırpıda söylemiş, sonra konukları eve götürmüş. Orada onları hancının karısı karşılamış. Kocasından daha büyük bir saygı göstermiş. Merdivende önden giderek onlara odalarını göstermiş. Sonra yerlere kadar eğilerek izin istemiş. Akşam yemeğini hazırlamak istiyormuş.

Tokubei merakla çevresine bakınmış ve kapının üstünde şu yazıyı farketmiş: "Burada hiçbir yoksul uyumadı daha."

Kiheici'yi dirseğiyle dürtmüş "Anla ne kadar seçkin bir hana adım attığımızı! Burası sadece zenginler içinmiş."

"Bu kez aldandılar", diyerek gülmüş Kiheici. "Sen yoksulsun ama buna karşın, en iyi odada uyuyacaksın."

Güle oynaya akşam yemeğini yedikten sonra, birbirlerine iyi geceler dilemişler ve herkes kendi odasına gitmiş. Tokubei hafif örtülere sarılmış ama bütün yorgunluğuna karşın, bir türlü uyuyamıyormuş.

Yatakta dönüp duruyormuş. Gözkapakları gittikçe ağırlaşıyor ama uykusu bir türlü gelmiyormuş.

"Bu kadar lüks, bir yoksula göre değil. Kapının üzerindeki yazı yalan söylememiş", demiş sonunda Tokubei.

Yatakta dönüp dururken ocakta bir şey kımıldıyor gibi gelmiş. Uyuyormuş gibi kımıltısızca beklemiş. Ama olanları dikkatle gözlemek için gözlerini kocaman açmış. Ocağın yanında küçük bir kadın eğilmiş bir şeyler yapıyormuş. Bir süre sonra, ocağı gidip gelen kadının hancının karısı olduğunu görmüş. Sanki bir tarlada çalışıyor gibi eğilip kalkıyormuş. Genç adam biraz daha gayret gösterince kadının küllere pirinç diktiğini görmüş. Daha beşe kadar saymadan filizlenip boy atmaya başlıyorlarmış. Çabucak büyüyerek başaklarla doluyorlarmış. Bir süre ocakta başka bir şey olmamış.

Yalınızca başaklar olgunlaşıyormuş. İyice sararınca kadın onları kesmiş ve tahtadan bir döveçle dövmüş, sonra ağır ağır yoğurmuş. İşini tam bitirdiği sırada, gün ağarıyormuş. Horozun ilk ötüşüyle her şey ortadan kaybolmuş, ocakta küller varmış.

RESİM

Tokubei gözlerini ovuşturmuş. “Demek uyudum! Düş görmüş olmalıyım!” Odaya bakmış. “Ama sanki gerçekmiş gibi her şeyi açık seçik gördüm”.

Kalkıp ocağı incelemiş. Dikkati çeken hiçbir şey görmemiş. Öyle, sıradan bir ocakmış! Sonra Tokubei aynaya bakmış. Uykusuzluktan solgun yüzünde kızarmış gözleri kendisine bakıyormuş.

“Düş görmüş olayım, olmayayım, farketmez. Burada bir şeyler açık değil”, diye karar vermiş ve dostunu uyarmak için yandaki odaya koşmuş.

“Sana vereceklerini sakın yeme”, demiş. “Özellikle de pirinç pastasını”. Sonra ona gördüklerini anlatmış.

Kiheici onunla eğlenmiş. “Ama bu çok aptalca! Ocağa pirinç dikeceksin ve aynı gece biçeceksin, olur mu öyle şey! Düş görmüş olmalısın. Sonuçta, böyle hanlarda uyumaya alışkın değilsin!”

Tokubei incinmiş: “Sana gözlerimle gördüklerimi söyledim. İster inan, ister inanma. Ama seni uyarıyorum; sakın pirinç pastası yeme.”

Az sonra, Kiheici kibarca kapısının çalındığını işitmiş. Kapı açılmış ve bir tepside konuğunun kahvaltısını taşıyan hanemin karısı içeri girmiş. Kiheici Tokubei’nin alınmış yüzünü anımsayınca gülümsemiş. İştahla pirinç pastalarına saldırmış. Birinciyi yemiş, hiçbir şey olmamış.

“Tokubei gerçekten çok garip düşler görmüş”, demiş kendi kendine. İkinci pastaya başlamış. Daha pastayı bitirir bitirmez odada Kiheci’nin yerinde kara bir at duruyormuş. Kahvaltısını getiren kadın kötü kötü gülmüş ve direnen atı hemen ahıra götürmüş.

Bu sırada Tokubei odasında oturuyormuş. Hancının karısının getirdiği yemeklere elini sürmemiş ve Kiheici’nin kendisini çağırmasını beklemiş. Yola çıkmaları gerekiyormuş.

Uzun zaman beklemiş, bir ses gelmeyince kalkıp dostunun odasına gitmiş. Ama Kiheici ortada yokmuş. Odada yalnızca üzerinde birazı yenmiş kahvaltıyla küçük bir masa varmış. Tokubei kaygıyla evden dışarı çıkmış. Tam o sırada hizmetçiler gözlerinden iri gözyaşları dökülen kara bir atı ahıra götürüyorlarmış. Tokubei korktuğunun gerçekleşmesinden kuşkulanmış.

Büyük bir öfkeyle koşup hancıyı bulmuş. “Dostuma ne yaptınız! Nerede o?” diye bağırmış hancıyı sarsarak.

“Bilmiyorum beyefendi hazretleri, bilmiyorum”, diye gevelemiş hancı.

O sırada, karısı yaklaşmış ve yapmacıklı bir gülümsemeyle “Kocama karşı neden sertsiniz! Neden kızdınız delikanlı? Genç beyefendiye kahvaltısını ben götürdüm. Büyük bir zevkle yediğine tanıklık edebilirim. Dostunuz sizden önce gitmiş ve sizi yolda bir yerlerde bekliyor olabilir. Hesap ödendi, dert etmeyin”.

Tokubei bu alaycı sözlere ne cevap vereceğini bilmiyormuş. Odasına dönüp çıkınını hazırlamış. Ama handan ayrılmadan önce, ahıra gitmiş ve bir sürü atın arasında bir yemliğe bağlanmış üzgün kara atı bulmuş.

Tokubei onu tatlılıkla okşamış ve “Sözümü dinlememen bak başına neler açtı!” demiş. “Yoluma yalnız devam edeceğim. Bilgelere sana nasıl yardım edebileceğimi soracağım.”

Böylece Tokubei yoluna yalnız devam etmiş. Yolculuk kolay olmamış; çünkü bütün para Kiheici’nin bavulundaymış ve hancıların eline geçmiş. Geçimini daha kolay sağlayacağını düşündüğü büyük şehirlere gitmekmiş niyeti. Belki onca insanın yaşadığı büyük şehirlerde dostunu kurtaracak birini bulma şansı da olabilirmiş.

Pazar yerlerinde dolaşmış, çay salonlarında çeşitli insanlarla konuşmuş, ünlü manastırları ziyaret etmiş, tanınmış

tanınmamış keşişlere sormuş ama boşuna! Akıl danışabileceğini düşündüğü herkese başvurmuş, kara atı insan şekline döndürmenin bir çaresi olup olmadığını sormuş. Krallığın yarısını dolaşmış ama hiçbir şey öğrenememiş.

“Şehirlerde, manastırlarda bir başarı sağlayamadım. Ben de dağlara gideceğim. Belki oralarda bana yardım edebilecek bilge bir keşişle karşılaşabilirim.”

Şehirleri terkederek araştırmasını köylerde sürdürmüş; ama boş çaba! Kiheici ile yola çıktıklarından, handa yattıklarından beri, tam bir yıl geçmiş ama Tokubei dostunu nasıl kurtaracağını hâlâ bilmiyormuş. Bir köyün halkı, komşu bir köyde bilge bir keşişin olduğunu, belki kendisine bir yardımı olacağını söylediğinden dağlarda dolaşıyormuş. Tokubei’nin artık hiç umudu kalmamış ama hiçbir fırsatı değerlendirmeden edemiyormuş. Bu yüzden komşu köye gidiyormuş. Dağlarda iki gündür yolunu arıyormuş.

İçindeki son yiyeceğiyle çıkınını çayırların üstüne bırakıp yüksek bir noktadan yolunu daha iyi bulacağını düşünerek bir tepeye tırmanmış. Gerçekten de bir patika keşfetmiş. Ama patikayı izlemeden önce biraz dinlenmek ve bir şeyler yemek istiyormuş. Dağlarda daha ne kadar dolaşacağını bilmediğinden, az kalan azığına günlerdir dokunmamış. Artık yolunu bulduğuna göre, açlığını rahat rahat bastırabilirmiş. Ama çayırın üstündeki çıkınını boş bulunca çok şaşırmış. Çevresine bakınmış ve çıkınının bulunduğu yerde sakalındaki son kırıntıları silen gümüş saçlı bir yaşlı görmüş.

Yaşlı genç adamı farkedince hiç korkmamış; ona sevimli sevimli gülümsemiş. “Peksimetlerin iyiymiş”, demiş. “Çoktandır bu kadar nefis peksimet yememiştim. Senin gelmeni beklemeden yediğim için bana kızmadın ya! Biliyorsun, yaşlıyım, uzun zamandır hiçbir şey yemedim. Çıkınındaki peksimetleri görünce dayanamadım.”

Bu sözler üzerine Tokubei’nin öfkesi geçmiş.

“Ne yapalım! Beğendiğine sevindim. Köy uzak değil, orada kendime yiyecek bir şey bulabilirim.”

“Son yiyeceğini yiyen obur bir yaşlıya kızmadığına göre, iyi bir delikanlı olmalısın. Başka yiyeceğin olmadığını bilmiyordum. Seni bu dağlara getiren nedir? Seni daha önce hiç görmedim. Belki bir şey arıyorsun. Ne arıyorsan, söyle bana.”

“Çok teşekkürler, büyükbaba. En büyük şehirlerde, ünlü manastırlarda bana bir öğüt verecek kimse bulamadım. Sen bana nasıl yardım edebilirsin!” diye cevap vermiş Tokubei.

“Sen hele derdini bir söyle. İçtenlikle seni ödüllendirmek istiyorum. Ben sıradan bir yaşlı değilim, dağların ciniyim. Seni tanımadığım için, sınamak istedim.”

Tokubei sevinçten uçmuş. O zaman, dostunun başına gelenleri, neredeyse bir yıldır hancıların atı olarak yaşadığını anlatmış.

“Hım, hım..” diye düşünmüş dağlar cini. “Bu kolay olmayacak! Sana bir öğüt verebilirim. Ama çok sabırlı olman gerekiyor. Beni iyi dinle, hep doğuya doğru yürü. Batıdan doğuya doğru inen bir yamaçta büyük bir patlıcan tarlası buluncaya kadar yürü. Tarlayı bulunca her bitkiyi tek tek incelemen gerekecek. İçlerinden birinin yedi patlıcanı var. Onu bulacak, onları özenle toplayacak ve dostuna götüreceksin. Yedisini de arka arkaya çiğ olarak yediği zaman, büyü bozulacak.”

Öğüdünü bitirir bitirmez sanki toprak yutmuş gibi ortadan kaybolmuş. Tokubei şaşırarak çevresine bakınmış. Yalnızca boş çıkın düş görmediğini kanıtlıyormuş. Gerçekten dağların çiniyle konuşmuş. Çıkınını yerden almış, hafif bir şıngırtı duyunca şaşırmış. Çıkında birkaç altın varmış.

“Birkaç peksimete karşılık ne zengin ödül! En azından geçinme sıkıntım olmayacak”, demiş Tokubei sevinerek. Uzun ve zor yolculuğuna başlamış.

Şimdi dostuna yardım etmenin çaresini biliyormuş ama gerçekten kolay değilmiş. Önce dostunu iyileştirecek bitkiyi bulmak gerekiyormuş.

Hep doğuya doğru yürüyormuş. Büyük, küçük, batıdan doğuya doğru inen yamaçlarda bir sürü patlıcan tarlasına rastlıyormuş. Diz çöküp yedi patlıcanı olan bitkiyi bulmak için patlıcanları tek tek inceliyormuş. Tarlanın birini inceler incelemez ötekine geçiyormuş. Dört, hatta beş patlıcanlı birkaç bitkiye rastlamış. Bir keresinde hedefine ulaştığını bile sanmış. Bir, iki, üç, dört, beş… diye sayıyormuş. Sonra düş kırıklığıyla kalkmış; hepsi altı taneymiş.

Yorgunluktan bitkinmiş, eğilip kalkmaktan sırtı ağrıyormuş. İster kapalı, ister açık olsun, gözlerinin önünde hep patlıcanları görüyormuş. Ama hep ilerliyor, bir tarladan ötekine geçiyormuş. Bitkileri yeniden inceliyormuş. Sonunda bir tarlanın doğu ucunda çok patlıcanı olan bir bitkiye rastlamış. Başlamış saymaya… beş, altı, yedi!

Her yanına bir canlılık gelmiş. Yedi patlıcanı çıkınına yerleştirmiş ve hanın yolunu tutmuş. Neşeyle yürüyormuş. Yakında dostunun acısı son bulacakmış. Basit bir yemek karşılığında kendisine iyi bir öğüt veren, üstelik para bırakan dağların cinine karşı borçluluk duyuyormuş.

Altın paralar aklına bir fikir getirmiş. Hana yaklaşmadan kalan parasıyla komşu şehirden kendisine zengin bir kimono satın almış ve zengin bir aileden bir gencin yolculuk için ihtiyacı olan her şeyi kiralamış. Sonra, gururla ve ağır adımlarla hana doğru yürümüş.

Şatafatlı giyinmiş genç adamı görünce hancılar saygıyla onu karşılamaya gelmişler.

“Çok uzun yoldan, İz tapınaklarından geliyorum”, demiş Tokubei. “Yorgunum ve geceyi hanınızda geçirmek istiyorum. Umarım, bana göre bir odanız vardır.”

“Ooo, beyzadem, hanımızda hep sizin gibi saygıdeğer beyler yatarlar. Size en iyi odamızı vereceğiz. Çok memnun kalacaksınız.”

Yerlere kadar eğilerek Tokubei’yi eve götürmüşler. Kibirli genç adam birbirlerine yaptıkları göz işaretini farketmemiş olmalıymış. “Ne av!” demek istiyorlarmış.

Tokubei'yi bir yıl önce zavallı Kiheici'nin kaldığı odaya götürmüşler. Sonra, yerlere kadar eğilerek soylu konuklarına banyo hazırlamak üzere uzaklaşmışlar.

Hancılar odadan çıkar çıkmaz Tokubei arkadaşını aramak için gizlice ahıra sızmış. Onu bir köşede zayıflamış, her yeri kanlı çiziklerle kaplı durumda bulmuş. Açlık ve ağır işler altında öyle ezilmiş ki yemliğin önünde her şeye karşı ilgisiz ve duyarsız, öylece duruyormuş. İçeriye kimin girdiğini görmek için başını bile çevirmemiş. Tokubei yanına yaklaşıp yelelerini okşamış ve "Artık üzülme", demiş. "Seni insan biçimine döndürecek çareyi getirdim. "Kimonosunun yenlerine sakladığı çıkınından ilk patlıcanı çıkarmış ve kara ata uzatmış.

"Eski haline dönmen için, işte bunu yemen gerekiyor."

At birinci patlıcanı yemiş, sonra ikincisini, sonra üçüncüsünü. Dördüncüsünü zar zor yemiş, sonra beşincisini yemek istememiş.

Tokubei kızmış: "Seninle işimiz var! Anlaşılan at olmaktan hoşlanıyorsun! Pekâlâ, sen bilirsin! Eğer daha yemezsen, at olarak kalırsın."

Kiheici'yi yazgısıyla başbaşa bırakıp gitmekle korkutunca yedi patlıcanı sonunda yedirmeyi başarmış. Son lokmayı yutar yutmaz yemliğin önünde, kara atın bulunduğu yerde Kiheici duruyormuş. Ama çok zayıf ve solgunmuş.

Tokubei onu çözmüş ve "Şimdilik yandaki ormanda saklan. Benim hancılarla görülecek bir hesabım var", demiş.

Tokubei odasına dönmüş ve kendisine mükemmel bir akşam yemeği hazırlatmış. Hatta, yolculuğu sırasında satın aldığını ileri sürdüğü harika pirinç pastalarının tadına bakmaları için hancıları da yemeği paylaşmaya davet etmiş. İkisi de daveti kabul edip yerlere kadar eğilerek teşekkür etmiş. Bu onlar için büyük bir onurmuş. Onlara görünmeden davetine teşekkür etmek için genç adama getirdikleri pirinç pastalarını şehirden satın aldığı sıradan pirinç pastalarıyla değiştirmiş.

Tokubei'nin kendilerine sunduğu pirinç pastalarını iştahla yemişler ama ikinci pastayı bitirir bitirmez at haline gelmişler. Kişnemişler şaha kalkmışlar, ama boşuna! Tokubei hizmetçileri çağırmış ve atları ahıra götürmelerini söylemiş. Sonra, ormana gidip Kiheici'yi bulmuş. İki dost iyi bir gece geçirmiş. Ertesi gün, hancıların mallarını ve iki atı satmışlar. Tokubei kiraladığı eşyaları geri vermiş, dönüş yolculuğu için kendisi ve Kiheici için gerekli şeyleri satın almış. Artık onları hiçbir şey durduramazmış.

Zengin tüccar oğluna sarılmış, çok mutluymuş. Ne endişeler çekmiş. Yalnız o değil, Tokubei'nin anası, zavallı dul kadın delikanlıların dönmesi uzayınca nasıl da üzülmüş! Tüccar her yana haberciler salmış. Ama hiçbir şey öğrenememişler. İz'e varmış olmazlarmış; çünkü tapınaklar şehrinde kimse onları görmemiş. Artık oğlundan umudunu kesmiş, yasını tutmaya başlamış. Zavallı dul kadın günlerce, gecelerce gözünü yummamış. Artık sağ salim karşılarında duruyorlarmış ve sevinçlerinin sınırı yokmuş. Tokubei ve Kiheici başlarına gelenleri anlatmışlar. Tüccar, Tokubei'nin gösterdiği bağlılığı öğrenince mallarını iki eşit parçaya bölmüş ve birini Tokubei'ye vermiş.

"Sen olmasan, bugün oğlum olmayacaktı. Malım ikinize de yeter."

O günden sonra, ikisi de mutlu yaşamış. Ama Kiheici de büyük değişme olmuş. Tanınmayacak kadar değişmiş. Artık yaşamaktan tat almaya başlamış. Zenginliğinden ve dostlarından zevk alıyormuş. Ama zor koşullarda çalışmanın ne olduğunu da öğrenmiş.

16

Masal

BAY HANSAEMON SİNEK YUTUNCA NELER NELER OLMUŞ

Bir zamanlar, Nagoya şehrinde Hansaemon adında zengin bir kumaş tüccarı yaşarmış. Bir kadeh sakiyi her şeyin üstünde severmiş. Şarabı o kadar severmiş ki sıradan porselen bir bardak ona yetmezmiş. Böylece bir küp dolusu sakiyi alacak büyüklükte lake bir maşrapa yaptırmış kendisine.

Bir gün, çoğu zaman olduğu gibi güzel bir öğle yemeğinden sonra Bay Hansaemon gözde maşrapasına saki doldurtmuş, maşrapayı iki eliyle kavramış, gözlerini kapamış ve lıkır lıkır içmiş. O sırada, meraklı bir sinek çevresinde uçuşuyormuş. Uşaklar sineği kovalamak isteyince doğruca maşrapaya düşmüş. Uşaklar uyarıncaya kadar Bay Hansaemon son yudumda sineği de yutmuş.

Uşaklar efendilerinden af dilemişler. İçtiğinde hep keyifli olduğundan onları bağışlamış. Ne ki sinek karnındaymış! Karnında uçuşuyor, vızıldıyormuş ve bu durum bay Hansaemon'un hiç hoşuna gitmiyormuş. Sandalyesine yerleşmiş ve kendisini ünlü doktor Bay Hori'ye taşıtmış.

Doktorun sorusu üstüne, Bay Hansaemon şikâyetlerini anlatmış: "Doktor, bugün nefis bir saki içtim. Ama ne yazık ki bu arada bir sinek yuttum. Şimdi karnımda uçuşuyor, vızıldayıp duruyor. Çok berbat bir durum! Söyleyin doktor, ne yapmalıyım!"

Doktor derin derin düşünmüş, başını eğmiş ve "En iyisi, siz bir kurbağa yutun", demiş. "Kurbağa sineği yakalar, siz de rahat edersiniz."

Bay Hansaemon ona teşekkür etmiş ve hemen kendisini eve taşıtmış. Bir kurbağa yakalamaları için uşakları hemen bahçeye yollamış. Kurbağayı yutmuş, bir süre sonra karnındaki vızıltı kesilmiş.

Ama bu kez de Bay Hansaemon'un karnında sineğin yerinde bir kurbağa varmış. Kurbağa yerinden hiç mi hiç hoşnut değilmiş. Sıçrıyor, vıraklıyormuş. Hansaemon yine sandalyesine oturarak kendisini ünlü doktor Bay Hori'ye taşıtmış.

Şikâyetini anlatmış: "Doktor, söylediğiniz gibi bir kurbağa yuttum. Artık sinek vızıldamıyor ama onun yerinde kurbağa durmadan sıçrıyor, karnımda vıraklayıp duruyor Bu da hiç hoş değil! Ne yapmalıyım?"

Doktor derin derin düşünmüş, başını önüne eğmiş ve sonra "Madem karnınızda kurbağa var, bir yılan yutun. Yılan kurbağayı yer, siz de rahatlarsınız."

Bay Hansaemon teşekkür etmiş, kendisini evine taşıtmış. Uşakları bir yılan yakalamaları için bir dere kenarına göndermiş. Yılanı yutmuş, kurbağanın işi bitmiş.

Ama bu kez de yılan yerinden hoşnut değilmiş. Islık çalarak kıvranıp duruyormuş. Bu durum elbette bay Hansaemon'un hiç mi hiç hoşuna gitmiyormuş.

Gidip ünlü doktor Hori'ye danışmaktan başka yapacak şey kalmamış.

"Doktor doktor, önerdiğiniz gibi bir yılan yuttum. Artık kurbağa beni rahatsız etmiyor. Ama onun yerinde yılan ıslık çalarak kıvranıp duruyor. Çok rahatsız edici bir durum. Ne yapmalıyım?"

Bu kez doktor uzun uzun düşünmüş, sonra "Madem yılan sizi rahatsız ediyor, siz de yabandomuzu yutun. Yabandomuzu yılanı öldürünce rahatlayacaksınız."

Bay Hansaemon teşekkür etmiş ve hemen uşaklarını bir yabandomuzu yakalamaları için ormana göndermiş. Onu yutmuş, gerçekten de bir süre sonra, yılanın ıslıkları kesilmiş.

Ama yabandomuzu yılandan daha betermiş. Bir o yana bir bu yana koşuyor, homurdayarak ayaklarıyla tepiyormuş.

Dayanılacak gibi değilmiş. Bir çare bulması için yeniden doktora gitmek zorunda kalmış Bay Hansaemon. "Doktor, bana yardım edin. Yabandomuzu yılanı öldürdü ya, karnımı da altüst etti. Durmadan homurduyor. Dayanılacak gibi değil! Ne yapmalıyım?"

Doktor yine uzun uzun düşünüp sonunda "Yabandomuzuna karşı yapılacak en iyi şey, bir avcı bulmak. Avcıyı yutun, yabandomuzunu öldürecektir. Siz de böylece rahatlayacaksınız."

Bay Hansaemon bilge doktora teşekkür etmiş ve evine koşmuş. Bir avcı bulmaları için uşaklarını hemen dağlara yollamış. Ertesi gün avcı gelince Hansaemon onu çabucak yutmuş.

Doktor haklı çıkmış. Bir süre sonra, Bay Hansaemon'un karnında silah sesleri işitilmiş. Avcı yabandomuzunu öldürmek istiyormuş. Ama Hansaemon karnındaki koyu karanlıkta hedefi bulmakta zorluk çekiyormuş. Son kurşunda yabandomuzunu vurmuş. Dışarı çıkmak için kendisine bir yol açmasını sağlayacak cephanesi kalmamış. Bu yüzden, hâlâ Bay Hansaemon'un karnındaymış.

17

Masal

DOKUZ KEŞİŞ

Genç bay Kakiemon Osaka'lıymış ama ailesi yoksullaşıp yalnız kalınca şansını başşehir Edo'da denemeye karar vermiş. Düşüncelerini hemen gerçekleştirirmiş. Böylece ertesi gün Edo'ya doğru yola çıkmış.

Edo'ya varınca zengin bir tüccarın yanında iyi bir iş buluncaya kadar pazarda, evlerin çevresinde birkaç gün dolaşmış. Hesabı kuvvetliymiş, müşterilere karşı nazikmiş ve hırsızları kapıya atmasını iyi beceriyormuş. Kısa sürede tüccarın gözüne girmiş. Şans ona yeniden gülüyor gibiymiş.

Bir gün acele bir iş için efendisinin evine gitmesi gerekmiş. Bahçede çiçek açmış ağaçların arasında dolaşan fevkalade güzel bir genç kız görmüş. Kız güzelliğiyle çiçekleri bile gölgede bırakıyormuş.

Kakiemon tanımadığı güzel kıza vuruluvermiş. Ama kızın efendisi zengin tüccarın kızı olduğunu öğrenince dünya başına yıkılmış. Tüccar kendisi gibi bir baldırı çıplağa kesinlikle kızını vermezmiş. Kakiemon üzüntüsünden eriyormuş. Şehrin zevklerinden kaçıyormuş. Arkadaşları işten çıkınca onu eğlenmeye çağırıyorlarmış ama boşuna! Buna karşın, efendisinin evine gitmek için fırsat kolluyormuş. Sık sık pekâlâ bekleyebilecek haberler götürmek için günde birkaç kez eve koşuyormuş.

Genç kızın yakışıklı oğlanı farketmesi uzun sürmemiş, onu beğenmiş. Bir süre sonra gizlice mektuplaşmışlar. Katı babayı nasıl razı edeceklerini düşünmeye başlamışlar. Sonunda, Kakiemon kızını istemek için Oran'ın babasını ziyaret etmeye karar vermiş.

Bu küstahlık karşısında zengin tüccar çok sinirlenmiş ve genç adamı bir güzel paylamış. “Bir hafta sonra nasıl geçinebileceğini bile bilmeyen senin gibi bir serseri gelmiş, kızımla evlenmek istiyor. Olacak şey mi bu! Başşehrin en zenginlerinin kızımı istediklerini bilmiyor musun! Çekil git karşımdan, bir daha gözüme görünme.”

Kakiemon mahvolmuş. Bu söz yağmuruna cevap verecek cesareti bile yokmuş.

Tüccar öfkesi biraz yatışınca daha sakin bir şekilde: “İyi bir işçinin değerini bildiğimi göstermek için, bu garip sözlerini unutmak isterim”, demiş. “Yanımda çalışabilirsin ama şimdi gözüm görmesin seni”. Kakiemon’u odadan kovmuş.

Oran bu katı kararı öğrenince ağlayıp sızlamaya başlamış. Bir türlü yatışmıyormuş. Babası Kakiemon’u görmesini de yasaklamış. İki oda hizmetçisi kadın bir an yanından ayrılmıyormuş. Kakiemon’a gelince; onu türlü görevlerle ülkenin çeşitli yerlerine gönderiyormuş. O kadar ki gençler artık birbirlerine çekingen bir gülümseme bile gönderemiyorlarmış. Kakiemon kendisini işine vermiş, kazandığı her bakır parayı bir köşeye ayırıyormuş. Ama bu şekilde tüccarın kabul edebileceği kadar zengin bir damat olamayacağı besbelliymiş.

Oran üzüntüsünden yataklara düşmüş. Hiçbir doktor onu iyileştiremiyormuş. Günden güne soluyor, zayıflıyormuş. Kakiemon diyor, başka bir şey demiyormuş. Zengin tüccar ülkenin en iyi doktorlarını getirtmiş. Hepsi de omuzlarını kaldırarak “Elimizden bir şey gelmez”, demişler. “Bu fiziksel bir hastalık değil, gönül hastalığı. Genç kız iyileşmek istemezse, hastalığı daha da ağırlaşır.”

Sonunda tüccar yavaş yavaş ödünler vermeye başlamış. Ya kızını yitirecek ya da Kakiemon’u damat olarak kabul edecekmiş; başka seçeneği yokmuş.

Kakiemon’u çağırtmış; “Damadım olmanı istemediğimi biliyorsun”, demiş. “Ama kızım çok ağır hasta. Seninle evlenmek onu iyileştirebilir. Ama şunu iyi bilesin; parama sahip olamayacaksın. Kızımı varlıklı bir ailenin tek kızına

yaraşır biçimde almak zorundasın. Bunu başaramazsan, o zaman…” Derin bir iç çekmiş.

Kakiemon hemen Osaka’ya gitmiş. Doğduğu şehrin yakınlarında terkedilmiş bir prens sarayı olduğunu hatırlamış. Perili olduğu için yıllardır kimse orada oturmuyormuş. Kakiemon hayaletlerden korkmuyormuş, korksa da Oran’ı karısı olarak görmek umudu bütün korkularını siliyormuş. Osaka’ya varınca prensin huzuruna kabul edilmek için izin istemiş.

“Altesleri, sarayınızı birkaç günlüğüne bana verirseniz, hayaletlerden temizleyeceği me söz veriyorum.”

“Sarayı neden istiyorsun?” diye sormuş prens.

Kakiemon düğünü için saraya ihtiyacı olduğunu açıklamış. Edo’lu zengin tüccarın koşulunu anlatmış. Genç adamın inatçılığı prensin hoşuna gitmiş. Sarayı bir süre için vereceğini söylemiş.

“Sakın düğün sana hayaletleri unutturmasın!” diye gülerek takılmış.

Kakiemon Edo’ya dönmüş, hemen zengin tüccarın evine varmış. “Zengin bir tüccar kızı, bir burjuva olmasına karşın, kızınızı bir prens sarayında ağırlarsam, memnun olur musunuz?” demiş.

“Bir prens sarayında mı! Prens sarayına sen nasıl girebilirsin!” diye haykırmış şaşıran tüccar.

“Orası beni ilgilendirir. Benim için asıl önemli olan, koşulunuzu yerine getirmem. Siz gelin alayını Osaka’ya gönderin. Kızınızı orada bekleyeceğim.

“Bu oğlanda iş var”, demiş tüccar kendi kendine. “Aptal değil, üstelik yürekli de”. Artık düğüne karşı çıkması için bir nedeni kalmamış.

Oran bütün olanlara karşın, sonunda Kakiemon’un karısı olacağını öğrenince canlanmış. Yeniden eski sağlığına kavuşmuş. İki gün sonra neşeyle koşuyor, zıplıyormuş.

Düğün şenlikleri önce Edo'da yapılmış, arkasından gelin alayı Osaka'ya varmış. Orada da düğün şenlikleri bitince Kakiemon ve Oran kirişleri çürümüş, bahçesinde adam boyunda otlar bitmiş, terkedilmiş eski sarayda yalnız kalmışlar.

Artık sarayda oturuyorlarmış ama yemek bulma sıkıntıları sürüyormuş. Kakiemon balık satmaya başlamış. Yeterince para kazanması için çok uzaktaki pazara ulaşmak amacıyla gece yarısından önce yola çıkmak zorundaymış. Bu yüzden, Oran gece yarısından sonra sarayda yalnız kalıyormuş. Nasıl Kakiemon sırtında küfe, uzun ve yorucu yola aldırmıyorsa, Oran da sarayda hiç korkmadan kalıyormuş.

Yazgı sonunda kendilerini birleştirdiği için mutluymuşlar.

Kakiemon ve Oran uzun zaman sarayda yaşamışlar ama hiçbir şey olmamış. Kakiemon taze balık bulmak ve satmakla öylesine uğraşıyormuş ki sarayın perili olduğunu unutmuş. Oran da hayaletleri düşünmüyormuş. Bir gece, Kakiemon gittikten az sonra, uzun kara giysili üç keşişi birden karşısında görünce hiç de korkmamış. Her birinin elinde parlak bir ışık saçan kısa, kara mumlar varmış. Hiç gürültü çıkarmadan sarayın duvarlarından geçip Oran'ın karşısına geçmişler. Ağır ve sert adımlarla dans etmeye başlamışlar. Sabaha kadar Oranın yatağının çevresinde dans etmişler. Sonra arka arkaya Oran'ın üstünde bulunduğu hasıra yaklaşmış, parmaklarını dudaklarına götürerek kimselere bir şey söylememesi için onu korkutmuşlar. Bütün gece boyunca tek söz etmemişler.

Oran hiç sesini çıkarmadan cesaretle keşişlerin dansını seyretmiş. Sonra gözden kaybolunca rahatlayarak içini çekmiş. "Bunlar Kakiemon'un düğünden önce sözünü ettiği hayaletler olmalı. Bu gece olanları kimseye söylemememi istediler. Neden söyleyeyim ki! Kakiemon kaygılanacak. Beni sarayda yalnız bırakmak istemeyecek. Pazara balık götürmek zorunda. Sonra ne yer, içeriz biz!"

Kakiemon eve dönünce Oran onu neşeyle selamlamış, yemeğini vermiş ve yeniden pazara gitmesi gereken ana kadar onunla sohbet etmiş. Kakiemon gidince keşişler yine

gelecekler mi diye korkuyla beklemiş. Bütün gece gözünü kapamamış. Ama bu kez gece sakin geçmiş.

Üçüncü gece, uzaktan ağır ağır yaklaşan ve duvarlardan geçerek saraya giren ışıklar farketmiş. "Bunlar keşişler olmalı", demiş. Rahatlayıvermiş. Çünkü bir gece önce boşuna beklemek ona çok daha zor gelmiş.

Keşişler sessizce yaklaşmışlar. Bu kez gelenlerin giysileri beyazmış. Her birinin elinde beyaz, kalın bir mum varmış. Hiç konuşmadan sert hareketlerle Oran'ın çevresinde dans etmeye başlamışlar. Yalnızca mumların titrek alevleri hareketlerinin gölgelerini duvara yansıtıyormuş. Şafakta keşişler yeniden arka arkaya Oran'a yaklaşmış, parmaklarını dudaklarına götürerek susması için işaret etmişler. Sonra, Oran'ın nereye gittiklerini anlamasına kalmadan gözden kaybolmuşlar. Uykusuz üç geceden sonra, genç kız o kadar yorgun düşmüş ki hemen uyumuş. Kakiemon'un kahkahasıyla uyanmış.

"Neredeyse öğle oldu, hâlâ uyuyorsun! Yoksa akşam bir şey mi oldu?"

Oran hemen kalkmış ve yemeği hazırlamış.

"Görüyorsun, karın ne kadar şımarık! Zavallı Kakiemon ağır balık küfesinin altında eziyet çekerken o uyuyor!" demiş kocasına.

Dördüncü gece sakin geçmiş. Gece yarısından sonra keşişler gelmemişler. Oran rahatça yatmış, sabaha kadar uyumuş. Beşinci gece üç ışık görünmüş, duvarlardan geçmiş. Işık iyice yaklaşınca Oran sarılar giyinmiş üç keşiş görmüş. Kukuletaları yüzlerinin yarısını saklıyormuş. Ellerinde ışığı gözleri kamaştıran uzun, sarı mumlar taşıyorlarmış. Sarı keşişler de bütün gece boyunca Oran'ın yatağının çevresinde dans etmişler. Sabah olunca ellerini dudaklarına götürerek susması için onu korkutmuşlar.

Oran yedinci gece kimin görüneceğini merak ediyormuş. Kakiemon pazara gitmek üzere evden çıkar çıkmaz ışıkların dört bir yandan saraya doğru ilerlediğini görmüş. Ellerinde kısa, kara mumlarıyla üç kara keşiş güneyden, üç kalın, beyaz

mum taşıyan üç beyaz keşiş batıdan, son olarak da parlak alevler saçan uzun mumlarıyla üç sarı keşiş doğudan yaklaşıyormuş. Gözlerini Oran'a dikerek ağır ağır ilerliyorlarmış. Sonra, genç kadının yatağının çevresinde ağır danslarına başlamışlar. Bu kez keşişlerin hepsi birlikte gelmiş.

Keşişler birden danslarına ara vermiş ve Oran'ın oturduğu hasırın önünde durmuşlar. Sarı keşişlerden biri kalın ve derinden gelen bir sesle: "Yüreklisin Oran", demiş. "Yedi gün boyunca hiçbir şey söylemedin. Bizimle yalnız kalmaktan da korkmadın. Ödül olarak sana kim olduğumuzu açıklayacağız. Dinle; bundan çok çok zaman önce, acımasız bir savaş ülkeyi yakıp yıkıyordu. O dönemde şimdiki prensin atası hazinelerini gizlice sarayına sakladı. Ama savaşta öldü. Sırrını mezara götürdü. Yüzyıllardan beri burada saklanıyoruz. İnsanlara bir yararımız dokunmuyor. Güçlerimiz olduğuna sevinemiyoruz. Birinin bizi dinlemesi gerekiyordu. Ama şimdiye kadar kime göründükse, kaçtı. Kimse senin kadar cesur çıkmadı."

O sözlerini bitirince kara keşişler Oranı bahçeye götürmüşler. Yaşlı bir kiraz ağacını gösterdikten sonra kaybolmuşlar. Arkasından beyaz keşişler sarayın eşiğini göstermiş ve kaybolmuş. Son olarak sarı keşişler Oran'ı kemerli bir mahzene götürmüş ve gözden kaybolmuş.

O müthiş geceden sonra, Oran yatmış ve Kakiemon dönünceye kadar deliksiz bir uyku çekmiş. Kakiemon artık öğleye kadar uyumayı alışkanlık haline getirdiğini söyleyerek ona takılmış. O zaman, Oran son yedi gecedir sarayda olanları anlatmış. Sarayda dolaşan hayaletlerin kim olduğunu açıklamak için birlikte prensin yanma gitmişler.

Prens keşişlerin gösterdiği yerleri kazdırmış, hazineleri bulmuş. Bahçedeki ağacın altında küpler dolusu bakır paralar, eşiğin altında torbalar dolusu gümüş paralar ve mahzende sandıklar dolusu altınlar duruyormuş.

Bilmediği hazinelere sahip olmanın sevinciyle prens, Kakiemon ve Oran'ı bol bol ödüllendirmiş. Zengin tüccar bir daha damadından utanmamış. Tersine kızını ona verdiğine

seviniyormuş. Oran, Kakiemon'a sık sık keşişlerin sert dansını taklit eder ve ikisi birlikte mutlulukla gülermiş.

18

Masal

TİLKİNİN İYİLİKSEVERLİĞİ

Bir zamanlar bir köyde bir büyükbaba ile büyükanne varmış. Büyükbaba küçük tarlasında çalışır, ormanda kuru odun toplarmış. Doğruluğu ve acıması bol yüreğiyle bütün yörede herkes ona saygı duyarmış. Bir karıncayı bile incitmezmiş. Büyükanne biraz kavgacıymış ve çenesi kuvvetliymiş. Ama çok çalışkanmış ve evini derli toplu tutarmış. Bütün yaşamları boyunca sabahtan akşama kadar çalışmışlar ama zengin olmamışlar. Gittikçe yaşlanıyorlarmış, bir köşede birikmiş paraları yokmuş.

Odun yükünün altında iki büklüm evine dönerken büyükbaba sık sık “Şimdilik idare ediyoruz”, dermiş. “Hâlâ odun toplayıp pazarda satabiliyorum. Ama bunları yapacak gücüm kalmayınca halimiz ne olacak! Bize kim bakacak!”

Büyükanne onu onaylarmış: “Doğru. İleride bizi ne bekliyor! Yaşam olmadığı belli. Durmadan çalışıyoruz ama yaşlılık günlerimiz için köşeye birkaç bakır para koyamadık.”

Büyükbaba pazara her odun götürdüğü zaman, bu kez köşeye koyacak birkaç kuruşları olacağını umut ederlermiş. Ama ne yaparlarsa yapsınlar, para artıramıyorlarmış. Bir keresinde tuzları olmuyormuş, bir başka kez çiftlik kirasını ödemeleri gerekiyormuş. Üstelik kirayı ödemek için borç bile almaları gerekirmiş. Sonradan borçlarını ödemeleri bir türlü bitmiyormuş.

Bir gün, büyükbaba pazardan dönüyormuş, bu kez şansı yaver gitmiş. Borcunu ödedikten sonra, elinde birkaç bakır para kalmış.

“Büyükanne ne kadar sevinecek”, diyormuş kendi kendine. “Bu parayı sandığa atacağım. Sonunda yaşlılık günlerimiz için köşeye birkaç kuruş koymaya başladık.”

Neşeyle ilerliyormuş. Köye yaklaşırken ırmağın kurumuş yatağında bir sürü oğlanın zıpladığını görmüş ve yakınmalı çığlıklar işitmiş. Köyün oğlanları bir tilkiyi tuzağa düşürmüş, zavallı hayvana eziyet etmekten zevk alıyormuş. Biri kuyruğunu çekiyor, öteki şişliyormuş. Hepsi tilkiyle alay ediyormuş. “Seni yaşlı kurnaz! Nasıl, düştün mü tuzağımıza! Dedikleri kadar kurnazsan, kurtul da görelim.”

Büyükbaba hayvana acımış. Tilkinin gözleri öylesine acıklı bakıyormuş ki!

“Utanmıyor musunuz!” diye oğlanlara bağırmış. “Zavallı hayvana işkence etmek ayıp değil mi! Tilkiyi hemen serbest bırakın.”

Ama oğlanlar onunla eğlenmekle yetinmişler. “Siz kendi işinize bakın. Tilkiyi biz yakaladık. Yani o bizim. Ne istersek yaparız. Tilkiye çok acıdınızsa, satın alın. Size uygun fiyata bırakırız.”

Büyükbaba düşünmüş. Tilkiye gerçekten açıyormuş, tek başına bu oğlanlara karşı bir şey yapamazmış. İlk kez köşeye koyacak birkaç kuruşu olmuş. Ne yapsaymış! Ama tilki daha yürek paralayıcı biçimde inlemeye devam ediyormuş. Büyükbaba kararını vermiş. Kesesini çıkararak içindeki bütün parayı oğlanlara vermiş. “Hâlâ elim kolum tutuyor”, demiş kendi kendine. “Yine kazanırım.”

Oğlanlar parayı almışlar. Büyükbaba tilkiyle başbaşa kalmış. Onu tuzaktan kurtarmış ama zavallı hayvan o kadar güçsüzmüş ki kımıldayamıyormuş. O zaman büyükbaba onu kucağına alıp ormana götürmüş. Orada tilkiyi salmış. “Tilkiciğim, ormanda kal, sakın inme köye”, demiş. “Bu sana ders olsun. Köy insanların, orman hayvanların.”

Tilki inine saklanmadan önce ona borçluluk duyarak saygıyla bakmış.

Böylece büyükbaba evine elleri boş dönmüş. Büyükanne parasını verdiği için uzun bir süre başının etini yemiş.

Bir gün, tilki aniden iki yaşlının avlusunda görünmüş. Büyükanne korkmuş ve hemen aklına para gelmiş. O zaman “Bir tilki için tek sahip olduğumuz parayı vermemiz yetmedi mi! Büyükbaba gecikince çektiğim sıkıntılar da cabası. Şimdi de tilkiler evimize kadar geliyor. Haydi, yallah.”

Tilkiyi kovalamak için bir sopa aramış.

Ama tilki büyükannenin bağırıp çağırmalarına aldırmamış. Ne olup bittiğini anlamak için avluya çıkan büyükbabanın yanına yaklaşmış ve ona “Büyükbaba, yaşamımı kurtardınız”, demiş. Bunu asla unutmayacağım. Sizi ödüllendirmek için bütün yeteneğimi kullanacağım. Yaralarımın iyileşmesi uzun sürdüğü için ancak bugün gelebildim. Söyleyin, size nasıl yardım edebilirim?”

Büyükbaba yalnızca “Bunun sözü bile olmaz”, diye homurdanmış. “İyisi mi oğlanlar seni yakalamadan ormana dön. Bu kez sana yardım da edemem; çünkü tek kuruşum kalmadı. Haydi, çabuk git.”

Ama tilki “Madem hiçbir arzunuz yok, o halde inimde yaralarımı iyileştirmek için yattığım sırada aklıma gelen bir fikri size söyleyeceğim”, diye cevap vermiş. “Buraya yakın bir manastırda yaşlı bir keşiş yaşıyor. Eski ev eşyalarını, kap kaçakları biriktiriyor. Eski tencereler, çaydanlıklar ve bunun gibi şeyler için koşuşturup duruyor. Güzel bir çaydanlık haline geleceğim. Siz de beni keşişe götüreceksiniz. İyi para vereceğinden eminim. Artık yaşlılık günleriniz için tasalanmanıza gerek kalmayacak.”

Büyükbaba hiçbir şeye ihtiyaçları olmadığını, ormana dönmesinin iyi olacağını söylemişse de tilki kuyruğunu bacaklarına dolamış, başını eğmiş ve kendi çevresinde üç kez dönmüş. İki yaşlı tilkinin bulunduğu yerde bronzdan antik çok güzel bir çaydanlık görmüş. Çaydanlığın kapağı ileriye uzanmış tilki başı şeklindeymiş.

Büyükbaba ve büyükannenin şaşkınlıktan dilleri tutulmuş. Önce büyükanne kendisini toparlamış. Çaydanlığı eline almış ve onun çeperine vurmuş. Gerçekten saf bronz sesi veriyormuş.

Paraları şimdiden görür gibi olan büyükanne: “Keşiş bu çaydanlığa iyi para verecektir”, diye düşünmüş. Büyükbabayı hemen ikna etmiş: “Gönül rahatlığı ile keşişe git. Tilkinin hakkı var. Son paramızı onun için verdin. Böylelikle biz de paramıza kavuşuruz. Bu kadar güzel bir çaydanlığı biz ne yapalım! Bize göre fazla güzel. Tilkinin dürüst olduğuna kuşku yok. Bir daha değişmeyecektir”.

Sonunda büyükbaba çaydanlığı almış ve ipek bir kâğıda sarmış. Ama hâlâ kararsızlık çekiyormuş; “Bu hoşuma gitmedi. Bu kadar güzel bir parçayı nereden bulduğumu sorunca keşişe ne diyeceğim! Herkes bizim çok yoksul olduğumuzu bilir”.

Ama büyükanne korkularını gidermiş: “Çaydanlığı çok eskiden bulduğumuzu, sahibi çıkar diye bugüne kadar beklediğimizi söylersin. “Ama bu zamana kadar kimse çıkmayınca satmaya karar verdik. Bu kadar güzel bir kabı biz ne yapalım! dersin”, demiş.

Böylece tartışmaktan kaçman büyükbaba eski tencereler, eski çaydanlıklar ve bu tür eşyalar toplayan yaşlı keşişin yaşadığı manastıra varmış. Küçük kulübeye girerek ipek kâğıdından çaydanlığı çıkarmış.

Keşiş çaydanlığı görünce hayranlıkla haykırmış: “Elimden birçok çaydanlık geçti, yaşamında hiç bu kadar güzelini görmedim. Şu sese bak! En saf bronzdan. Böyle bir parça çok az görülür. Nereden geçti eline!”

Büyükbaba büyükannenin tembihlediği gibi cevap vermiş. Keşiş çaydanlığı satmak kararlarını övmüş. Sonunda yedi altın önermiş.

Büyükbaba mutlu bir şekilde evine dönmüş. Hiç bu kadar parası olmamış. Hatta o güne kadar hiç altın para gördüğünü bile hatırlamıyormuş.

“Gelecekle ilgili, kaygılar bitti artık”, demiş kendi kendine memnunlukla.

Büyükbaba gider gitmez keşiş çömezlerini çağırmış ve çaydanlığı temizlemeleri için onları ırmağa göndermiş.

“Böyle bir çaydanlıkta yapılan çayın tadı kim bilir nasıldır!”

Çömezler çaydanlığı almış, ırmağa koşmuşlar. Avuç avuç kum kullanmışlar. Kabı o kadar kuvvetli ovalamışlar ki elleri kıpkırmızı kesilmiş. Ama o da ne! Çaydanlıktan iniltiler geliyormuş. Şaşkın şaşkın çaydanlığı durulamaya ve pırıl pırıl parlaması için okşar gibi ovalamaya başlamışlar. Bu kez çaydanlık onlara gülüyor “Kih kih kih” diyor gibi gelmiş. O zaman, korkuya kapılan çömezler çaydanlığa su doldurup keşişin evine koşmuşlar.

“Bu çaydanlıkta bir gariplik var!” diye anlatmışlar. “Kumla ovarken bize inliyormuş gibi geldi. Parlatırken de sanki gülüyordu.”

“Bunda şaşılacak bir şey yok”, diyerek onları sakinleştirmiş keşiş. “Bu tür alışılmadık çaydanlıklar temizlendiklerinde tuhaf sesler çıkarırlar. Gördüğümüz en iyi çaydanlık bu.”

Çömezlerine bir odun kömürü ateşi yakmalarını buyurmuş. Kömürler kor haline gelince çaydanlığı ateşin üstüne koymuş.

Daha su kaynamaya başlamadan çaydanlıkta gariplikler başlamış. Ocağın üstünde dans ediyor, havalara sıçrıyormuş. Birden homurdanarak tilki haline gelmiş. Yanmış ayaklarının izin verdiği kadar hızla kaçmış. Keşiş büyükbabayı çağırtmış. Parasını geri vermesini istemiş. Büyükbaba çaydanlığın büyülü olabileceğini söyleyerek özür dilemiş. Keşiş: “Öyle olduğu açık ama param gerçekti”, diye cevap vermiş. “Paramı geri ver.”

Büyükbaba evine dönerken tilkiye de büyükanneye de veriştiriyormuş. “Ne geçti elime! Bunca yolu boşuna teptim. Utancı da cabası!”

Birkaç gün sonra, tilki yeniden büyükbabanın evinde ortaya çıkmış. Ayaklan iyileşmiş. Başına açtığı sıkıntılardan dolayı ondan özür dilemiş.

“Ateş öyle yakıyordu ki dayanamadım”, diye açıklamış. “Kumla ovalarlarken sonumun geldiğini düşünmeye başlamıştım bile. Arkasından bir de gıdıklamaya başlamasınlar mı! Yok canım, bu iyi bir fikir değildi. Ama inimde yatarken aklıma başka bir fikir geldi. Heybetli bir at haline geleceğim, siz de beni şehirde satacaksınız. Şehrin yolu uzun ama mallarını taşımak için yük hayvanlarına ihtiyacı olan bir sürü zengin tüccar var. İyice yaşlandığınızda kaygılanmayacağınız kadar paranız olacağından eminim. At iyi ki benim gibi bir hayvan. Kimsenin aklına kumla ovalamak ya da yakmak gelmez.”

Büyükbabanın itiraz etmesine kalmadan tilki kuyruğunu ayaklarına dolayı p başını eğmiş ve kendi çevresinde üç kez dönmüş. Anında bir aygır ortaya çıkmış; başını gururla kaldırıyor, yelesi altın gibi parlıyormuş. Sanki bir an önce koşmak için sabırsızlanıyor gibi şaha kalkıyormuş.

Bütün bu olanlardan sonra, büyükbaba şansını bir kez daha denemeye pek istekli değilmiş. Ama büyükanne yine ısrar etmiş: “Büyükbaba, tilkiyi dinle de atı şehrin pazarına götür. Bu kadar güzel hayvana iyi para verirler. Burada onu ne yapalım! Ormana atla gitmek istiyorsan, başka. İyi ama onu nasıl besleriz! Gerçekten en iyisi onu satmak.”

Büyükbaba başka ne yapabilirmiş ki! Büyükanne dünyada onu rahat bırakmazmış. Sandaletlerini giymiş, ata dizgin vurmuş ve pazarın yolunu tutmuş. Yolda herkes başını çevirip ata bakıyormuş. Kimi yürüyüşünü, kimi yelesinin rengini, kimi pırıl pırıl tüylerini övüyormuş.

Herkes “Bu atı satın alacak kişiye ne mutlu”, diye düşünüyormuş.

Şehre varınca büyükbaba hemen pazarın yerini öğrenmiş. Pazara varmış, daha bir çanak pilav yiyecek kadar zaman geçmeden şehrin en zengin tüccarı oradan geçerken atı çok beğenmiş. Kendisinden başka birinin satın almasından korkarak hemen on dört altın teklif etmiş.

“Tam da zamanında geldin”, demiş yaşlıya “Mallarımı pazara gönderiyorum. İyi bir yük altına ihtiyacım vardı. Daha

düşünme. Kimse benim verdiğim parayı vermez."

Büyükbaba on dört altını cebine atıp sevinçle evine dönmüş.

Peki, tilkiye ne olmuş!

Satın alınır alınmaz tüccarın uşakları atı ahıra çekmişler. Duru suyla susuzluğunu gidermiş, karnını iyi arpa ile doyurabilmiş. Sonra bir seyis gelip onu kaşağılamış.

"Bu fikrim gerçekten iyi", diye kendisiyle övünmüş.

Ama ertesi sabah işin yüzü değişmiş. Bütün atlar ahırdan çıkarılmış; ağır tuz ve çay çuvalları yüklenmiş.

"Yeni ata ayrıcalıkta bulunmayın", diye bağırmış efendi. "Güçlü bir hayvan, ötekilerden iki kat fazlasını taşıyabilir."

İki kat fazla yük! Zavallı tilki yükün altında neredeyse çökmüş. Aslında o küçük bir hayvanmış. Güçlü bir aygırın taşıyabileceği yükü o nasıl taşıyabilirmiş! Ama büyükbabaya yardım etmeyi aklına koymuş bir kere. Bu yüzden dişini sıkmış. Yükün altında ezilip kalmamak için bildiği bütün büyüleri kullanıyormuş.

Mallar yüklenince kervan yola koyulmuş. Tilki bacaklarını zar zor kaldırıyor, güçlükle ilerliyormuş. Daha şehrin dışına varmışlar ki bitkinlikten düşmüş.

"Bu ne garip at!" demiş kervancılar. "Güçlü görünüyor ama pek bir şey taşıyamıyor. Ne yapacağız bunu! Öğleye pazarda olmamız gerek."

Düşünmüşler, taşınmışlar. At ha öldü, ha ölecek izlenimi verdiği için, yükleri öteki atlara paylaştırmış w onu yolun kıyısında bırakıp gitmişler.

Orada bitkin bir halde uzun bir süre kalmış. Yeniden tilki haline gelecek gücü toplayınca sürünerek ağır ağır inine gitmiş.

Bir zaman sonra, tilki yine gelmiş büyükbabanın evine. Yaşlılar onu sevinçle karşılamışlar. Atı pazarda satalı beri çok rahat bir yaşamları varmış. Başına neler geldiğini sorduklarında, macerasını anlatmış.

“Size yardım etmek istiyordum büyükbaba. Siz benim yaşamımı kurtardınız. Bu kez de sonuna kadar dayanamadım. Ben zayıf bir tilkiyim. Bende bir atın gücü yok. Ama benim gibi küçük ve güçsüz bir hayvanın iyilikbilir olmadığını sanmayın. Aklıma başka bir fikir geldi, dinleyin.”

Der demez kuyruğunu bacaklarına dolamış, başını eğip kendi çevresinde üç kez dönmüş. O anda uzun, siyah saçlı, ak tenli çok güzel bir kız yaşlıların karşısında belirmiş. Genç kız onlara gülümsemiş ve tilkinin sözünü sürdürmüş. “Sizin torununuz olacağım ve yaşlılığınızda hiçbir şeyinizin eksik olmaması için elimden geleni yapacağım. Büyükbaba, at karşılığında aldığınız para ile şehirden üç ipek kimono satın alın. Biri beyaz, biri yelpaze desenli şeftali rengi, diğeri beyaz kasımpatlarıyla süslü mor olsun. Bir de geniş bir brokar kuşak, uzun saç tokaları ve allık satın alın. Kimonoları üst üste giyeceğim, sonra allık süreceğim. Beni şehre götürüp torununuz olarak tanıtacaksınız. Şarkı söylemesini, dans etmesini iyi bilirim. Size çok para getireceğim.”

Büyükbaba o kadar şaşırmış ki tek kelime edemiyormuş. Ama büyükannenin çenesi kuvvetliymiş. Adamın kolundan çekiştirmiş: “Şehre git, istediklerini satın al”, demiş”. Bu kadar güzel bir kız iyi giyinmeli, süslenmeli. Ama satın almadan birilerine danış. Sen bunlardan anlamazsın.”

Büyükbaba tereddüt ediyormuş: “Sevgili tilki, bizim için çok şey yaptın. Sen ormana dönsen, daha iyi olur.”

Ama tilkinin, özellikle de büyükannenin ısrarları karşısında dayanamamış ve onların istediğini yapmış.

Kısa sürede, yaşlı köylülerin torunu güzel şarkıcı ve dansçı olarak tanınmış, ünü her yere yayılmış. Çok uzaklardan şarkılarını dinlemek, dansını seyretmek için geliyorlarmış. En zengin aileler şenliklerinde onu görmekten onur duyuyorlarmış.

En sonunda tilki yaşamını tehlikeye atmadan büyükbabaya iyilikbilirliğini göstermenin bir yolunu bulmuş. Şehir hoşuna gidiyormuş. Çevresinde hep büyük bir kalabalık varmış ve ilginç şeyler öğreniyormuş. Burası ormanın sessizliğinden

tamamen farklıymış. Böylece tilki şarkı söylüyor, dans ediyor ve kazandığı her bakır parayı bir köşeye ayırıyormuş. Ama zamanla şehrin gürültüsü hoşuna gitmemeye başlamış ve ormanın yalnızlığını özlemiş. Birkaç gün tatil yapmak için izin istemiş. Arkadaşlarıyla vedalaşmış, eşyalarını ve biriktirdiği paraları toplamış, köydeki yaşlıların yanma dönmüş.

Tilkinin şehirden getirdiği armağanlarla güzel yiyecekleri görünce yaşlılar çok sevinmişler. Şarkı söyleyerek, dans ederek kazandığı paralar kaygılarına son verecek kadar çokmuş. Ama yanlarında kalması için boşuna yalvarmışlar tilkiye.

“Çok teşekkür ederim büyükbaba, büyükanne. İnsanlardan usandım. Tek arzum var; o da ormanın sakinliğine kavuşmak.”

Tilki inine dönmüş. Bir insan aradığında, büyükbaba ile büyükanneyi görmeye gidermiş. Bahçede oturup bütün yaşadıklarından konuşurlarmış. Tilki ölünce- çünkü tilkiler insanlardan daha az yaşarlar- iki yaşlı bugün hâlâ iyilikbilir tilkiyi hatırlatan küçük bir anıt yaptırmış ormanda.

19

Masal

“ÜÇ TELLİ” ÇAYEVİ

Sakai şehrinden üç genç tüccar arkadaş Kuemon, Sazuke ve Cube günün birinde, her yıl yapılan bahar şenliklerini izlemek için Sumiyoşi’ye gitmeye karar vermiş. Güneşin doğuşuyla başlayan şenliklerin başını kaçırmamak için, bir gün önceden orada olmayı kararlaştırmışlar. Ama gündüz hava çok sıcak olunca düşündüklerinden daha yavaş ilerlemişler. Soluklanmak için birkaç kez çay kenarlarında mola vermek zorunda kalmışlar. Güneş iyice indiği halde üç arkadaş hâlâ Sumiyoşi’ye varamamış. Daha önlerinde aşmaları gereken bir orman varmış. Ormanın kıyısında oturmuşlar ama Sazuke acele etmelerini istiyormuş. Aynı gün şehre ulaşmak istiyorlarsa, daha ortalık aydınlıkken yola koyulmaları gerekiyormuş.

Kuemon’un canı hiç kalkmak istemiyormuş. En yakın köye gidip geceyi orada geçirmeyi ve sabah yola çıkmayı önermiş.

“Hani şenliklerin başlamasını görmek istiyorduk!” diye karşı çıkmış Sazuke. “Şenliklerin en güzel anı, gerçekten de güneşin doğuşuyla şenlik alayının oluştuğu andır. Haydi, az sonra hava serinler. Daha kolay yürürüz.”

Ama Cube Kuemon’un imdadına yetişmiş. “O haklı. Nasıl olsa gece olmadan oraya varamayız. Üstelik geceleyin ormanı geçmenin bir zevki de olmaz. Yarın sabah erkenden yola çıkarsak, pek bir şey kaçırmış olmayız.”

“Yoksa hayaletlerden mi korkuyorsunuz! Küçük bir ormanın sizi bu kadar ürküteceği hiç aklıma gelmezdi!” diye alaycı bir tavırla konuşmasını sürdürmüş Sazuke.

“Sen korkmuyor musun yani! Ormanın serserilerle dolu olduğunu, garip şeyler döndüğünü bilmezmiş gibi konuşma”, diye cevap vermiş Kuemon.

“Korkmuyorum tabii. Size bunu kanıtlayacağım da. Beni izlemek istemiyorsanız, tek başıma gideceğim. Orman çok büyük değil. Bir şey olursa, üstesinden gelirim”, demiş Sazuke belinden sarkan kısa kılıcına dokunarak.

Dostlarının uyarıları kâr etmemiş. Sazuke kararından dönmemiş. Onlarla alay etmiş. Ödlek olduklarını söylemiş. Sonunda birbirlerinden dargın ayrılmışlar.

Kuemon ve Cube köye dönmüşler. Sazuke kılıcını astığı kemerini sıkıştırıp arkadaşlarının arkasından bile bakmadan ormana doğru ilerlemiş.

Gerçekten az sonra hava serinlemiş. Güneş ışıkları yaprakların arasından ölgün ölgün sızıyor, hava gittikçe kararıyormuş. Birden ormanın üstünde kara bir bulut belirmiş, ince ve sık bir yağmur başlamış.

“İşte bunu hiç beklemiyordum”, demiş Sazuke kendi kendine. Bir çatı altı arayarak, ağaçlara sinerek ilerliyormuş.

Derken ormanda ağaçlar seyrelmeye başlamış. Düzlüğü geçen bir patika görmüş. Sazuke sığındığı yerden çıkmak istemiyormuş ama düzlüğün öteki yanında bir ışık farketmiş. Daha dikkatli bakınca bunun bir ev olduğunu anlamış.

“Cesaretimi yitirmemeliyim”, demiş. “Bu evde bir yer bulurum, elbiselerimi kuruturum”.

Sağanak alfanda koşmuş, düzlüğü geçip eve yönelmiş.

Evin bahçe duvarı yokmuş. Verandanın kapısının açık olduğunu görünce hiç duraksamamış, sandaletlerini çıkarmış, verandaya atlamış ve bir gaz lambasının aydınlattığı odaya girmiş.

Çok konforlu bir odaymış. Yerlerde tertemiz hasırlar seriliymiş. Lambanın yanında örümcek motifli güzel bir porselen tandır, onun yanında süslü bir tepside bir şişe saki ve küçük bir çanak varmış. Ama işin garibi, oda boşmuş, bütün

evde tam bir sessizlik hüküm sürüyormuş. Dışarıda yağan yağmurun sesinden başka hiçbir şey işitilmiyormuş.

Ama Sazuke bu garip sessizlikten hiç endişe duymamış, ormanın ortasında bu kadar iyi döşenmiş bir evde nasıl oluyor da kimse yok, diye merak bile etmemiş. Yağmur altında kalmadığına seviniyormuş. Islanmış giysisini kurutmuş, kor halindeki kömürlerin üstünde ellerini ısıtmış.

Islak giysileri üstüne yapışıyormuş. Hemen sıcak bir şeyler içmezse, hiç şüphesiz nezle olurmuş.

“Boş ver”, demiş sonunda, “kimin olursa olsun, şu sıcacık sakiyi içeceğim. Nezle mi olayım!”

Ama çanağa elini uzattığı anda, yukarıya çıkan ağaç merdivenin basamaklarının gıcırdadığını işitmiş. Sazuke girişte hafif ayak sesleri ve ipek hışırtıları işitmiş. Sonunda kapı usulca açılmış ve genç bir kız içeri girmiş. O kadar güzelmiş ki Sazuke’nin soluğu kesilmiş. Hem Sumiyoşi şenliğinin başlamasını görmesini, hem de geceyi hoş birinin yanında geçirmesini sağlayan cesaretinden dolayı kendi kendisini kutluyormuş. Narin yüzü, kırmızı dudakları, düzgün kaşları, gümüş bir toka ve fildişi taraklarla başının üstünde toplanmış harika siyah saçlarıyla gerçekten olağanüstü güzelmiş genç kız. Yenleri yere kadar sarkan kırmızı ipek kimonosu yaldızlı çiçek işlemeliymiş ve brokar kuşağı gökkuşağı gibi ışıldıyormuş. Beyaz ve ince ellerinde uzun saplı, gövdesine siyah deri kılıf geçirilmiş üç telli bir çalgı tutuyormuş.

Genç kız içeri girmiş, yumuşak bir hareketle odanın ortasında diz çökmüş, çalgısını yanma koymuş ve Sazuke’nin önünde saygıyla eğilmiş.

Sazuke de ayağa kalkmış ve eğilmiş. Eve davetsiz girdiği için özür dilemek istemiş.

Ama daha ağzını açmadan genç kız ona sevecenlikle gülümsemiş, başını canlı bir şekilde sallamış ve hiç konuşmadan ona bir kâse saki sunmuş. Birden Sazuke genç

kızın kendisini selamlamak için bile ağzını açmadığını farketmiş.

“Dilsiz olmalı”, diye düşünmüş ve konuşmaktan sakınmış. Gülümseyerek kendisine uzattığı kâseyi almış, saki doldurmasına izin vermiş. Hâlâ sıcacık olmasına şaşırmış, tadı nefismiş. Genç kız onun şarabı beğenmesinden hoşnut görünüyormuş, kâseyi doldurmaya devam etmiş. Ama Sazuke ona içki sunduğunda hep başıyla geri çevirmiş. Sonunda zarif porselen şişeyi bitirmiş. Kendisini şarabın mı genç kızın görünüşünün mü sarhoş ettiğini bilmiyormuş. Genç kız rahatına bakmasını işaret etmiş. Çalgısını alarak kuşağından bir tırnaklık çıkarmış.

Dışarda yağmur çoktan dinmiş, Sazuke’nin giysileri kurumuş. Yola çıkması gerekiyormuş ama çevresindeki her şeyi unutmuşa benziyormuş. Kerevetin direklerinden birine sırtım dayayarak bakışlarını alımlı ev sahibesine dikmiş. Ödlekliklerinden dolayı yoksun kaldıkları garip macerayı anlattığı zaman, arkadaşlarının yüzünün alacağı hali gözünde canlandırıyormuş.

Genç kız çalgısını akort etmiş ve odayı Sazuke’nin hiç işitmediği olağanüstü bir ezgi doldurmuş. Kimi zaman yumuşak ve hoş, kimi zaman şiddetli ve yakınan ezgi her yanını sarıyor, onu büyülüyor gibiymiş. Genç kız çalarken bakışlarını ondan ayırmıyormuş. Gözleri kor gibi parlıyormuş. Sazuke büyüleyici ezgiyle kendinden geçmiş. Dünyada onun için bu müzik ve o gözlerden başka hiçbir şey yokmuş.

Genç kız arada sırada orta teli çok kuvvetli çalıyor, Sazuke garip bir duyguyla sarsılıyormuş. Pürüzsüz, soğuk ve görünmeyen bir şey sanki boynuna sarılıyor gibi oluyormuş. Ama eliyle her boynuna dokunduğunda bu duygu kayboluyor, görülmez şey yırtılmış gibi oluyormuş. Bu hareketi karşısında genç kız kaşlarını çatmış ama hemen sonra yeniden gülümsemiş ve çalmaya devam etmiş. Orta tel gittikçe daha kuvvetle titreşiyormuş. Sazuke görülmez şeyin gittikçe kendisini sıktığını hissetmiş. Ürküntüyle tuzağa düştüğünü anlamış. Bütün gücünü toplamış ve kendisini savunmak için kısa ama keskin kılıcım kınından çıkarmış. O zaman, genç kız

ona öfkeyle bakmış ve teli öyle kuvvetli çalmış ki tel kopup Sazuke'nin bedenine dolanmış. Kılıcıyla tele dokunmayı başarmış ama çok geçmiş. Direğe sımsıkı bağlanmış ve kılıcı elinden kaymış O zaman, genç kızın yüzü üzgün bir ifade almış. Sanki canı yanıyor gibiymiş. Ayağa kalkmış, çalgısını almış ve geldiği gibi sessizce odayı terketmiş.

Ağır bir sessizlik bütün evi sarmış. Pencereden gecenin soğuğu içeri giriyormuş. Gaz lambasının alevi son bir kez titremiş ve sönmüş. Tutsak kopkoyu bir karanlıkta kalmış.

"İşim bitti", demiş kendi kendine dehşetle. "Buradan kımıldayamıyorum. Kendimi savunmak için kılıcım bile yok."

Neyse ki az sonra ortaklık aydınlanmaya başlamış. Gün ışığı yavaş yavaş odayı doldurmuş. O zaman, yerdeki hasırın yırtık, yarı yarıya çürük ve kalın bir tozla örtülü olduğunu görmüş. Verandanın kapısı açık değilmiş, yalnızca çerçevesinden çıkmış. Tandırın yerinde küçük bir kül yığını varmış. Şişe ve kâsenin yerinde biri küçük, diğeri büyük iki taş duruyormuş. Sazuke ilkin düş gördüğünü sanmış ama kendisini direğe bağlayan tel gerçekmiş. İzleri kapıya kadar giden kan damlaları gece yokmuş. Sazuke olan bitenleri anlamak için çok düşünmüş ama sonunda uyku bastırmış.

Güneş yıllık duvarların aralıklarından parlamış ve dışarda "Cube, şu tabeladaki garip yazıya baksana!" diyen Kuemon'un sesini işitmiş. "Üç Telli Çayevi! Ormanın ortasında bir çayevi açmak ne aptalca bir iş! Sahibinin hayatini kazanamamış olmasına şaşmamak lazım. Baksana, ev yıkıntı haline gelmiş".

"Kuemon, Cube, koşun, yardım edin bana", diye seslenmiş dostlarının sesiyle uyanan Sazuke.

Dostları içeri girmiş, onu çözmüşler. Sazuke onlara gece başına gelenleri anlatmış.

Sonra arkadaşlarından kavga sırasında istemeden genç kızı yaralayıp yaralamadığını görmeleri için evi dolaşmalarını istemiş. Yıkık merdiveni tırmanmış, kata çıkmışlar ve orada yırtılmış geniş bir ağın altında Sazuke'nin kılıcının biçtiği kocaman, ölü bir örümcek bulmuşlar.

“Görüyorsun, biz haklıymışız”, demiş Cube. Alaylı alaylı gülümsemeden edememiş. “Olağandışı şeyler oluyor. Bu nedenle gece ormanda tek başına dolaşmak akıl kârı değil. En azından deneyimin oldu”.

“Ama hiç korkmadım”, diye övünerek cevap vermiş Sazuke kılıcını kınına sokmuş.

Yeniden barışan üç dost, hiç olmazsa öğleyin Sumiyoşi’ye varmak ve şenliğin tümünü kaçırmamak için yola çıkmış.

20

Masal

MAYMUNLARIN BUDA’SI

Bir zamanlar bir büyükbaba ile bir büyükanne varmış. Kuşlar olmasaymış, yaşamlarından memnun yaşayabilirlermiş. Büyükbaba küçük tarlasında sevgiyle çalışıp bütün ayrık otlarını özenle temizlese de doymak bilmeyen kuşlar gelip bütün filizleri yermiş. Büyükbaba hiçbir zaman umduğu ürünü alamazmış. Geceleri bile yatağında bir o yana, bir bu yana döner dururmuş. Düşünde dev gibi kuşların tarlasına üşüştüğünü, bütün ekinleri son tanesine kadar yediklerini görürmüş. Sabah terden sırılsıklam ve yorgun uyanırmış.

“Böyle sürdüremeyiz. Bana yiyecek bir şeyler hazırla. Sende vardır, renkli birkaç çaput bul. Korkuluk gibi giyineceğim. Bakalım, kuşları korkutabilecek miyim!” demiş büyükbaba yine uykusuz geçen bir geceden sonra.

Büyükanne darı köfteleri pişirmiş. Çaputlar bulmak için sandıklarının kıyısını, köşesini karıştırmış. Büyükbaba giyinmiş. Öyle güzel bir korkuluk olmuş ki görecekmişsiniz! Bir sürü ponponlu yeşil bir başlık, beyaz, siyah, mavi bez parçalarından yapılmış ve koca koca çiçekli bir ceketle bir tünik, kemer olarak da kırmızı bir eşarp. Bu gülünç giysisiyle büyükbaba tarlasının ortasında durmuş ve kollarını sallayarak çaputlara tam anlamıyla vals yaptırmış. Bir o, bir bu ayağı üstünde sekiyormuş. Gerçekten, tek kuş bile tarlanın üstünde uçmaya, en minik taneyi yemeye cesaret edememiş.

“Size kim olduğumu göstereceğim. Sizi gidi pis boğazlar! Bundan böyle tohumlarımı zıkkımlanamayacaksınız.”

Buluşu büyükbabanın pek hoşuna gitmiş.

Güneş gökyüzünde ağır ağır yükseliyormuş. Büyükbaba kollarını gittikçe daha gevşek bir biçimde sallıyormuş. Bir o ayağı, bir bu ayağı üstünde giderek daha ağır bir şekilde sallanıyormuş.

“Epey kovaladım kuşları. Güç toplamak için artık biraz oturabilirim”, demiş sonunda.

Bağdaş kurup oturmuş, çıkınından bir köfte almış, yer yemez kollan dizlerine, başı göğsüne düşmüş. Başlamış derin bir şekilde uyumaya.

Sıcak bir yaz günüymüş, güneş pırıl pırıl parlıyormuş, çevrede çıt yokmuş. Kuşlar gölgeye sığınmış. Büyükbaba derin derin uyuyormuş.

Birden bir maymun sürüsü çığlıklar kopararak ormandan çıkmış. Önce merakla çevrelerine bakınmışlar. Maymunlardan biri diğerlerinden daha çok şamata koparıyormuş. Rengârenk çaputlar giyinmiş, tarlasının kıyısında duran büyükbabayı farketmiş, arkadaşlarını çağırmış. Garip yaşlının çevresini sarmışlar. Gitgide yaklaşıyorlarmış. O rengârenk şey kımıldayacak olsa, kaçıp gideceklermiş. Ama büyükbaba derin bir uykudaymış, olanların bilincinde değilmiş. O öyle kımıldamadan durunca maymunlara cesaret gelmiş. İçlerinden biri çıkınını kapmış ve köfteleri çıkarmış. Bir anda yutmuşlar köfteleri. Sonra yaşlıca bir maymun büyükbabaya iyice yaklaşmış ve onu dikkatle inceledikten sonra:

“Bu ne biliyor musunuz?” demiş ötekilere. “Bu Buda’nın yeni bir heykeli olmalı, köfteler de adak olarak getirilmiştir.”

“Haklısın, Buda’nın yeni bir heykeli olmalı. Ne kadar güzel, hiç böyle bir Buda görmedim”, demiş bir başka maymun rengârenk çaputlara hayranlıkla hafifçe dokunarak.

Maymunların artık hiç korkusu kalmamış. Çığlıklar koparıyor, gürültü kıyamet bağrışıyor, çaput ve ponponları çekiştirip duruyorlarmış.

Sonunda en yaşlıları bir öneride bulunmuş: “Bu Buda’yı tapınağımıza götürelim. Bu kadar olağanüstü bir Budamız olduğunu görünce öteki hayvanlar bizi kıskanacak.”

Maymunlar bu öneriye bayılmış. Bazıları elele tutuşarak bir sedye oluşturmuş, ötekiler de Buda'yı dikkatle sedyenin üstüne yerleştirmiş. Eh, en sonunda büyükbaba gürültüye uyanmış. Maymunların kendisiyle ilgili söylediklerini hep işitmiş. İyice meraklanmış. Maymunların kendisini nereye götüreceklerini bilmek istiyormuş. "Sanki tahtadanmışım gibi öylece duracağım", demiş kendi kendine. "Onlara hiçbir şey belli etmeyeceğim. Bu çılgın macerayı anlatınca büyükanne kim bilir ne kadar şaşıracak!"

Budayı taşıyan maymunlar sakınarak yürüyormuş. Irmağın kıyısına varınca bir süre bir yavlan aramışlar. Muhteşem Budalarının ıslanmasını istemiyorlarmış. Sonunda bir yavlan bulmuşlar ve usulca suya girmişler. Bu kadar güzel Budalan olduğu için şarkı söylemeye başlamışlar. Şarkıyı her maymun kendi kafasına göre söylüyormuş. Ama şarkı doğrusu pek hoşlarına gidiyormuş.

"Adımlara dikkat Aman Buda ıslanmasın. Hey hey, adımlara dikkat."

Maymunlardan biri şarkısını kesip bağırmış: "Buda'yı iyice yukarı kaldırın. Sizin kuyruğunuz ıslansa da önemli değil, yeter ki Buda'nın kuyruğu ıslanmasın."

Bir yandan da ıslanmasın diye kendi kuyruğunu havada tutuyormuş.

Büyükbaba kahkahalarla gülmemek için kendisini zor tutuyormuş. Maymunların rahat etmesi için bu kadar telaşlanmasını görmek çok garipmiş!

Sonunda ırmağı geçip kızılca kıyametler kopararak kıyıya çıkmışlar ve büyükbabayı dağın ta tepesindeki tapınaklarına götürmüşler. Doğrusunu söylemek gerekirse, burası bir tapınak değil, daha çok derin bir mağaraymış. Sunak olarak maymunların kuşkusuz yıkık bir tapınaktan aldıkları ağaçtan eski bir parça varmış.

Maymunlar muhteşem Budalarını yerleştirmiş. Ona bir yakından bakıyor, bir mağaranın girişinde durup

bağrışıyorlarmış: “İşte Budaların en muhteşemi! Dünyada eşi benzeri yok!”

Sonunda, Buda’nın oradan hoşnut kalmasını sağlamak için adaklar sunmaları gerektiğini düşünmüşler. Anında, her biri bir yana dağılmış Buda’ya yaraşır bir armağan bulmak için. Aradan birkaç saat geçmiş; maymunlar bir bir mağaraya dönmüş. Herkes ne bulduysa, tahta parçasının üstüne bırakmış. Adaklarını sunarken yere kapanıyor ve titrek bir sesle şarkı söylüyorlarmış: “Ey ulu Buda, şu zavallı maymunun armağanını kabul buyur.”

Kimi bir avuç ceviz, kimi özsu dolu bir kök bırakıyormuş. Hatta maymunun biri kuşkusuz bir tüccardan ya da dalgın bir hacıdan aşırdığı bir altını getirmiş. Kimi kırılmış bir yelpaze ya da renkli cam kırıkları, kısaca her biri kendisince sahip olduğu en değerli şeyi Buda’ya getirmiş. Kuyruğun ardı arkası gelmiyor, sunakta gittikçe adaklar yığılmaya başlıyormuş. Kımıldamadan durmaktan zavallı büyükbabanın her yanı ağrıyormuş. Ama kendini ele vermek istemiyormuş. O zaman başına neler geleceği hiç belli olmazmış. Bütün bunların nasıl biteceğini görmek için, sabırla bekliyormuş. Maymunlar bir süre daha mağarada kalmış, sonra yeni Buda ile ilgilenmemeye başlamış. Yeniden bir başka eğlence bulmak için ormana gitmişler. Ormanda çığlıklarının arkası kesilince her yanı tutulmuş olan büyükbaba sunaktan inmiş “Biraz daha dursaydım, gerçekten tahtadan bir Buda haline gelecektim hani!” demiş.

İşine yarayacak bütün armağanları, özellikle de altın parayı toplamış. Hiç bu kadar iri altın para görmemiş. Olabildiğince çabuk terketmiş mağarayı; çünkü maymunlarla bir daha karşılaşmak istemiyormuş. Şehre varınca altını bozdurmuş. Kendisine ve büyükanneye bir kışlık, bir yazlık kimono almış. Kocaman bir kutu şekerleme satın almış.

Güzel bir ziyafet çekmişler. Büyükanneye maymunların kendisini ırmaktan nasıl geçirdiklerini, ıslanmasından nasıl korktuklarını anlatınca büyükanne gülmekten katılmış. Büyükbaba durmadan maymunların şarkısını tekrarlamak, ulu

Budanın önünde nasıl yere kapandıklarını göstermek zorunda kalıyormuş.

Kahkahaları kıskanç komşu kadının dikkatini çekmiş. Kadın kapılarına gelmiş ve:

“Yalnız mısınız?” diye sormuş.

“Buyurun”, diyerek büyükbaba ve büyükanne onu davet etmişler. Şehirden getirdiği şekerlemelerden ikram etmişler. Kıskançlıktan solmuş yüzünde sahte bir gülümsemeyle “Neyi kutluyorsunuz?” diye sormuş kadın.

Büyükbaba macerasını anlatmış ve ona yeni kimonolarını göstermiş.

Bütün bunları öğrenince komşu kadın hemen evine koşmuş. Sabırsızlıkla kocasının eve dönmesini beklemiş. Adam daha sandaletlerini çıkarmadan “Beni iyi dinle”, demiş, “yarın sabah olur olmaz bir korkuluk giysisiyle tarlaya gideceksin. Bak, komşumuz ne kadar şanslı. Oysa hımbılın teki! Ama sen daha fazlasını getirebilirsin.”

Bir susmamış ki kocası bütün olayı baştan sona dinleyebilsin! Kimonoluk canım kumaşı almış ve parça parça yırtmış. Ertesi gün kocasını bunlarla korkuluk gibi giydirmiş. “Hah, şimdi tarlaya git ve maymunları bekle.”

Komşu gitmiş ama bir gün önce büyükbabanın yaptığı gibi tarlanın ortasında durup kuşları kovalamak için kollarını sallamak zorunda değilmiş. Hemen tarlanın kenarına bağdaş kurup yerleşmiş. Ellerini dizlerine koymuş ve derin bir düşünceye dalmış gibi başını eğmiş. Başlamış maymunları beklemeye. Uzun zaman beklemek zorunda kalmış. Tam uykuya dalacakken birden ormanının dışına fırlayan maymunların çığlıklarını işitmiş.

“İşte, bakın, Buda geri dönmüş. Bugün dünkü gibi şatafatlı giyinmemiş. Ama önemi yok! Onu yine de tapınağımıza götüreceğiz.”

Bir kez daha elleriyle sedye oluşturmuşlar, komşuyu sedyenin üstüne yerleştirmiş ve özenle götürmüşler. Yaşlı adamcağız kendisini pek rahat hissetmiyormuş. Doğrusu

maymunların çığlıklarına zor katlanıyormuş. Ama zengin olmak için her şeye razıymış.

Irmağın kıyısına varınca maymunlar bir yavlan aramaya koyulmuş ve şarkılarına başlamış: “Adımlara dikkat Aman Buda ıslanmasın. Hey hey, adımlara dikkat.”

“Çığlıkları şarkı sanıyorlar”, demiş komşu içinden. Kahkahalarla gülmemek için kendisini zor tutuyormuş. Ama ırmağın ortasına gelince, “Sizin kuyruğunuz ıslanırsa ıslansın, yeter ki Buda’nın kuyruğu ıslanmasın”, diye bağırmışlar. İşte o zaman yaşlı artık kendisini tutamamış, başlamış kahkahalarla gülmeye.

“Bu bir Buda değil, bir insan, bir düzenbaz”, diye bağırmış maymunlar. Öfkelenip komşuyu suya atmışlar. Çığlıklar atarak ormanda kaybolmuşlar. Akıntı adamı sürüklüyormuş. Son saatinin geldiğini sanmış. Ama suya sarkan bir söğüt ağacının dallarına tutunmayı ve kıyıya çıkmayı başarmış. İliklerine kadar ıslanmış; bez parçalan vücudundan sarkıyor, bacaklarına dolanıyor, yürümesini engelliyormuş. Bu gülünç giysiyle köyde rezil olurmuş! Çalılıklara saklanmış ve akmamın olmasını beklemiş. Akşam geç saatte evine doğru yola çıkmış. “Bari komşu ile karşılaşmasam, çok utanırım!” demiş köy görününce. Köye daha çabuk varmak için koşmaya başlamış.

Karısı çitin yanında durmuş, saatlerdir yolunu gözlüyormuş. Koşa koşa geldiğini görünce sevinerek “O ötekinden daha fazla almıştır”, demiş kendi kendine. “Bunu söylemek için acele ediyor. Kendimize neler neler satın alacağız.” Daha kocası ulaşmadan üstündeki giysileri çekip çıkarmış ve kocasınınkilerle birlikte ateşe atmış. “Bu eski püskü şeyleri gözüm görmesin. Kendimize göz kamaştırıcı giysiler alacağız.”

Eee, neden olmasın! Göz kamaştırıcı giysilermiş! Komşuları acıyıp eski kimonolarını vermeseymiş, neredeyse çırılçıplak dolaşacaklarmış.

21

Masal

SATILAN DÜŞ

Yukici ile Mozuke çok iyi iki dostmuş. Yukici neşeli, neredeyse uçarı bir oğlanmış, Mozuke ise aksine ciddi ve çok sakınımlıymış. Çok farklı oldukları halde birbirlerini çok severlermiş. Birisi bir iş yolculuğuna çıksa, diğerini yanına almadan edemezmiş.

Yine birlikte böyle bir yolculuğa çıkmışlar. O gün hava çok sıcakmış. Bir ormanın kıyısına ulaşıp bir çamın gölgesinde uzanabildikleri için, mutluymuşlar. Kısa bir süre sonra, Yukici derin bir uykuya dalmış.

Mozuke uyuyan arkadaşına bakmış ve iç çekerek kendi kendine "Burada, ortalıkta, sanki kendi evindeymiş gibi rahat rahat uyuyor", demiş. "Ben dünyada uyuyamam. Hırsızlardan korkarım. Yine de bir şekerleme yapsam, ne iyi olurdu! Ama dışarıda uyuyamam ki!"

Mozuke böyle düşünürken dostunun sol burun deliğinden bir yabanarısının çıktığını görüvermiş. Şaşkın şaşkın bakmış. Yabanarısı bir kayadaki ulu çama doğru havalanmış, ağacın çevresinde üç kez dönmüş, sonra yeniden Yukici'ye doğru uçmuş ve onun sağ burun deliğinde kaybolmuş. Mozuke hiç bu kadar olağandışı bir şey görmemiş daha önce.

O anda Yukici uyanmış ve gülerek oturmuş. "Mozuke, harika bir düş gördüm", demiş. "Sana anlatmalıyım. Yüksek bir kayanın tepesinde bir çam varmış; hah, işte şurada gördüğün çam gibi. Bir yabanarısı gövdesinin çevresinde "Burayı eşmelisin, burayı eşmelisin", diye vızıldayarak dönüyormuş. Hiç bu kadar çok altın görmedim, düşüm dışında."

“Gerçekten olağandışı bir düş”, diyerek cevap vermiş Mozuke. “Senin yerinde olsam, yukarıdaki çamın çevresini kazardım.”

“Haydi canım, boşversene! Aptal bir düş yüzünden, bu sıcakta kendimi yoracak değilim. Zamanında şehre varmak için yolumuza devam edelim en iyisi.”

Ama Mozuke hiçbir şey dinlemek istemiyormuş. “Böyle bir düşün mutlaka bir anlamı olmalı. Sen kazmak istemiyorsan, ben denemek isterim. Bak, sana bir önerim var; düşünü bana sat.”

Yukici kahkahalarla gülmüş. “İyi öneri. Hiç düş satmamıştım doğrusu! Ne teklif ediyorsun?”

“Bir yığın altın var demiştin, değil mi? Bilmem ki! Sen benim dostumsun. Hakkını yemek istemem. Düşüne ne fiyat biçtiğini sen söyle.”

Kısa bir tartışmadan sonra, sonunda anlaşmışlar. Mozuke düşü üç yüz büyük altın para karşılığında satın almış.

“Şimdiye kadar hiç böyle bir iş yapmadım. Basit bir düş için bu kadar para!” demiş Yukici gülerek. “Ama şimdi acele edelim, yoksa pazara geç kalacağız.

Yalnız olduklarını sanarak iki dost yüksek sesle konuşmuş. Açgözlü Kaciemon’un konuştuklarını duyduğu akıllarına bile gelmemiş. O da şehre gidiyormuş ve ormanın kıyısında dinleniyormuş. Uyumuş ama iki tüccarın sesiyle uyanmış. Şimdi kötü kötü gülüyormuş. “Ne namuslu insanlar var! Adam düş satın alıyor. İyi ki yüksek sesle konuştular. Şimdi altınların nerede gömülü olduğunu biliyorum. Karşılıksız benim olacaklar.”

Kaciemon pazara gitmekten vazgeçmiş. Çabucak sert bir şeye rastlayıncaya kadar çamın köklerinin arasını kazmış. Dikkatle kazmaya devam etmiş ve sonunda topraktan altın paralarla dolu kocaman bir küp çıkarmış. Kaciemon küpü parçalamış ve altın paraları yanından hiç ayırmadığı çantasına koymuş. Şehre varınca bütün parasıyla bir han satın almış zengin bir adam olmuş. Ama bu para ona mutluluk

getirmemiş. Bir zaman sonra, yalnızca bulduğu altını değil, daha önce sahip olduklarını da yitirip dilenmeye başlamış.

Mozuke şehirde işlerini bitirince Yukici'den ayrılmış ve düşü satın aldığı yere dönmüş. Çamın köklerinin açıkta kaldığını, çevrede küp kırıklarının olduğunu görünce büyük düş kırıklığına uğramış.

"Biri benden önce davranmış ve hazineyi çıkarmış", demiş üzgün üzgün. Kırıklara bakmış. Birden kalakalmış. Kırık parçalarından birinin üstünde bir yazı farketmiş. Yüksek sesle yazıyı çözmüş: "Yedinin ilki."

"Yedinin ilki; bu demektir ki toprağın altında altı küp daha var", demiş kendi kendine. Başlamış toprağı kazmaya. Gerçekten de birbiri ardına her biri ağzına kadar dolu altı toprak küp bulmuş. Şehirde kendisine büyük bir han yaptırmış ve adını Göbekli küp koymuş. Orada yaşamının sonuna kadar zengin ve mutlu yaşamış.

Yukici sık sık onu ziyaret eder ve genellikle arkadaşını şöyle selamlarmış: "Nasılsın bakalım Mozuke! Düşüme ne olduğunu görmeye geldim."

22

Masal

BEYAZ TURNA

Bir zamanlar, Kotaro adında bir oğulları olan iki yaşlı varmış. Kotaro küçük tarlalarında çalışırmış. Tarlada yapacak işi kalmayınca ormana gider, odun toplar, odunu götürüp şehirde satarmış. Pek fazla bir şey kazanmıyormuş ama aile yoksul olduğu için en küçük kuruşun bile önemi varmış. Kotaro çalışkan ve söz dinler bir oğulmuş. Gerçekten de çok merhametliymiş. Şehirden dönerken sattığı odunun parasını yolda rastladığı bir dilenciyle sık sık paylaşırmış. Ama babasının en çok canını sıkan, oğluyla birlikteyken yoksul yemeklerini biraz zenginleştirecek bir av yakalayamamasıymış. Ne zaman bir av görse, Kotaro bir taş atar ya da bir çığlık koparır, avı tehlikeden haberdar edip ona kaçacak ya da havalanacak zaman verirmiş.

“Oğlumuz gerçekten çalışkan, hakkını yemeyelim. Ama pek zeki değil. Bütün yaşamı boyunca tarlalarda ve ormanda çalışıp çabalayacak. Çünkü dünyayı neyin döndürdüğünden haberi yok”, diyormuş yaşlı anayla baba. Bunu oğullarına söylemekten de geri kalmıyorlarmış.

Bir gün, Kotaro pazara gitmiş ve eve dönmek için ormandan geçmiş. Kuşların cıvıltılarını dinleyerek neşeyle ilerliyormuş. Birden garip bir hışırtı işitmiş. Gürültünün nereden geldiğini aramış ve büyük bir ağacın dallarına takılıp çırpınmakta olan beyaz bir turna görmüş. Boş çabalarından gücü kesilmiş, kanatlarını bile kaldıracak hali kalmamış. Kotaro hiç düşünmeden çabucak ağaca tırmanmış. Kuş korkudan ardına kadar açılmış gözlerle oğlanın kendisine yaklaştığını görmüş. Kotaro sakınarak turnayı kurtarmış, kuşun yaralı olduğunu o zaman anlamış. Kanadının altına uzun bir ok saplanmış.

“Zavallı yavrum”, demiş Kotaro tüylerini okşayarak. “Ne kadar korkmuşsundur! Bir avcı okuyla seni vurmuş, bu ağacın dalları arasına düşmüşsün. Ama üzülme, yara derin değil, çabuk iyileşir”. Yavaşça oku yaradan çekmiş ve yarayı temizlemiş. Sonra turnayı ormanın derinliklerinde korunaklı bir yere götürmüş.

“Birkaç gün içinde eski gücüne kavuşursun”, demiş kuşa onu teselli ederek. Sonra evine dönmüş.

Kotaro her sabah ormana gider, ancak akşama doğru eve dönermiş. Bir gün, o evden ayrıldığı sırada, güzel bir genç kız ana, babasını görmeye gelmiş. Sırtında uzun bir yolculuk yaptığını gösteren kocaman bir bohça taşıyormuş. Bahçe duvarına yaslanan genç kız çok tatlı ve berrak bir sesle Kotaro’nun evde olup olmadığını sormuş. Anne dışarı çıkmış; bu kadar güzel bir genç kızın oğluyla konuşmak istediğini görünce çok şaşırmış.

“Buyurun sevgili çocuğum. Oğlum evde değil, ormana gitti. Ancak gece olunca eve döner. Ama isterseniz, onu içeride bekleyebilirsiniz.”

Genç kız daveti kibarca geri çevirmiş. Kotaro’yu beklemek için evin eşiğine oturmuş. İki yaşlı sık sık genç kızın önünden geçiyor, ona meraklı meraklı bakıyor, güzel kızın oğlundan ne istediğini öğrenmek için sohbet etmeye çalışıyormuş. Ama genç kız kibarca gülümsemekle yetiniyormuş. Yalnızca Bay Kotaro’yu beklemek istediğini söylüyormuş.

Sonunda, alacakaranlıkta sırtında kocaman odun yüküyle Kotaro eve dönmüş, Genç kız ayağa kalkmış, yerlere kadar eğilmiş ve tatlı, hoş bir sesle “Bay Kotaro siz misiniz?” diye sormuş.

“Evet, benim”, diye cevap vermiş çok şaşıran Kotaro. Genç kıza kendisinden ne istediğini sormuş.

“Sabahtan beri sizi bekliyorum”, diye çekingen bir gülümsemeyle karşılık vermiş genç kız.

“Buyurun, yorgun olmalısınız”, demiş bu beklenmedik ziyarete şaşıran Kotaro. Genç kızı eve alıp yoksul yemeklerini

paylaşmaya davet etmiş.

Genç kız bu kez hayır dememiş, sandaletlerini çıkarıp iki yaşlı ve oğullarıyla sofraya oturmak üzere içeri girmiş.

Yemekten sonra, Kotaro'ya yeniden gülümsemiş, gözlerini saygıyla yere eğmiş ve ona kendisini karısı olarak almayı isteyip istemediğini sormuş.

Kotaro'nun şaşkınlıktan dili tutulmuş. Bu kadar güzel bir genç kız oduncu, yoksul bir köylünün karısı olmak istiyormuş! Ondan daha az şaşkın olmayan anayla babası oğullarının bu kadar güzel bir kızla evlenecek kadar parası olmadığını söylemişler. Yoksul olduklarını ve Kotaro'nun bu kadar erken bir kadın almayı düşünemeyeceğini açıklamışlar.

"Mutlu olmak için hiç de paraya gerek yok" diye karşılık vermiş genç kız. "İyi yürekli olmak yeter. Kotaro da öyle. Beni evinize aldığınıza hiç pişman olmayacaksınız. Elimden her iş gelir. Dört kişi olursak, yaşam daha kolaylaşır."

Yaşlı anne genç kızın güzelliğinin yanı sıra, çalışkan da olduğunu anlayınca kendisine yardım edecek birisi olduğuna çok sevinmiş. Ondan sonra, anne, baba hiçbir itirazda bulunmamışlar.

Kotaro sevinçten çılgına dönmüş. Bir gün bu kadar güzel bir karısı olacağını düşünde görse, inanmazmış! Ama onun adını bile bilmiyormuş.

"Bana Uysal Komaçi de", diye cevap vermiş genç kız.

Bohçasından biraz para çıkarmış ve Kotaro'yu şekerlemeler, saki ve düğün şenliği için ne gerekiyorsa alması için şehre göndermiş. Tadına doyulmaz bir yemek olmuş, iki yaşlı daha önce hiç bu kadar yemek yememiş. Gelinlerine övgüler yağdırıyorlarmış.

Düğünden sonra, Kotaro yine her gün ormana gitmiş ama hep mümkün olduğu kadar erken dönüyormuş eve. Bütün gün çalışırken genç karısını görmek için sabırsızlanıyormuş. Anne de memnunmuş. Uysal Komaçi bütün işlerin üstesinden geliyormuş. Anne daha neyin yapılacağını söylemeden istediği yapılıyormuş. Böylece dördü mutlu ve hoşnut yaşıyormuş.

Uysal Komaçi Kotaro'ya bir oğul verdiği zaman, sevinçleri daha büyük olmuş.

Bir akşam, ağır bir çalışmadan sonra Kotaro dinlenirken Uysal Komaçi ona "Sabahtan akşama kadar çalışıyorsun ama kendimize hiçbir şey alamıyoruz", demiş. Ticaret yapsaydık, bütün gün ormanda ya da tarlada iki büklüm çalışmak zorunda olmazdın. Ben iyi dokuma bilirim. Buradan işe başlayabilirdik".

Sonra bohçasından biraz para çıkarıp Kotaro'yu gerekli her şeyi satın alması için şehre göndermiş.

Ertesi gün, Kotaro şehirden gerekli şeyleri satın aldıktan sonra, karısı dokuma tezgâhını tavan arasına yerleştirmesini istemiş. Sonra kocasına ve kayınannesi ile babasına o dokurken kendisini rahatsız etmemelerini söyleyip işinin çok uzun süreceğini sözlerine eklemiş.

O günden sonra, Uysal Komaçi her sabah tavan arasına çıkmış ve akşam geç saatlerde inmiş. Günden güne soluyor ve zayıflıyormuş. Sık sık yorgunluktan ayakta duramıyormuş. Kotaro sürekli bu yorucu işi bırakmasını istemiş. Ona zengin olmaya ihtiyaçları olmadığını söylemiş. Ama o başını sallamakla yetinmiş.

Aradan üç yıl geçmiş. Uysal Komaçi bir gün ellerinde uzun bir kumaş topu ile tavanarasından inmiş. Ne Kotaro, ne yaşlılar böylesini görmemişler! Işıl ışılmış ve canlı renkleri parıldıyormuş. Tüy kadar hafif ama en ağır ipek kadar sıcakmış. Gerçekten eşsiz bir kumaşmış!

Ama Uysal Komaçi ayaklarının üzerinde zor duruyormuş. O kadar zayıflamış ki yatağa düşmüş. Ölgün bir sesle Kotaro'dan gelirken getirdiği bohçasını getirmesini istemiş. İçinden iki altın para çıkarmış.

"Bu iki altın parayı harcayıncaya kadar uzaklara git. Ancak o zaman, daha önce olmaz, bu kumaşı satarsın. Eğer dediğimi yaparsan, çok paran olacak."

Kotaro kumaşı bir bohçaya katlamış ve iki altın parayı çantasına koymuş. Uzun bir hastalıktan çıkmışa benzeyen

karısını terkettiği için çok üzgünmüş.

Kotaro günler ve günlerce ilk altın parasını harcamadan yürümüş. Üstelik tutumlu olmaya çalışmamış da. Sonunda uzak bir şehre varmış. Pazarda adamın biri bohçasında ne taşıdığını sormuş. Kotaro bohçadan kumaş topunu çıkarmış. Tüccar kumaşa bakmış, elinde tartmış, okşamış. "Ne kadar olağanüstü bir kumaş!" diye haykırmış. "Çok hafif ama ne kadar sıcak! Nasıl da parlıyor! Bu göz kamaştırıcı kumaşı nereden aldın?"

"Bunu karım dokudu", diye övünerek cevap vermiş Kotaro.

"Bu kumaşı bana sat, sana bin altın veririm."

Tüccarın önerdiği parayı işitince Kotaro Uysal Komaçi'nin bir hazine dokuduğunu anlamış. Ama aynı zamanda karısının iki altın parayı harcayıncaya kadar kumaşı satmamasını öğütlediğini hatırlamış. O zaman tüccardan özür dilemiş, ona kumaşın satılık olmadığını söylemiş ve yeniden yola koyulmuş.

Bir süre sonra, bir başka şehre varmış. Dosdoğru pazara yönelmiş. Daha bohçasından parıldayan kumaş topunu yeni çıkarmış ki çevresini hayran bir kalabalık sarmış. Tüccarların en zengini kumaşına dört bin alün önermiş ama Kotaro karısının sözlerini anımsamış. Çantasındaki bir altına daha dokunmadığından ve birincisini hâlâ harcamadığından, yoluna devam etmeyi yeğlemiş.

Geçtiği yöre pek kalabalık değilmiş. Bir sonraki şehre ulaşmadan uzun zaman yürümek zorunda kalmış. Orada da kumaşı seyretmek için, büyük bir kalabalık çevresini sarmış.

Zengin bir tüccar kumaşa sekiz bin altın önermiş. Ama Kotaro bir kez daha satmayı kabul etmemiş. Çantasındaki altın paraya hâlâ dokunmamış.

Bütün yörede bu değerli, göz kamaştıran kumaştan söz edilmeye başlanmış. Kotaro sonraki şehre girince zengin bir tüccarın hizmetkârları onu efendilerinin evine götürmek için kapıda bekliyormuş.

Tüyden daha hafif ama en ağır ipekten daha sıcak, parlak ve ışıl ışıl renkli kumaşı görünce tüccar her ne pahasına olursa olsun, bu kumaşın kendisine gerektiğini belirtmiş, Kotaro'ya on bin altın önermiş.

Ama Kotaro on bin altın düşlerinde bile göremediği bir zenginliği ifade etse de kumaşın satılık olmadığını söylemiş.

"Bu kumaşı bana sat", diye ısrar etmiş tüccar. "Eğer on bin altın sana az geldiyse, yirmi bin alfan vereceğim."

Yirmi bin altın! Kotaro'nun yüreği duracakmış az kalsın! Daha son altın parasını harcamamış olmasına karşın, Uysal Komaçi bu paradan hoşnut olabilirmiş. Böylece kumaşı satmış.

Zengin tüccar ona yirmi bin altın saymış. Altın öyle çokmuş ki onları taşımakta zorlanıyormuş Kotaro.

Çok hoşnut bir şekilde evine dönmüş. İlerlemekte zorluk çekiyormuş. Çünkü hafif bir bohçayı taşımak başka, yirmi bin altını taşımak başkaymış.

Sonunda evine varmış. Bu arada yeniden sağlığına kavuşan Uysal Komaçi onu sevinçle karşılamış.

Kumaşını kaça sattığını sorunca övünerek ona sandığı göstermiş. "İçinde tam yirmi bin altın var, kendim saydım", demiş.

Ama Uysal Komaçi biraz düş kırıklığına uğrar gibi olmuş.

"Satmak için iki altın parayı harcamayı beklememişsin", demiş. "Aceleci davranmasaydın, otuz bin altın elde edebilirdin", diye eklemiş. "Böylece on bin altın kaybetmiş durumdayız."

Ama bir süre sonra elini sallayarak "Yine de yeterince paramız var", demiş. Uysal Komaçi kocasının dönüşünü neşeyle kutlamak için ziyafet hazırlıklarına koyulmuş.

Aile kendisine büyük bir ev yaptırmış ve Kotaro zengin bir tüccar olmuş. Uysal Komaçi ona sadık bir şekilde yardım ediyor, oğlunu büyütüyor ve yaşlı anne," babasıyla ilgileniyormuş. Hiçbir şeyleri eksik değilmiş.

Sandıkta bu kadar parayı gördüğünü unutamayan Kotaro'nun annesi durmadan gelinine "Bir kere daha böyle bir kumaş dokumalısın. Ne kadar para getirir, bir düşün! Bu para sandıkta kalırdı, çünkü istediğiniz her şeyiniz var. Bu paraya dokunmazsanız, bir gün ihtiyacınız olur, işinizi görür. Eğer iyi bir eşsen, çocuğunun geleceğini düşünüyorsan, bir top kumaş daha dokursun", demeseymiş, böylece mutlu yaşayacaklarmış.

Bu sözleri tekrarlamadığı gün geçmiyormuş.

Uysal Komaçi annesini boşuna yeteri kadar paraları olduğuna, Kotaro'nun işlerinin iyi gittiğine, gelecek konusunda gerçekten kaygılanmaları için bir neden olmadığına ikna etmeye çalışırmış ama yaşlı kadın konuşmalarını hep aynı sözcüklerle bitirirmiş: "Bütün bunlar bahane! Sen tembelin birisin, hepsi bu. Senin yerinde bir başkası olsa, ailesi için elinden geleni yapardı."

Sonunda Uysal Komaçi karşı koymaktan vazgeçmiş ve bir odaya dokuma tezgâhını yerleştirmiş. Karısının yeniden dokumaya başlamak istediğini öğrenince Kotaro onu bundan caydırmaya çalışmış. Dokumanın kendisini ne kadar zayıf düşürdüğünü hatırlatmış.

Ama Uysal Komaçi üzgün üzgün gülümsemekle yetinmiş: "Üç yıl çabuk geçer. Ama bir kere daha sizden işim sırasında beni rahatsız etmemenizi istemek zorundayım."

O günden sonra, eskiden olduğu gibi, her sabah dokuma tezgâhının bulunduğu odaya gitmiş ve ancak akşam çıkmak üzere odaya kapanmış. Daha ilk günlerden bu işin ne kadar yorucu olduğu görülmüş. Pembe yanakları solmuş ve kimonosunun kuşağını iyice sıkmak zorunda kalmış.

"Böyle ne yapıyor!" diye yaşlı anne merak ediyormuş. "İddiaya girerim, bana öfkesinden zayıflıyor. Şunun şurasında, başka kadınlar da dokuma yapıyor ama bunu bir sır haline getirmiyor."

Bir gün, anne ailenin bütün üyelerinin işe gitmesini beklemiş. Sonra ayaklarının ucuna basarak Uysal Komaçi'nin kumaş dokuduğu odaya yaklaşmış. Kapının önünde diz

çökmüş ve hafifçe aralamış kapıyı. O zaman büyük bir dokuma tezgâhının önünde duran beyaz bir turnanın gagasıyla kanatlarının tüylerini yolduğunu görmüş. Kan revan içindeymiş ve tüylerinin çoğu yokmuş.

O anda, turna kapıya doğru bakmış, kapı aralığından merakla bakan yaşlı kadını farketmiş ve büyük bir çığlık kopardıktan sonra açık pencereden uçup gitmiş.

Kotaro da bu çığlığı işiterek korkudan beti benzi atmış bir halde odaya doğru atılmış. Anne gördüklerini ona anlatmış. Kotaro büyük adımlarla bahçeye koşmuş, bütün ağaçları incelemiş. Birisinin üstünde beyaz bir turna görmüş. Yaralı kanatları daha uzaklara gitmesine izin vermemiş. Orada durmuş, bitkinlikten ölüyormuş. Gözleri yaşlı Kotaro ağaca tırmanmış ve ölmek üzere olan turnayı kollarına almış, okşamış. O zaman, turna son soluğunda "Kotaro, bir gün yaşamını kurtardığın beyaz turnayı hatırlıyor musun?" diye mırıldanmış. "İyi yürekliliğini ödüllendirmek için senin yanına geldim. Şimdi son saatim geldi. Oğlumuza iyi bak."

Kotaro turnayı bahçeye gömmüş. Adını değiştirmiş. Bundan sonra adı Uysal Kotaro olmuş. Her gün oğluyla birlikte bahçeye gitmiş. İkisi birlikte mezarın yanında uzun uzun duruyor ve Uysal Komaçi için gözyaşları döküyormuş.

23

Masal

BEŞ HAYALET

Akşam olmaktaymış ve genç şövalye samuray Yoşinari nerede yatacağım hâlâ bilmiyormuş. Bir köy, yatacak bir yer bulma umuduyla çevreyi araştırarak otlarla kaplı bir ovayı geçiyormuş. Mağrur tavrı ve iki kılıcı olmasa, kimse onun bir şövalye olduğunu tahmin edemezmiş. Giysileri yoksul ve yırtıkmış. Dağınık saçları ve zayıf yüzü uzun zamandan beri, bir şey yemediğini gösteriyormuş. Efendisi bir iktidar savaşında yenilince işini ve görevini yitirmiş. Yoşinari'nin bir başkasının hizmetine girmek için ülkeyi dolaşmaktan başka çaresi yokmuş. Ama şanssızlık peşini bırakmıyormuş. Uzun zamandan beri, kıyıda köşede kalan neyi varsa, bitirmiş; artık iki kılıcından başka bir şeyi kalmamış.

Ufku araştırarak ilerlerken sonunda uzaklarda birkaç ev farketmiş. Dışarıda yatmak zorunda kalmayacağına sevinerek adımlarını hızlandırmış. Köye vardığında, çoktan gece olmuş, köy halkı yatmaya hazırlanıyormuş. Yoşinari ev ev dolaşmış ama kimse onu evine almak istememiş. Ya kapıyı suratına çarpıyor ya da açmıyorlarmış bile.

Bir pencere açılmış ve biri "Köyün arkasında küçük bir tapınak var; geceyi belki orada geçirebilirsiniz", diye bağırmış. Bu sözlerden sonra, pencere çabucak kapanmış.

Yoşinari köylülerin bu garip tavrına şaşırmış ama sonra ' ilki de yüksek görevliler gezgin şövalyeleri evlerine almalarını yasaklamış olabilirler", diye düşünmüş. Tapmağa yönelmiş. Asıl önemli olan o gece başını sokacak bir çatı bulmasıymış.

Yolun yarılarında sırtında büyük bir odun yüküyle ormandan inen bir yaşlıyla karşılaşmış. Yaşlı onu kibarca

selamlamış ve: “Soylu şövalye, umarım, tapınağımızda yatmak gibi bir amacınız yoktur!” demiş.

“Başka çarem yok, büyükbaba. Köyde benden korkuyorlar galiba! Kimse beni evine almak istemiyor. Ama hiç olmazsa biri geceyi köyün arkasındaki tapınakta geçirmemi salık verdi”, diye cevap vermiş Yoşinari.

“Tapınağa gitmeyin soylu şövalye”, demiş yaşlı. “Sizi neden oraya yolladıklarını ben biliyorum. Tapınak uzun zamandan beri terkedilmiş durumda. Geceleri hayaletler dolaşıyor orada. Garip şeyler oluyor. Tüm geceyi orada geçiren kimse çıkmadı daha. Belki de bizim köylüler kendilerini hayaletlerden kurtaracağınızı ummuşlardır, soylu şövalye. Ama oraya gitmeyin. Eğer küçük kulübemle yetinmek isterseniz, evimde yatabilirsiniz.”

İlk başta, Yoşinari köylülerin kendisine bir oyun oynamak istemelerine çok kızmış ama sonra fikir değiştirmiş ve yaşlıya; “İyiliğinize teşekkür ederim büyükbaba”, demiş. “Ama oraya gitmem için bir neden daha var şimdi. Aksi halde, hayaletlerden korktuğumu sanacaklar. Gerçek samuray dünyada hiçbir şeyden korkmaz.”

“Nasıl biliyorsanız, öyle yapın, soylu şövalye. Ben sizi uyardım. Şimdi size savaşınızda şans diliyorum.” Bu sözler üzerine, yaşlı koşarak evine gitmiş.

Tapmağa giden yol uzun zamandır kullanılmamış. Bir süre sonra, yıkık tapınak karanlıkta Yoşinari’nin karşısına çıkmış. Çatısında kocaman bir delik açılmış ve duvarlarındaki çatlaklardan bir kedi kolaylıkla geçebilirmiş. Yoşinari verandaya çıktığında, çürümüş bir korkuluk parçası elinde kalmış. Yer döşemeleri ayaklarının altında tehlikeli bir şekilde gıcırdıyormuş. Kapının arkasında, kocaman bir örümcek ağı girişi ağır bir perde gibi kapatıyormuş. Örümcek ağları, birkaç eski hasır, tozla örtülü bir mücevher kutusu dışında, tapmak tamamen boşmuş.

Yoşinari ön tapınakta kendisine bir döşek hazırlamış ve oturmuş. Hayaletlere karşı bir işe yarayacağından kuşkusu olmasına karşın, kılıçlarını elinin altına koymuş. Sonra

olayların nasıl gelişeceğini beklemeye başlamış. Bu arada, tamamen gece olmuş, biraz sonra ay çıkmış, tapınağın içerisini tavandaki delikten ve duvarlardaki çatlaklardan aydınlatmış. Arada bir kirişlerden birinin çatırdadığı işitiliyormuş ama başka bir ses yokmuş. Yoşinari uyumamaya ve beklenmedik bir durumla karşı karşıya kalmamaya kendi kendine söz vermiş. Ama yorucu bir yolculuk yapmış ve midesi boşmuş. Dolayısıyla sonunda uyuyakalmış olmasına şaşmamalı.

Tapınağın kuzey cephesine kuvvetle vuran biri tarafından uyandırıldığında, gece yarısıymış. Aynı anda, karga gaklamasını andıran tiz bir sesin “Kimse yok mu?” dediğini işitmiş.

Yoşinari şimşek gibi kılıçlarına atılmış. “Cevap versem mi vermesem mi”, diye düşünmüş. Ama onun karar vermesine kalmamış, bitişik odada ince bir bambu perdenin arkasında bir ışık yanmış ve biri: “Ben suçsuz yere hapsedilen uzunum, cılızım. Bugün evdeyim ve konuklarımı kabul ediyorum. Sen kimsin?”

Dışarıdan bir sesin cevap verdiği işitilmiş: “Çalılıklarda kaybolan parlağım, bükülmüşüm. Seni ziyarete geldim. Girebilir miyim?”

“Buyur, hoş geldin”, diye yanıtlamış ev sahibi. Ama ne adım sesleri, ne de başka bir gürültü işitilmiş. Bir süre sonra, bitişik odada ışık sönmüş ve her şey eski haline dönmüş.

Yoşinari düş gördüğünü sanmış ama birden kapı yeniden çalınmış. Bu kez tapınağın güney cephesiymiş. Belirsiz bir geniz sesi bağırmış: “Kimse yok mu?”

Önceki gibi ışık yanmış ve bitişik odadan biri cevap vermiş: “Ben suçsuz yere hapsedilen uzunum, cılızım. Bugün evdeyim ve konuklarımı kabul ediyorum. Sen kimsin?”

Yeni konuk cevap vermiş: “Ben bir dala asılmış inceyim, dişleri dökülmüşüm. Seni ziyarete geldim. Girebilir miyim?”

“Buyur, hoş geldin”, diye cevap vermiş ev sahibi. Işık sönmüş. Yeniden sessizlik olmuş. Yoşinari şimdi düş görmediğinden eminmiş. Olayların sonunu beklemiş.

RESİM

Yoşinari soğuk soğuk terlemiş. Daha az yürekli bir şövalye çoktan kaçarmış! Ama Yoşinari soğukkanlılığını yitirmemiş. Hayaletlerin yaklaştığını işitince ayağa kalkmış; yenlerini sıvamış, bacaklarını ayırıp elinde kılıcı, saldırıyı beklemiş.

O anda, kulakları sağır eden bir ıslık işitilmiş ve parlak kırmızı bir çizgi ön tapınağa girmiş. Yerde kayıyor, halkalar, kıvrımlar çiziyormuş. Gittikçe Yoşinari'ye yaklaşıyor, çevresinde halkalar yapıyormuş. Yoşinari onun geldiği yöne kılıç darbeleri sallamış ama çizgi alaycı bir kahkaha ile yetinip dansına devam etmiş.

Yoşinari hain bir düşmana kendini kabul ettirmenin tek yolunun cesaret olduğunu biliyormuş. Sert bir sesle "Dur!" diye bağırmış.

Gerçekten de kırmızı çizgi dansını kesmiş; kararsız, bir yanıp bir sönmüş. Ama kendisini çabuk toparlamış ve ince bir sesle: "Bana kim olduğumu söyle, yoksa seni boğarım!" demiş.

Yoşinari uzun uzun düşünmemiş ve cevap vermiş: "Sen kim misin! Tabii ki uzun, cılızsın." Çizgi hala kımıldamadan durunca "Haksız yere hapsedilensin", diye eklemiş.

Bu sözleri söyler söylemez çizgi titremiş ve kaybolmuş.

Hemen arkasından, sanki bir at sürüsü ön tapınağa giriyormuş gibi korkunç bir uğultu işitilmiş. Uzun, beyaz ve parlak bir şey Yoşinari'nin çevresinde sıçramaya başlamış. Bu şey yanından her geçtiğinde, bir gülme işitiliyormuş. Sonunda beyaz şey şövalyenin önünde durmuş ve "Bana kim olduğumu söyle, yoksa seni parça parça ederim."

Yoşinari çabucak cevap vermiş: "Sen çıplaksın, kesik kesik soluyansın" ve hemen eklemiş; "Yarısına kadar gömülensin" O zaman, uzun beyaz ışık son bir kez havaya sıçrayıp ve kaybolmuş.

Yoşinari daha başka kim uzun, cılıza ziyarete geldi diye kafa yoruyormuş ama buna pek zamanı olmamış. Çan sesine benzer tok bir ses işitilmiş ve ön tapmakta gittikçe daha hızla

dönen yuvarlak, mavi bir ışık görünmüş. Döndükçe büyümüş büyümüş neredeyse ön tapmağı tamamen doldurmuş. Burgaç kendisini sürükleyip götürmesin diye Yoşinari duvara iyice yapışmış. O zaman, hayalet durmuş ve kikirdemiş: “Bana kim olduğumu söyle, yoksa seni yerim.”

O anda, Yoşinari bu şeyin kimliğini anımsamış ve “Sen şişko, doymak bilmezden başkası değilsin, tabii gölde boğulansın”, diye cevap vermiş.

Böylece mavi top kaybolmuş.

Şövalyenin şöyle rahat bir soluk almasına kalmadan, elle tutulmaz bir şey yerde dönmeye ve kıvılcımlar saçmaya başlamış. Sonra, dosdoğru Yoşinari’ye yönelmiş. Çevik bir hareketle Yoşinari yana sıçramış. O zaman, elle tutulmaz şey durmuş ve geniz sesiyle: “Bana kim olduğumu söyle, yoksa seni ezerim.”

“Aha!” demiş Yoşinari kendi kendine “Sen ısıramıyorsun. “Hemen cevap vermiş hayalete; “Sen incesin, dişleri dökülmüşsün, bir dala asılmış olansın.” Daha önceki üç hayalet gibi bu da gözden kaybolmuş.

Yoşinari bir hayaletin daha kaldığını biliyormuş ama ne kadar çaba harcasa da bir türlü adını anımsayamıyormuş. O böyle düşünürken sanki bir kuş sürüsü odaya doluşmuş gibi bir kanat çırpıntısı işitilmiş. Havada türlü türlü renklerde parıldayan saydam bir şey farketmiş. Yaklaşmış yaklaşmış ve gaklar gibi bir sesle: “Bana kim olduğumu söyle, yoksa seni ölünceye kadar gıdıklarım”, demiş.

“İyi ki sen sonuncusun”, diye düşünmüş Yoşinari. Bu gece dansından iyice yorgun düşmüş. “Pekâlâ, sen ilk gelen o…” O zaman burnunu bir şey gıdıklamış. Şöyle bir hoplamış. Bereket tam o anda ziyaretçinin adını anımsamış. “Sen parlaksın, yay gibi bükülmüş, çalılıkta kaybolansın. Haydi, şimdi git. Hepinizden gına geldi”, diye bas bas bağırmış. Gerçekten de o saydam şey kaybolmuş. Her şey sessizleşmiş yeniden.

Ama bitişik odada ışık hâlâ yanıyormuş ve Yoşinari hayaletlerin daha neler yapacağını bilmediğinden uyumayı göze alamamış.

İyi ki şafak uzak değilmiş. Komşu köyün horozunun ilk ötüşünde ışık sönmüş. Ölüm ziyaretçileri gitmiş gibi görünüyormuş.

Ancak o zaman, yorgunluktan ayakta duramayan Yoşinari yatmış ve yatar yatmaz da uyumuş. Midesi boş uyandığında, güneş çatlaklar arasından parlıyormuş. Yoşinari tapınağı incelemeye koyulmuş. Örümcek ağlarının, eski hasırların ve tozla kaplı mücevher kutusunun dışında gerçekten boşmuş tapınak.

Yoşinari kılıçlarını kuşanmış ve verandaya çıkmış. Oradan tapınağın az ötesinde toplanmış birkaç köylünün sessizce kendi yönüne baktığını farketmiş. Önceki gece kendisini pek hoş karşılamadıklarını anımsayarak bağırmış: “Beni uyumaya hayaletlere gönderdiniz; ama gördüğünüz gibi bir şey olmadı. Tam tersine hortlaklarla hoş bir gece geçirdim. Tapınakta kimin dolaştığını biliyor musunuz? İyi dinleyin. Burada uzun, cılız, haksız yere hapsedilmiş kalıyor. Parlak, yay gibi bükülmüş, çalılıkta kaybolan. Şişko, doymak bilmez, gölde boğulan. Çıplak, kesik kesik soluyan, yarısına kadar gömülü ve ince, dişleri dökülmüş, bir dala asılmış onu ziyarete geliyorlar. Bunlar gündüz biraraya gelemediklerinden asılmış onu ziyarete geliyor. Eğer hepsini bulur da biraraya getirirsek, faaliyetleri sona erer. Öyle ürkek ürkek bakmayın. Yardım edin de bulalım onları. İleride, batıda bir göl görüyorum. Şişko, doymak bilmezi orada bulacağımızdan eminim.”

Köylüler yerlerinden kıpırdayana kadar, Yoşinari çoktan göle yönelmiş ve aramaya başlamış. Uzun bir süre bir şey bulamamış. Ama birden suyun kıyısında dipsiz eski bir testi farketmiş.

“İşte buldum onu, “demiş Yoinari. “Bakın ne kadar şişko; dibi de olmadığına göre, bu doymak bilmez. Onu sudan çıkarın, sonra araştırmalarımıza devam ederiz.”

Testi sudan çıkarıldıktan sonra, Yoşinari kuzeyi göstererek "İleride çalılıklar görüyorum. Parlak, yay gibi bükülmüş orada olabilir."

Çalılıkları aramaya Yoşinari ile birlikte bütün köylüler katılmış. Sonunda şövalye parlak bir şey farketmiş. Eğilmiş ve yerden güzel bir horoz kuyruğu almış.

"Buldum", diye sevinçle bağırmış. "Türlü renklerle parlıyor, yay gibi. Sahibi onu yitirmiş olmalı, yoksa burada olmazdı. Haydi, şimdi de güneye. İnce, dişleri dökülmüş, orada bir ağaca asılı olmalı"

Güneyde bir ağaç varmış. Sağını, solunu, her yanını aramaya koyulmuşlar. Bir süre hiçbir şey bulamamışlar. Sonunda küçük bir kız ta yukarıdaki dallarda dişleri kalmamış eski bir tarak görmüş.

"Aferin küçüğüm, işte o!" diyerek Yoşinari onu kutlamış. "Daha incesi olamaz, hiç dişi de kalmamış. İndirin şunu oradan. Şimdi de doğuya gidiyoruz. Şu ilerideki taş mezar taşına benziyor. Çıplağı, kesik kesik soluyanı mutlaka orada bulacağız."

Ağaçtan inceyi, dişleri dökülmüşü alıp taşa doğru yürümüşler. Orada uzun zaman aramaları gerekmemiş. Mezar taşının arkasında, toprağın dışında zamanla beyazlaşmış bir at başı görmüşler.

"Bu o, hiç kuşku yok. Çıplak ancak bu kadar olur, hâlâ kapacak dişleri de var. Gerçekten yarısına kadar gömülü. Başı alın da tapınağa gidelim. Daha ev sahipliği yapan uzun cılızı, haksız yere hapsedileni bulacağız."

Tapınağa varıp her yeri aramışlar. Ama tapınak önceki kadar boşmuş.

"Mücevher kutusu olmasın sakın!" diye düşünmüş Yoşinari. "Sımsıkı kapalı gerçekten açmak olanaksız ama ne uzun ne de cılız. Fakat hapishane olabilir. Uzun cılız da mutlaka içerisindedir."

Bütün gücüyle kutuya vurmuş ve bıçakla kilidini açmaya çalışmış. Sonunda kapak açılmış ve Yoşinari bir dizi çekmece

keşfetmiş. En alttaki son çekmecede yırtık bir bağcık varmış.

Yoşinari gülümsemiş ve "İşte, haksız yere hapsedilen", demiş. "Öyle ya, yazılı kağıt tomarlarının koyulduğu çekmede ne işi var!"

Doğrusu pek uzun değil, geniş de sayılmaz. Biraz övünmüş olmasını artık bağışlayacağız. Sonunda beşini bir araya getirdik. Bundan böyle kimseyi korkutmaya gerek duymamaları için, hepsini aynı yere gömün."

Köylüler Yoşinari'nin öğüdünü tutmuşlar, Dipsiz testiyi, kaybolmuş horoz bağcığı iyice derine gömmüşler. Sonra kendilerini tapınakta dolaşan hayaletlerden kurtardığı için Yoşinari'ye teşekkür etmiş ve önceki gece pek hoş olmayan tavırlarından dolayı ondan özür dilemişler.

İster inanın ister inanmayın, o günden beri hiçbir hayalet köyün tapınağında dolaşmamış. Ne parlak yay gibi bükülmüş, ne şişko doymak bilmez, ne çıplak kesik kesik soluyan, ne ince dişleri dökülmüş, hatta ne de uzun ve cılız.

24

Masal

KURDUN KİRPİKLERİ

Bir zamanlar, bir köyde zengin bir demirci ile biricik kızı güzel Akiko yaşarmış. Demircinin karısı küçük kızın doğumundan az sonra ölmüş ve adam ikinci bir kadın almış. Çünkü evin işlerini çekip çevirecek birine ihtiyacı varmış ama ne yazık ki seçimini iyi yapmamış! Üvey ana cimri ve kötü bir kadınmış. Hiçbir şey onu memnun etmez, özellikle kıskandığı Akiko kızdırırmış. Analığının bütün aşağılamalarına karşın, Akiko neşeli ve güleç yüzlüymüş. Küçük kız büyüdükçe analığı her gün ona daha çok iş yüklüyormuş; o kadar ki sonunda evin bütün işleriyle Akiko uğraşmaya başlamış. Analık bütün günü tembellik ederek geçiriyor, emirler veriyor; akşam olunca da Akiko şunu yaptı, şunu yapmadı diye babasına şikâyet ediyormuş. Bu suçlamaları işitince Akiko'nun ağladığı olurmuş ama ertesi gün her şeyi unutur, neşeyle işine gücüne bakarmış. Güçlük çıkarmadan çalışırmış ve hizmetçiler onun ağzından asla kötü bir söz duymazlarmış. Akiko herkese karşı sevecenmiş; çünkü haksızlığın ne demek olduğunu kendi deneyimiyle biliyormuş. Keşişlere, hemen her köyde rastlanan gezgin dilencilere karşı da nazikmiş. Kimseyi eli boş göndermezmiş. Zaman zaman, çırakların eline mutfak parasından aldığı birkaç bronz para sıkıştırırmış. Herkes severmiş Akiko'yu. Neşeli şarkıları evde yankılandığında, herkesin neşesi artar, işine canla başla sarılırmış. Demircinin serveti artarmış.

Ama onun bu tutumu analığın hiç hoşuna gitmezmiş. Ondan yakınmadığı bir akşam geçmiyormuş: "Önüne gelenle konuşuyor; iyi bir aileden bir genç kız böyle yapar mı! Sonunda bütün müşterileri kaçırtacak."

Ya da: “Böyle giderse, elimizde, avcumuzda bir şey kalmaz. Gözümü üstünden ayırmasam, eline geçeni dağıtacak. Parayı harcamasını iyi biliyor. Ama eve para getirmeye gelince iş değişiyor. Böyle giderse, dilenmek zorunda kalacağız. Kızının eliaçıklığının sonunda bizi ne hale düşürdüğünü o zaman göreceksin.”

İşte böyle her gün, Akiko’ya iftira ediyor ve baba da ona inanıyormuş. Parayı binbir zorlukla kazanıyor, parasının har vurup harman savrulmasından hoşlanmıyormuş. Akiko analığın suçlamalarına karşı asla kendisini savunmaz, üzüntüyle başını önüne eğerek gözlerine dolan yaşları silermiş. Ama ertesi gün ev yine neşeli şarkılarıyla çınlarmış.

Onun böyle şarkı söylediğini işiten babası kendi kendine; “İyi niyetli öğütlerimizi ciddiye almıyor”, diyormuş. Zamanla yüreği katılaşmış ve yeni yıl arifesinde analık geleneksel pastayı en iyi pirinçle değil, yedeklik eski pirinçle hazırlayarak Mutluluk Tanrısı’na hakaret ettiğinden, eve bir felaket getirmek niyetinde olduğundan bağıra çağıra şikâyet edince baba öfkelenmiş ve Akiko’yu evden kovmuş.

Akiko üzgün üzgün köyde dolaşıyormuş. Her yerde yeni yıl hazırlıkları yapılıyor, hep neşeli olan demircinin kızına ne olduğu kimsenin dikkatini çekmiyormuş. Akiko yoluna devam etmiş ve komşu köye varmış. Açmış ve üşüyormuş. Ah, biraz yiyecek ve geceyi geçirecek bir yatak için bir iş bulabilseymiş! Ama herkes ona kapıyı gösteriyormuş.

Akiko daha şimdiden o kadar zayıf düşmüş ki güçlükle ilerliyormuş. Sonunda bir hanın kapışım çalmış ve biraz sıcak çay istemiş.

“Hancı efendi, param yok, size astarlı ceketimi rehin bırakabilirim. Bana yiyecek sıcak bir şey verin.”

“Oh be!” demiş hancı. “Her isteyene yemek verecek olsam! Sana yemek vereyim, peki, ceketin para etmezse! Olmaz, ver ceketini, onu sattıracağım. Bakalım ne ediyor, sonra düşünürüz.

Akiko ceketini çıkarmış ve sırtında yalnızca hafif kimonosuyla evin önünde beklemiş. Hancı uşağını ceketi satmaya göndermiş ve Akiko soğuktan titreyerek onun parayla geri dönmesini beklemiş.

Aç ve üşüyerek orada uzun zaman beklemiş. "Parayı getirince sıcak bir şey yiyeceğim. Yoluma devam edecek kadar para geriye kalır. Belki bana iş verecek, geceyi evinde geçirebileceğim iyi birini bulurum", diye kendisini teselli ediyormuş. "Sürgünlüğüm uzun süremez. Babam yakında haksızlık ettiğini anlayıp beni geri çağıracaktır. Çünkü dünyada böyle bir haksızlığın olması mümkün değil."

Akiko uzun zamandır bekliyormuş. Müşteriler gelip gidiyor, uşaklar girip çıkıyormuş. Ama kimse eşiğe çömelmiş genç kızla ilgilenmiyormuş. Sonunda açlığa ve soğuğa dayanamayan Akiko yumuşak bir sesle hancıyı çağırmış.

"Beni rahatsız etme, baldırı çıplak seni! Bu genç yaşında sokaklarda sürtüyorsun. Çekil git. Müşterilerimi kaçırıyorsun", demiş hancı.

Akiko titrek bir sesle satması için kendisine verdiği ceketi hatırlatmış hancıya. "İyi bir ceketti; bana pilav, balık ve bir kâse sıcak çay verecek kadar para etmiştir."

"Ha ha, bana ceket verdiğini iddia ediyor!" diye haykırmış hancı, küçümseyerek gülmüş. "Değerli bir ceket, bir servet eden ceket! Ha ha! Sakın bir kese de para vermiş de olmayasın! Hiç böyle bir yüzsüzlük gördünüz mü! Ben bir dilenci için ceket sattırmışım! Güzel bir ceketin olsa, köy köy sokaklarda dolaşacak yerde adam gibi evinde otururdun."

Hancı o kadar bağırarak konuşuyormuş ki müşteriler dışarı çıkıp zavallı genç kızla alay etmişler.

Akiko ağlamaya başlamış. Açlık ve soğuk korkunçmuş ama hiçbir şey onu uğradığı haksızlık kadar yaralamıyormuş.

"Al şunu", demiş hancı, sert bir köfte ile yamalı bir torba fırlatmış. "Sana acıdığımı anla; bayram günü kimseyi eli boş göndermem, senin gibi küstah bir dilenciyi bile. Şimdi, defol! Yoksa köpekleri üstüne salarım."

Akiko yamalı torbayı sırtına atmış, akşam yemeği yiyenlerin kahkaha ve alayları altında, yüzü utançtan kıpkırmızı koşarak oradan uzaklaşmış. Tek düşüncesi gitmekmiş. Ancak ormanın kıyısına varınca durmuş. Kar yağmaya başlamış ve Akiko nerede olduğunu, nereye gideceğini bilmiyormuş. Umutsuzluk içinde; "Bu dünyada benim için iyi bir şey yok. Yollarda açlık ve soğuktan ölmekten, insanların alaylarına uğramaktansa, yaşamıma kendi ellerimle son vermeyi yeğlerim. Ormana gideceğim, kendimi kurtlara yedireceğim."

Bu korkunç kararını uygulamaya geçirmek amacıyla yolu terketmiş ve ormanın karanlığına girmiş.

"Dağlarda çok kurt olur ve kışın açtırlar. Acıma bir son vermeleri uzun sürmez", diyormuş yürürken.

Böyle düşüne düşüne yürürken küçük bir düzlüğe varmış. Bir taşın üstüne oturmuş ve kurtların gelmesini beklemiş. Hava yavaş yavaş kararıyor, kar gittikçe artıyormuş. Ormanda çıt yokmuş, bir yaprak bile kıpırdamıyormuş.

"Belki burası uygun bir yer değil", demiş sonunda Akiko kurtların gelmediğini görünce. "Hiç ormanda bulunmadım ki! Kurtların nerede durduklarını bilmiyorum. Aramam gerekecek."

Kalkmış ve yoluna devam etmiş. Sık çalılıklar arasından kendisine yol açıyormuş; ıssız keçi yollarından geçerken bir yandan "Kurt, sevgili kurt, gel de beni ye. Artık yaşayamam", diye sesleniyormuş.

Böyle uzun süre dolaşmış. Birden keçi yolunun yakınındaki bir çalılıkta dallar çatırdamış. Dallar açılmış ve kırmızı gözlü, kocaman, mor bir kurt yola atlamış. Atlamaya hazır, yere yatmış, sivri dişlerini göstermiş, Akiko'ya delici bakışlar fırlatmış.

Akiko kalakalmış ve susmuş. Kurdun sivri dişlerini görüp sıcak soluğunu duyunca korkmaya başlamış. Ama insanların kendisine yaptıkları haksızlıkları, uğradığı aşağılanmaları hatırlamış, açlıktan ölümün yolunu kolladığını düşünmüş.

Korkuyla kurda bakmış ama kararlı bir sesle: “Beni ye kurt”, demiş. “Bu dünyada beni iyi şeyler beklemiyor.”

Kurt daha bir yere yapışmış, gözlerini kırpmış ve Akiko’ya araştırıcı bir bakış fırlatmış. Sonra arka ayaklarının üstüne oturmuş ve hiç beklenmedik nazik bir sesle; “Hayır, seni yemeyeceğim”, demiş. “Ben insanları, hiç olmazsa gerçek insanları yemem. Sen de adam gibi adamsın. Bütün bu başına gelenler gerçek insanları tanıyamamandan. Herkese güveniyorsun. Ama sana yardım etmek istiyorum.”

Bunları söyledikten sonra, yavaşça iki kirpik koparmış ve Akiko’ya uzatmış. “Karşısındaki insanın nasıl biri olduğunu bilmek istediğin zaman, bu iki kirpiği gözlerinin önünde tut ve iyice bak. Karşındakinin kim olduğunu hemen anlayacaksın. Kirpiklerin arasından iyice incelediğinde bile değişmeyen kişiye güven. Böyle bir adamla mutlu olacaksın. Yüzüne gülseler de ötekilere sakın inanma”, demiş.

Şaşıran Akiko kurda teşekkür etmiş ve geri dönmüş. Şaşkınlığından soğuğu ve açlığı unutmuş. Az sonra ormandan çıkmış ve küçük bir şehre varmış.

Bir kavşakta yerini almış. Çevrede kalabalık varmış. Çoğu sepetler ya da sırtlarında odun yükleri taşıyor, kimileri pazara at götürüyormuş. Güzel giyimli bir sürü kadın ve saygın görünüşlü erkek varmış. Hepsi ona dürüst görünüyormuş. Nasıl bu insanlara güvenmesinmiş! O zaman Akiko kurdun öğüdünü denemeye karar vermiş. Kirpikleri gözünün önünde tutmuş ve gidip gelenleri gözlemlemiş. Namuslu ve saygıdeğer şehirlilerde meydana gelen değişmeleri görünce çok şaşırmış. Sözgelimi, ağır ipekli giyinmiş, etrafında hizmetçileriyle kibirli kibirli dolaşan zengin kadın, ipek kimononun üstünde acıkmış bir horoz başı gibiymiş sağdan soldan yemleniyormuş. Dadının başı balık başı, hizmetçilerse fare ve tavuklardan başka bir şey değilmiş. Az ötede maiyetiyle dolaşan görevlinin kimonosunun sert yakasından kibirli bir domuz başı çıkıyormuş. Yan sokaktan kavşağa yaklaşan tüccar bir tilki başı taşıyor, küçük gözleriyle her tarafa kurnaz bakışlar atıyormuş. Akiko nereye baksa, ipek, pamuk ya da yırtık pırtık

giysiler giymiş vücutların üstünde hayvan başlarından başka bir şey görmüyormuş. Hiçbir yerde insan yüzü yokmuş.

O zaman Akiko çok üzülmüş. Demek dünyanın işleri böyleymiş. Gerçekten bütün şehirde gerçek bir insan bulunmuyor muymuş!

Tüm umudunu yitirmek üzereyken sırında kocaman bir odun kömürü çuvalı taşıyan yoksul giyimli genç bir kömürcünün ağır ağır kavşağa doğru ilerlediğini görmüş. Belli ki uzun yoldan geliyormuş. Akiko kararsız bir şekilde kirpikleri bir kez daha gözlerinin önünde tutmuş. Güven veren bu yüzün yerinde bu kez hangi hayvanın başını görecekmiş!

Dikkatlice bakmış ama kömürcü değişmemiş. Kirpikleri evirip çevirmiş, bütün dikkatiyle bir daha bakmış, kömürcünün güzel delikanlı başı hep aynı kalmış.

Akiko sevinmiş. Ama yabancıya nasıl yaklaşacakmış! Hakkında neler düşünürmüş sonra! O zaman gizlice kömürcüyü izlemeye karar vermiş. Böylece nerede oturduğunu görecekmiş. Yolda belki aklına nasıl davranacağını bulabilirmiş.

Kömürcü pazarda kömürünü satıp çay, pirinç ve tuz almış, sonra beklemeden dağa yönelmiş. Akiko onu gözden kaybetmemeye çalışarak belli bir uzaklıktan izliyormuş. Genç kömürcü hızlı yürüyor ve Akiko onu izlemekte güçlük çekiyormuş. Pirinç tarlalarının y anından geçmişler, sonra ormanda bir patikaya girmişler. Orada genç kömürcü kaybolmuş O genç ve kuvvetliymiş, oysa Akiko açlık ve yürüdüğü onca yoldan iyice zayıf düşmüş. Ama bereket, uzaktan duman yükseldiğini görmüş. Bu kömürcünün yaktığı ateş olmalıymış. Dumanım yönünde ilerlemiş. Bir düzlükte odun yığınının yanındaki küçük kulübeyi farketmiş.

Doğruca eve yönelmiş ve pencereden içeriye bakmış. Kimse yokmuş ama ateşin üstünde bir çaydanlık varmış. Bu durumda kömürcü uzakta olamazmış. Yorgun Akiko eşiğe oturmuş, beklemiş.

Bir süre sonra kömürcü ormandan çıkmış, genç kızın önünde biraz durmuş ve bağırmış “Demek beni buraya kadar izledin, hayalet! Haydi, git işine! Evimde işin yok!”

Akiko kalkmış, kömürcüyü kibarca selamlamış. Kendisinin hayalet değil, insanoğlu olduğunu söylemiş. Sonunda kömürcü ona inanmış.

“Beni şehirden beri izlediğinin farkındaydım. Adımlarımı bu yüzden sıklaştırdım. Arkalarda kaldın. “Hayalet olduğunu düşünüyordum; çünkü bir genç kız ormanda tek başına dolaşmaz. Bu nedenle kulübemde kalmadım. Hayalet beni evde bulmazsa, çeker gider”, dedim kendi kendime. İyi ama burada, ormanda ne işin var! Hiç de serseri birine benzemiyorsun. Yakın zamana kadar çok daha iyi günler görmüş gibisin.”

Akiko ona analığının ve Yılbaşı arifesinde kendisini evden kovan babasının haksızlığının öyküsünü anlatmış. Kendisini kurtlara yedirmek istediğini de anlatmış. En sonunda kömürcüye kendisini yanına almak isteyip istemediğini sormuş.

“Yemek pişiririm, evin işleriyle uğraşabilirim. Benden kesinlikle memnun kalırsın.”

“Ben memnun kalırım da sen kalır mısın bilmem! Ben yaşamını binbir zorlukla elleriyle kazanan basit bir kömürcüyüm. Evim zenginlerin evi gibi değil.”

Akiko’nun lükse ihtiyacı yokmuş. Başını sokacak bir çatı bulduğu için mutluymuş ve en büyük isteği kömürcünün yanında kalmakmış. Kulübeye girmeden uzun yolculuğu sırasında kirlenmiş ayaklarına bakmış. Yok, kirli ayaklarla içeri giremezmiş. Kömürcüye nerede yıkanabileceğini sormuş.

“Odun yığınının arkasında, ormanın kıyısında bir pınar var.”

Pınarın çevresi ağaçtan kirişlerle çevrilmiş. Akiko eğilmiş. Su güneş vuruyor gibi parlıyormuş.

“Ama çoktan akşam oldu. Güneş ışıkları nereden gelebilir ki!” diye merak etmiş. Daha yakından bakmış. Suyun dibinde bir sürü taş varmış. Parlayan onlarmış. Akiko taşlardan birini

sudan çıkarmış, incelemiş. Işıl ışıl parlayan pınarın suyuna ayaklarını batırmaktan neredeyse utandığı halde, ayaklarını yıkamış. Sonra eğilip bir kayadan akan sudan içmiş.

“Yemek pişirmek için kömürcü suyu buradan alıyordu”, demiş kendi kendine. Ama birden içmesine ara vermiş; çok şaşırmış. Sanki su değil, sakilerin en iyisiymiş. Akiko parıldayan taşlardan birini almış ve kulübeye koşmuş.

“Bu taşın ne olduğunu biliyor musun?” diye kömürcüye sormuş.

“Tabii; sıradan bir taş! Pınarda ve çevresinde bir sürü var. Çok güzeller; bak, nasıl parıldıyorlar. Kuruduktan sonra parlaklıkları gitmiyor”, demiş kömürcü rahat bir tavırla. “Bak, ocağı onlarla süsledim. İstersen, pınara giden yolu onlarla döşeyebilirim. İstemediğin kadar var.”

“Bu bir taş değil, saf altın”, diye açıklamış Akiko. “Şehirde bunun karşılığında her istediğini verirler. Yaşamını kazanmak için bu kadar yorulmak zorunda kalmazsın.”

“Yani bir taş karşılığında, bana pirinç mi verecekler! Yorgunluktan aklın karışmış olmalı! Kömür karşılığında ihtiyacım olan şeyleri veriyorlar, tabii yeteri kadar kömürüm varsa”, diye sakinliğinden hiçbir şey yitirmeden kömürcü konuşmasına devam etmiş.

“Peki, bambu oluktan ne aktığını biliyor musun!”

“Sana ne oldu!” diye homurdanmış kömürcü. “Ne olacak temiz, saf su. Yıllardır içerim, bana bir şey olmadı”.

Akiko gülmek zorunda kalmış ve keyfi yerine gelmiş. “Temiz, saf su, öyle mi! Bunun dünyanın en iyi sakisi olduğunu bilmiyor musun!”

Sonra, kömürcüye o güne kadar bir hazinenin içinde yokluk çektiğini açıklamış.

“Hemen yarın altını şehre götürür, paraya çeviririz. Sonra ustalar getirtip saki pınarının yakınında bir han yaptırırız. Süreceğimiz yaşama şaşıracaksın.”

Kömürcü bunlara inanmıyormuş ama Akiko'nun üzüntü ve yorgunluğunun gittiğini görünce onu üzmek istememiş. Böylece ertesi gün, altını şehre götürmüşler. Kısa süre sonra, ormandaki düzlükte Sönmüş Odun Yığını hanı yükseliyormuş.

Han kısa zaman içinde iyi sakisi ve sevimli ev sahibiyle çevrede tanınmış. Yakından, uzaktan tüccarlar ve samuraylar gelip handa mola veriyorlarmış. Hatta eyalet prensi bile kayadan akan nefis içkinin tadına bakmak için durmuş. Saki o kadar hoşuna gitmiş ki o günden sonra sarayına başka içki sokmamış ve hep o sakiyi içmiş.

Düzlük hep hareketliymiş; ünlü ziyaretçilerden başka, daha az soylu olanlar, hatta serseriler, keşişler, kadın ya da erkek dilenciler bile geliyorlarmış. Ama ev sahibesi herkese güler yüzle davranıyormuş.

Fakat bu arada Akiko'nun doğduğu köyde neler olmuş!

Baba kızını kovduktan sonra, analığın keyfi yerine gelmiş. Ne var ki bundan böyle evle kendisi ilgilenmek zorunda kalmış. Sonra giderek eskisi kadar kötü ve hırçın hale gelmiş. Keyifsizliği o kadar artmış ki bu yüzden ölmüş. Babanın işleri de ters gitmeye başlamış. Sanki her şeye büyü yapılmış gibiymiş. Eskiden yörede herkesin aradığı orakları daha kullanılmadan aniden kırılıveriyormuş. Boş yere çıraklarını azarlıyor, yardımcılarını işten atıyormuş. İşlikte işler kötü gidiyormuş. Sonunda gidip dilenmekten başka çaresi kalmamış.

Bir gün, yaşlı demirci başka dilencilerle birlikte Sönmüş Odun Yığını hanına gelmiş. Kızını tanıyamamış ama küfürle karşılanmayıp kendilerine yağlı çorba, üstelik en iyi sakiden bir kase verildiğini görünce çok şaşırmış. Zavallı dilencilere gösterilen konukseverlik hanın sahibesi kadar nazik ve merhametli olan kızını düşündürmüş ona. Ancak o zaman tatlı bir sözün yorgun, üzüntülü, zavallı bir insan için ne anlam ifade ettiğini anlamış. Kızına karşı aceleyle ve düşünmeden davrandığına pişman olmuş.

"Zavallı Akiko'm! Kim bilir ne haldedir! Benim gibi, mutsuz bir şekilde diyar diyar dolaşıyor mu! Belki de

ölmüştür", diye iç geçirmiş yaşlı. Yanaklarından yaşlar süzülüyormuş.

Akiko dilencilerin hemen yakınındaki konuklara hizmet ediyormuş. Ama ne olduğunu bilmediği bir duygu onu bu hırpani yaşlıya itiyormuş. Dilenciyi tanıyor gibiymiş, sonunda dilencinin babası olduğunu anlamış. Çektiklerini, babasının kendisini evden kovarken söylediği acı sözleri düşünerek kendisini tanıtmakta uzun süre duraksamış. Ama kızını hatırlayarak acı gözyaşları döken yaşlıyı görünce her şeyi unutmuş ve ona yaklaşmış. "Baba, ağlamayın. Ben sizin Akiko'nuzum."

"Akiko, yavrum", diye hıçkırmış yaşlı. "Yaptığım haksızlığı bak yazgı nasıl cezalandırdı."

Akiko kocasını çağırmış. Üçü gözyaşları içinde birbirlerine başlarına gelenleri anlatmış.

Yaşlı demirci kızı ve damadıyla kalmış. O günden sonra hep mutlu yaşamışlar.

25

Masal

AĞAÇLARA ÇİÇEK AÇTIRAN YAŞLI

Bir dağın eteklerinde küçük bir dere kıvrıla kıvrıla akarmış. Bundan çok ama çok zaman önce orada iki komşu yaşarmış. Biri derenin yukarısında, öteki derenin aşağısında otururmuş. Onları hep yukarılı, aşağılı diye çağırırlarmış. Artık genç değillermiş, karılarının da yaşlan ilerlemiş. Asıl fark karakterlerindeymiş. Yukarılılar kötü ve kıskanç, buna karşılık aşağılılar sevecenmiş ve birine yardım etmek için ellerinde kalan son pirinç tanesini vermekte duraksamazlarmış.

Bir gün, iki komşu derede ağlarını germiş. Ertesi gün, sabırsız Yukarılı şafaktan çok önce avı görmeye gitmiş. Ağı akıntının getirdiği ağaç kökleri ve dallarla dolu görünce düş kırıklığına uğramış. Doğuştan meraklı olduğu için, komşusunun kendisi kadar şanssız olup olmadığını görmek istemiş. Ama komşusunun filesini balıklarla dolu görünce kıskançlığından rengi atmış. Öfkeyle balıkları salmış ve yerlerine kendi ağında bulduğu odunu koymuş.

Güneş doğunca Aşağılı ağlarını görmeye gitmiş. Ama garip avını görünce o kadar düş kırıklığına uğramamış. “En azından odun getirmek için ormana gitmekten kurtuldum”, demiş memnunlukla. Ağdan odunu çıkarmış, güneşte kurumaya bırakmış.

Odun kuruyunca kesmek için bir balta almış. Garip görünüşlü, oldukça sert bir söğüt kökünden başlamış.

“Daha gücüm yerindeyken bundan başlayacağım”, demiş kendi kendine. “Böyle bir kökü kesmek kolay iş değil! “Kökü toprağa koymuş ve başlamadan önce nasıl yapacağını düşünmüş. Sonra denemiş ama işin garibi, daha dokunmadan kök kendiliğinden yarılmış ve daha da garibi içinden küçücük,

beyaz bir köpek çıkmış. Yaşlı gözlerine inanmıyormuş. Ama gerçekten de önünde canlı, küçük bir köpek duruyor, tatlı tatlı havlıyormuş.

Yaşlı mucizeyi görmesi için karısını çağırmış.

Merak edip dışarıya çıkınca kocası: "Bak, kökten ne doğdu! Küçük bir köpek! Ne yapacağız bunu?" demiş.

"Ne kadar güzel!" demiş büyükanne. "Onu büyüteceğiz. Çocuğumuz yok, bu durumda küçük bir köpekle ilgilenebiliriz."

Köpeği kucağına alıp eve götürmüş, ona darı lapası yedirmiş. Köpek yaşlıların yanında kalmış ve hiçbir şeyi eksik olmamış. Her çeşit yemekten istediği kadar veriyorlarmış ona. Köpek kısa zamanda büyümüş ve zeki bakışlı, beyaz tüylü, kocaman bir hayvan olmuş.

Bir sabah büyükbaba tarlaya gitmeye hazırlanırken köpek yolunu kesmiş ve insan sesiyle:

"Büyükbaba büyükbaba, bugün tarlaya gitmeyin", demiş. "Sırtıma bir sepet bağlayın, bir kazma alın ve ormana gidelim."

Büyükbaba çok şaşırmış ve büyükanneyi çağırmış. "İşittin mi kadın, bizim köpek konuşmayı biliyor! Diyor ki onunla ormana gitmeliymişim!"

"Madem ormana gitmek istiyorsunuz", demiş büyükanne, "size iyi bir yemek vereyim". Mutfağa dönüp pirinç köftelerini paketlemiş. Büyükbaba sepeti köpeğe bağlamış, kazmayı, öğle yemeğini almış ve yola koyulmuşlar.

Bir süre sonra, köpek durmuş ve "Büyükbaba büyükbaba", demiş, "kazmayı ve yemeği sepete koyun, ben taşırım."

"Küçük köpeğim, bana yardım etmek istemen çok nazik bir davranış", diye büyükbaba cevap vermiş. "Ama sana göre ağır olur."

"Olmaz, büyükbaba. Kocaman bir köpeğim, beni çok iyi beslediniz. Hatırı sayılır derecede kuvvetliyim. Bırakın, kazmayı ve yemeği ben taşıyayım."

O zaman büyükbaba razı olmuş; kazmayı, yemeği sepete koymuş. Sonra yeniden yola koyulmuşlar.

Ormanın kıyısına varınca kısa bir mola vermişler. Büyükbaba içinde öğle yemeği bulunan çıkını açmış, köfteleri iki eşit parçaya ayırmış ve parçalardan birini köpeğe vermiş. Yemeklerini yedikten sonra, bir az daha dinlenmiş ve yeniden yola koyulmuşlar.

Köpek büyükbabayı dar keçi yollarından götürüyormuş ve hep yokuş çıkıyorlarmış. Daha yokuşun yarısına ulaşamadan büyükbaba o kadar bitkinmiş ki gittikçe daha yavaş ilerliyormuş. O zaman köpek yeniden durmuş ve “Büyükbaba büyükbaba, “demiş, “üstüme oturun, sizi taşıyayım”.

“Olmaz, köpeğim! Ben ağırım. Belin kırılır ağırlığım altında”, diye karşılık vermiş büyükbaba.

“Bir şey olmaz; ben sağlam bir köpeğim. Bana çok iyi baktınız, hatırı sayılır derecede kuvvetliyim. İçiniz rahat olsun. Haydi, oturun, az sonra varırız.”

Büyükbaba gerçekten çok yorgunmuş, sonunda köpeğin üstüne oturmuş. Sepete tutunmuş ve köpek onu sanki tüy taşır gibi taşımış.

Az sonra dağın doruğunda bir düzlüğe varmışlar. Köpek etrafına bakınmış, yeri koklayarak bir ağaçtan öteki ağaca koşmuş, sonra kocaman bir ağacın altında durmuş. “Büyükbaba büyükbaba, kazmayı alın da burayı kazın”, demiş.

Büyükbaba kazmayı almış, köpeğin gösterdiği yeri kazmaya başlamış. Az sonra kazma sert bir şeye değmiş. Büyükbaba sakınarak kazmaya devam etmiş ve toprağı temizleyince altın dolu kocaman bir küp farketmiş.

Ne büyük sürpriz! Büyükbaba köpeği sevgiyle okşamış. Artık ne kendisi, ne de karısı yoksulluk yüzü görecekmiş. Sonra altın dolu küpü, kazmayı sepete koymuş. Köpekle birlikte neşeli adımlarla evin yolunu tutmuşlar. Büyükanne de sevinçten çılgına dönmüş, köpeğe teşekkür etmiş ve büyükbabayla hayvan bu kadar korkunç bir günden sonra

karınlarını doyursunlar diye çabucak güzel bir akşam yemeği hazırlamış.

Bu arada büyükbaba altınları hasırın üstüne dökmüş ve saymaya başlamış.

Sayıyormuş da sayıyormuş ve komşunun karısı koşarak ateş yakmak için köz istemeye geldiğinde, daha yığının yarısına bile gelmemiş. Bir altını görünce kadının gözlerikıskançlıkla parlamış ve yaşlılara altınları nereden sağladıklarını sormuş.

Büyükbaba gerçeği anlatmış. Köpeğin hazineyi bulmalarına nasıl yardım ettiğini anlatmış. Onun konuşması biterbitmez komşu kadın kocasına haberi yetiştirmek için, çabucak evine dönmüş.

"Ne kadar şanslılar!" diye göğüs geçirmiş sonunda. "Sana da öyle bir hazine göstermesi onlardan sana vermelerini istemelisin."

"Çok iyi bir fikir!" diye cevap vermiş kocası. Ertesi sabah komşusuna gitmiş. Onlar da bir günlüğüne köpeği seve seve vermişler.

Köpekle eve gelir gelmez büyükbaba karısına: "Tez bana pirinç köfteleri hazırla, ormana gidiyorum", demiş. Bir sepet ip ve kazma almış. Bir süre sonra köpek yolunu kesmiş ve "Büyükbaba, bugün tarlaya gitmeyin", demiş. Sırtıma sepet bağlayın, bir kazma alın ve ormana gidelim."

"Seni neden aldığımı sanıyorsun? diye cevap vermiş Yukarılı komşu. "Elbette ormana gidiyoruz. "Köpeğin sırtına sepeti bağlamış; kazmayı, yemeği içine koymuş davet edilmeyi beklemeden köpeği üstüne oturmuş ve "Haydi' koş" Zaman yitirmeydim", diye bağırmış.

Köpek bir gün önceki yolu izlemiş. Ama yol Yukarılı komşuya çok uzun gelmiş. 'Zaman geçirmek köfteleri birbiri ardına yemiş. Köpeği hiçbir şey vermiyor, tam tersine daha hızlı gitmesi için durmak ona vuruyormuş. Ormanın kıyısına varınca köpek önceki gün yaptığı gibi durmuş. Komşu çevreyebakınmış ve sabırsızlıkla nereyi kazmak gerektiğini sormuş. Ama köpek susuyormuş. O zaman Yukarılı kendi

kendine bir ağaçtan ötekine gidip gelmeye başlamış. Bir yandan da “Söylesene, nereyi kazacağım? Burayı mı, daha ileriyi mi?” diye sorup duruyormuş. Sonunda köpek “Pekala, işte orayı kaz”, demiş.

Yukarılı komşu kazmayı kapmış ve hırsla kazmaya başlamış. Bir süre sonra, kazma gerçekten sert bir şeye çarpmış; ama topraktan sadece çöp dolu kırık, toprak bir çömlek çıkmış.

O zaman Yukarılı komşu küplere binmiş ve “Pis hayvan, beni kandırmaya nasıl cesaret edersin!” demiş. “Dur, alay etmeyi gösteririm ben sana!” “Kazmayı köpeğe fırlatmış ve kazma anında öldürmüş köpeği. Yukarılı sanki hiçbir şey olmamış gibi evine dönmüş.

Ertesi gün Aşağılı komşu köpeğini geri isteyince Yukarılı: “O iğrenç hayvan ormanın kıyısında yatıyor. Beni aldattı, ben de öldürdüm onu”, demiş.

Aşağılı komşu ağlaya ağlaya ormanın kıyısına gitmiş, köpeği eve taşımış, derenin yakınında gömmüş ve mezarının başına bir söğüt çubuğu dikmiş.

O günden sonra, Aşağılı komşular her gün dere kıyısındaki mezara gidip sadık köpekleri için gözyaşı dökmüşler. Söğüt çubuğunun kök tuttuğunu görünce çok şaşırmışlar. Gittikçe büyümüş ve ertesi yıl mezarın üstünde ulu bir söğüt yükselmiş.

Sıcak bir sonbahar günü büyükbaba söğüdün altında oturmuş, ırmakta akan suyu seyrederek iyi yürekli beyaz köpeğini düşünüyormuş. Söğüdün yapraklarının rüzgârdan hışırtısını dinlerken başı göğsüne düşmüş, uyuyakalmış. Uzun zaman uyumamış ama garip bir düş görmüş. Düşünde köpek ona görünerek şöyle demiş: “Büyükbaba büyükbaba, size söyleyeceğim şeyi yapın. Bir testere alın ve söğüdü kesin. En iyi parçasıyla pirinç ezmek için bir havaneli yapın.”

Bu sözler üzerine köpek kaybolmuş, büyükbaba uyanmış. Karısına koşmuş ve “Çok garip bir düş gördüm”, demiş. “Düşümde köpek göründü ve bana mezarının üstündeki

söğüdü kesip en iyi parçasından pirinç ezmek için bir havaneli yapmamı söyledi."

"Madem köpeğin arzusu bu, dediğini yapmalısın", diye öğüt vermiş karısı. "En azından ondan bir anımız olur."

Büyükbaba karısının sözünü dinlemiş, ağacı kesmiş, onun en iyi parçasını testere ile keserek güzel bir havaneli yapmış. Karısı o yıl topladıkları pirinçten bir ölçü pirinç boşaltmış, havanelini almış ve pirinçleri ezmeye başlamış. Ne olmuş, dersiniz? Daha ilk tokaçtan sonra, pirinç iki katına çıkmış, ikinci hareketinde iki ölçü dört olmuş, üçüncüde sekiz. Derken pirinç havanelinden taşmış, bütün mutfağı doldurmuş. Aşağılı komşular sevinçlerinden ne yapacaklarını bilmiyorlarmış.

Pirinci çuvallara koydukları sırada, Yukarılının karısı köz istemeye gelmiş. Bu kadar pirinci görünce çok şaşırmış. Kıskanç kadın komşularına böyle çok pirinci nereden topladıklarını sormuş.

İki yaşlı, büyükbabanın köpeğin arzusu üstüne mezarının üstünde biten söğütten yaptığı mucizeli havanelinin öyküsünü seve seve anlatmış. Yukarılı komşu kadın öyküyü dinler dinlemez gelişinin gerçek nedenini unutup büyülü havaneli öyküsünü kocasına yetiştirmek için evine koşmuş.

"Bizim de o kadar kışlık pirince ihtiyacımız var. Yarın gider, havanelini ödünç alırsın. Ondan çok pirinç çıkartırız. Bir ambar doldururuz", demiş.

Ertesi gün, Yukarılı komşu gelmiş. Aşağılı da hiç güçlük çıkarmadan havanelini vermiş; çünkü komşusunu hiç kıskanmıyormuş. Yukarılı komşu havanelini eve götürmüş ve ambarın önüne yerleştirmiş. Sonra karısı havanelinin içine bir ölçü pirinç boşaltıp pirinci ezmeye başlamış. Daha ilk hareketinde havanelinde ölçünün yarısı varmış, ikinci hareketinde sadece dörtte biri ve üçüncüsünde sekizde biri kalmış. Eğer komşu kadın o anda durmasaymış, havanelinde hiçbir şey kalmayacakmış.

Ertesi gün, Aşağılı komşu havanelini geri isteyince komşusu: "Sahte bir havaneliymiş; beni kandırdı, pirincimi

çaldı. Ben de cezalandırmak için onu kırdım ve yaktım", demiş.

"Yazık olmuş!" demiş Aşağılı komşu. "Havaneli köpeğimizin bir hatırasıydı. Bari, külleri kalsaydı! Hatıra olarak biraz götürmek isterdim."

"Var, istediğiniz kadar alın", diye cevap vermiş Yukarılı. "Beni külleri dağıtmaktan kurtarırsınız, hiç olmazsa!"

Aşağılı komşu ceketinin ucunu toplayıp içine alabildiği kadar kül doldurmuş ve dikkatle evine götürmüş. Daha bahçesine yeni girmiş ki birden bir rüzgâr çıkmış, bütün külleri dört bir yana saçmış. Küller uçuşmuş, sonra yavaşça bahçedeki ağaçların üzerine konmuş. Aynı anda, az öncesine kadar çıplak olan bütün ağaçlar çiçek açmış.

Buna şaşan Aşağılı komşu karısına seslenmiş: "Bak, sevgili karım. Havanelimizin külleriyle bütün ağaçlara çiçek açtırdım."

Büyükanne, büyükbabaya ve köpeğe teşekkür etmiş, sonra: "Bu güzelliği asıl prensimiz görmeli. Çiçek açmış kiraz ağaçlarını pek sever, bilirsin. Prens buna çok sevinecektir."

Büyükbaba büyükannenin bu fikriyle coşmuş. Kalan külleri küçük bir torbaya koymuş ve prensin bahçesinin yolunu tutmuş. Oraya varınca bir ağaca tırmanmış ve prensin geçmesini beklemeye başlamış. Prens tam zamanında gelmiş; çünkü az sonra atların ayak sesleri ve neşeli sesler duymuş. Prens maiyetiyle çıkıyormuş. Süvariler ağacın yanma varınca prens yaşlıyı farketmiş ve orada ne aradığını sormuş.

Aşağılı komşu saygıyla eğilmiş ve: "Ben ağaçlara çiçek açtıran yaşlıyım", demiş. "Eğer arzu ederseniz, soylu prensim, bahçeniz bir çiçek denizi olur."

"Sonbaharda da ağaçları çiçeklendirebiliyor musun?" diye şaşarak sormuş prens. "Göster bakalım, nasıl yapıyorsun. Canım ne kadar çiçek görmek istiyor, bilemezsin!"

O zaman, büyükbaba küçük torbasını açmış, bir avuç kül almış ve havaya atmış. Aynı anda, üzerine çıktığı ağaç çiçeklere bürünmüş.

“Ah!” diye içini çekmiş prens. Şaşkın ve mutluymuş. Bütün maiyeti övgüler yağdırmaya başlamış. Yaşlı külleri çevreye saçmış ve az sonra bütün ağaçlar çiçeklenmiş.

“Gerçekten bu olağanüstü bir sanat!” diyerek büyükbabayı övmüş prens. “Beni çok memnun ettin. Bahçemi bu kadar güzel süslediğin için, sana ödül olarak bir prens giysisi vereceğim.”

Fikri prensin çok hoşuna gitmiş, uşaklarını en saf ipekten en güzel giysileri getirmeleri için saraya göndermiş. Sonra, çiçekler içindeki bahçesini bir kez daha seyretmiş ve büyükbabaya dostça elini sallayarak yoluna devam etmiş.

Büyükbaba prensin kendisine armağan ettiği muhteşem giysileri hemen giymiş ve kendisini tanımakta güçlük çekmiş. Ne kumaşmış ama! “Bundan büyükanneye bir kimono yaptırmak elbette mümkündür”, diye düşünmüş, armağanıyla evine koşmuş.

Kulübesinin önünde bir kez daha köz istemeye gelmiş olan Yukarılı komşu kadınla karşılaşmış. Kadın komşusunu prens giysileri içinde görünce ona bu giysileri nereden aldığım sormuş. Yaşlı da havanelinin tozlarıyla prensin bahçesindeki ağaçlara nasıl çiçek açtırdığını ve prensin kendisini ödüllendirdiğini anlatmış. Şaşıran ve kıskançlıktan çatlayan kadın neden geldiğini unutup haberi kocasına yetiştirmek için evine koşmuş.

“Havanelinden daha epey kül kaldı”, demiş. “Külleri topla ve prensin bahçesine git. Şeftalileri çiçeklendirirsen, sana çok daha muhteşem giysiler verecektir.”

Yukarılı komşu bir çuval dolusu kül almış ve prensin bahçesine gitmiş. Oraya varınca en yüksek bir şeftalinin üstüne çıkmış ve prensin bahçeye gelmesini beklemiş. Uzun zaman beklemesi gerekmemiş; az sonra prens saraylı hanımların ve beylerin eşliğinde saraydan çıkmış. Bahçeye varınca ağaçtaki yaşlıyı görüp orada ne aradığını sormuş ona.

O zaman, Yukarılı komşu elini çuvala daldırmış ve “Ben ağaçlara çiçek açtıran yaşlıyım” demiş. Güzel giysiler

karşılığında şeftalilerinizi çiçeklendireceğim."

Bu sözler üzerine, külleri avuçlamış ve çevreye saçmış. Ama şeftali ağacı eskisi gibi çıplak kalmış, üstüne üstlük bir parça kül prensin gözüne kaçmış. Prens acı ve kızgınlıkla bağırmış, saraylılar yaşlıyı azarlamışlar. "Sen ne yapıyorsun! Nasıl efendimizin canını acıtırsın!"

Yaşlıyı kıskıvrak bağlatıp hapse attırmışlar. Eğer prens onu hatırlamasaymış, bugün bile hâlâ hapishanede olurmuş.

26

Bölüm

GÜMÜŞ ÇAN

Deniz kıyısında bir şehirde bir zamanlar iyi yürekli yaşlı bir keşiş yaşarmış. Verandasında oturup dalgaları seyretmeyi her şeyden çok severmiş. Kendisini pek yalnız hissetmemek için, çatıya verandanın üstünde gümüş bir çan asmış. Çan üstünde harika bir şiir yazılı kâğıt bir şeride takılıymış. En ufak bir esintide -deniz kıyısında her zaman eser- kâğıt sallanır ve gümüş çan hoş bir şekilde çalmaya başlarmış. Yaşlı keşiş verandasında oturuyor, denizi seyrediyor, gümüş çanın billursu sesini dinliyor ve memnun memnun gülümsüyormuş.

Aynı küçük şehirde bir de eczacı Mohei yaşıyormuş. Uzun zamandır şanssızlık peşini bırakmıyormuş. Giriştiği hiçbir işi başaramıyormuş. O kadar üzgünmüş ki ne yapacağını bilmiyormuş. Bir gün, üzüntü içinde yaşlı keşişe gidip akıl danışmak için yola çıkmış. Keyifle verandasında oturan keşişi görünce ve gümüş çanın yumuşak sesini işitince birden verandasına oturup çanı dinlese, kendisinin de daha neşeli olacağını farketmiş. Bir süre düşünmüş, sonra keşişten çanım hiç olmazsa bir günlüğüne ödünç vermesini rica etmiş.

“Neden vermeyecekmişim!” demiş keşiş sevecenlikle. “Ama yarın sabah erkenden getirmeyi sakın unutma. Çünkü çansız çok üzülürüm.”

Mohei keşişe saygılı bir biçimde teşekkür etmiş ve çanı ertesi gün mutlaka getireceğine söz vermiş. Sonra evine dönmüş ve çanı verandasının üstüne asmış. Çan çınladıkça Mohei’nin yüreği hafiflemiş hafiflemiş ve dünya ona o kadar güzel görünmüş ki başlamış dans etmeye.

Ertesi gün, keşiş daha sabahtan itibaren keyifsizmiş. İki de bir tapınağın önüne çıkıyor, eczacı geliyor mu diye

bakıyormuş. Ama Mohei gelmiyormuş. Bir saat, iki saat geçmiş, yokmuş. Öğle olmuş, eczacı hâlâ çanla gelmeyince keşiş çömezlerinden Taro'yu çağırmış. "Çabuk şehre, eczacı Mohei' ye git", diye emretmiş. "Dün benden gümüş çanımı ödünç aldı, bu sabah erkenden getirecekti. Bunu ona hatırlat ve sabırsızlıkla beklediğimi söyle."

Taro eczacıya koşmuş ama eczacının bahçesine varır varmaz şaşkınlıkla kalakalmış. Çanın neşeli çınlamasını işitiyor, eczacının bahçesinde eteklerini uçuşturarak dans ettiğini görüyormuş. Taro eczacıya nasıl sesleneceğini bilemiyormuş. Birden o kadar neşeli hale gelmiş ki o da başlamış dans etmeye.

Bir saat geçmiş, iki saat geçmiş; ne eczacı gelmiş, ne Taro geri dönmüş. Yaşlı keşiş canı sıkkın başım sallamış. Gittikçe üzüntüsü artığından ikinci çömezi Ciro'yu çağırmış ve "Çabuk eczacı Mohei'ye koş", diye emretmiş. "Gümüş çanımı bana getirmesini söyle ona. Yolda Taro'ya rastlarsan, efendisinin sözünü yerine getirmediği için utanması gerektiğini söyle."

Ciro bacaklarının var gücüyle koşmuş. Eczacının bahçesine girince çanın neşeli çınlamasını işitmiş ve eczacı ile Taro'nun bahçede dans ettiklerini görünce çok şaşırmış. Unutkanlığından dolayı Taro'yu azarlasa mı yoksa eczacıya çanı geri vermesini mi hatırlatsa diye bocalarken o da dünyayı unutarak dansın ritminde dönmeye başlamış.

Bir saat geçmiş, iki saat geçmiş; ne gelen ne giden varmış. Güneş ufukta alçalıyormuş. Ama ne eczacı, ne çömezlerinden biri hâlâ ortalıkta görünmüyormuş; yaşlı keşiş olanlara akıl erdiremiyormuş. Birden hiç o zamana kadar olmadığı bir biçimde üzgün hissetmiş kendini. Sonunda duramamış sandaletlerini ayaklarına geçirmiş ve eczacının evine gitmiş.

Daha bahçeye bile girmeden sevgili çanın tatlı çınlamasını ve neşeli kahkahalar işitmiş. İçeriye girince el ele tutuşmuş eczacı ile iki çömezini görmüş. Bir sağa, bir sola doğru dans ediyormuş. Yüzlerinde huzurlu bir gülümseme varmış.

Keşiş başını sallamış, gördüklerine akıl sır erdiremiyormuş. Ama uzun zaman geçmemiş; birden üzüntüsü uçup gitmiş,

ayakları kendiliğinden hareket etmeye başlamış. Keşiş eczacıya gülümsemiş, bir elini Taro'ya, ötekini Ciro'ya uzatmış, sonra dördü birlikte dans etmeye devam etmiş.

Peki, sonunda ne olmuş? Pekâlâ, öğrenmek istiyorsak, eczacının bahçesine birini göndermek gerekecek. Ama geri döneceği kesin değil. Çünkü çanın neşeli sesini duyup bahçede dört kişinin dans ettiğini görür görmez her şeyi unutacak ve onlara katılacaktır…

Sonunda doğrudan bizim gitmemizden başka çare kalmayacak. Biz de başlayacağız dans etmeye. Bu durumda eczacıya kimseyi göndermiyoruz ve şimdi uslu uslu yatmaya gidiyoruz.